Raftul Denisei

Nagai Kafū

Komayo

Povestea unei gheișe

roman

Nagai Kafû

Komayo

Povestea unei gheişe

Roman

Traducere: Anca Focşeneanu

Editura Humanitas

2012

1. Deschiderea stagiunii

Foaierul Teatrului Imperial[1] era plin ochi de oameni care se învârteau de colo-colo, aşteptând începerea spectacolului. O gheişă care tocmai urca scările din faţă a dat nas în nas cu un domn care cobora şi, când privirile li s-au întâlnit, au tresărit surprinşi amândoi.

— A! Yoshioka-*san*!

— O! Tu erai?

— Ce mult a trecut de când nu ne-am mai văzut!

— Tot mai lucrezi ca gheişă?

— Am reînceput de la sfârşitul anului trecut.

— A, da? Parcă ne-am fi despărţit ieri.

— Sunt totuşi şapte ani de-atunci.

— Chiar şapte ani?

S-a auzit semnalul care anunţa începerea spectacolului. Foaierul s-a aglomerat şi mai tare. Cei care se plimbaseră pe afară se înghesuiau acum să ajungă la locurile lor. Părând să se bucure că datorită aglomeraţiei nu ieşeau în evidenţă, gheişa s-a apropiat şi mai tare de Yoshioka şi l-a privit lung.

— Sunteţi neschimbat!

— Oare? Tu însă arăţi chiar mai tânără decât atunci!

— Vai, ce glumă! La vârsta mea!

— Ba nu glumesc deloc! Chiar nu te-ai schimbat nici un pic!

Yoshioka a continuat să privească chipul femeii, mirat cu adevărat că arăta neschimbată. A socotit că, dacă trecuseră şapte ani, trebuia să aibă acum vreo douăzeci şi cinci sau douăzeci şi şase de ani, pentru că pe vremea când se vedeau avea vreo şaptesprezece, optsprezece ani. Cu toate astea, femeia din faţa lui nu se deosebea cu nimic de fata care se pregătea pe vremuri să devină dintr-o simplă ucenică o gheişă adevărată. Era tipul de

[1] Teikoku Gekijō – prima scenă în stil european înfiinţată la Tōkyō în 1911.

frumuseţe japoneză clasică, iar chipul ei, cu obrajii bucălaţi pe care se întrezărea zâmbetul adânc dintotdeauna şi gura care atunci când zâmbea lăsa să se vadă caninul din dreapta, îşi păstrase inocenţa de copil.

— S-ar putea să ne vedem în tihnă şi să stăm de vorbă?

— Cum eşti cunoscută acum? Tot cu numele vechi?

— Nu, acum mi se zice Komayo.

— A, da? Atunci am să solicit cât de curând compania ta, Komayo!

— Vă rog! Vă stau oricând la dispoziţie.

Dinspre scenă s-au auzit ritmurile înteţite care anunţau începerea spectacolului. Komayo s-a îndreptat în grabă spre locul ei, pe coridor, spre dreapta. Yoshioka, la fel de grăbit, a dat să plece prin partea opusă, dar apoi, ca şi cum şi-ar fi amintit ceva, s-a oprit brusc şi s-a întors să privească în urma ei. Komayo însă dispăruse; nu se mai vedeau decât plasatoarele alergând încoace şi-ncolo şi vânzătoarele de la buticuri. Yoshioka s-a aşezat pe una dintre băncile din hol şi, pe când îşi aprindea un trabuc, prin faţa ochilor au început să i se perinde fără voia lui amintiri din urmă cu şapte, opt ani. Terminase şcoala la douăzeci şi şase de ani, apoi studiase vreo doi ani în Occident, iar după aceea se angajase la compania unde lucra şi în prezent. Şi-a zis, mirându-se el însuşi, că în acei şase, şapte ani care trecuseră muncise cu adevărat din greu pentru companie. Cumpărase acţiuni şi făcuse o avere frumuşică. Îşi asigurase şi o poziţie de invidiat în ierarhia internă a companiei. În plus, se distrase şi băuse din plin, încât se mira şi el cum de nu-şi distrusese sănătatea. Se lăuda în faţa tuturor că-i foarte ocupat, şi chiar aşa şi era. Iată de ce nu avusese până atunci răgazul şi dispoziţia să se gândească nici măcar o singură dată la anii trecuţi. Dar în acea seară, întâlnind-o din întâmplare

pe femeia care fusese, în timpul studenţiei, prima gheişă din viaţa lui, şi-a amintit de trecutul îndepărtat.

Era pe atunci un tânăr fără experienţa vieţii pe care lumea gheişelor îl fascina, iar când vreuna dintre ele îi adresa un cuvânt nu mai putea de fericire. Azi, chiar dacă ar fi vrut, n-ar mai fi putut retrăi sentimentele pline de inocenţă şi puritate din tinereţe. Ascultând sunetele *shamisenului*[2] care veneau dinspre scenă, şi-a amintit de prima lui vizită în Shimbashi[3], şi a zâmbit amuzat. Şi în prezent se simţea bine în compania gheişelor, dar, când îşi dăduse seama că plăcerile astea deveniseră obişnuinţă şi că toate întâlnirile erau puse la punct în cel mai mic detaliu şi calculate cu sânge rece, s-a simţit fără să vrea dezgustat de el însuşi. „M-am lăsat pradă ambiţiei”, şi-a spus el şi, pentru prima dată, i-a trecut prin minte că n-ar fi trebuit să-şi irosească viaţa plănuind totul în amănunt. De fapt, exact asta se întâmplase. Nu trecuseră nici zece ani de când intrase la companie şi acum ajunsese director general, iar preşedintele şi consiliul de conducere îl considerau o achiziţie valoroasă. În schimb, colegii şi subordonaţii nu-l prea aveau la suflet.

Yoshioka întreţinea de vreo trei ani o gheişă pe nume Rikiji, proprietara unui local numit Minatoya, în Shimbashi. Dar, cum nu se lăsa orbit ca alţi patroni, ştia că Rikiji nu era o frumuseţe; îi aprecia însă în mod deosebit iscusinţa de care dădea dovadă în arta ei. Oriunde se ducea, toată lumea îi arăta respectul datorat unei gheişe cu experienţă. Iar Yoshioka îşi făcuse calculul că, în calitatea lui de om de afaceri care trebuie să-şi însoţească clienţii şi la distracţie,

---

[2] Instrument tradiţional japonez folosit pentru a acompania dansuri şi poveşti tradiţionale.

[3] Cartier din Tōkyō unde gheişele dădeau spectacole de dans; loc preferat de distracţie al politicienilor şi oamenilor de afaceri.

era bine să aibă oricând la dispoziţie serviciile unei gheişe profesioniste. Şi, pentru a reduce costurile unui astfel de aranjament, o alesese pe Rikiji, convingând-o că era îndrăgostit de ea.

Mai avea încă o amantă, patroana casei Murasaki din Hama-cho, local care deservea tot cartierul. Yoshioka o cunoscuse pe vremea când era slujnică la un restaurant din Daichi. Sătul să se încurce cu gheişele şi să dea de bucluc, într-o seară, beat fiind, ajunsese în pat cu ea. A regretat imediat, pentru că nu suporta ideea că gheişele pe care le întâlnea la petreceri vor afla că se culcase cu o slujnică. Femeia însă plănuise totul de la bun început. I-a cerut ca în schimbul tăcerii ei să-i deschidă în secret localul acela, Murasaki. Soarta a făcut ca Murasaki să devină foarte popular; în fiecare noapte, petrecerile se ţineau lanţ. Yoshioka a socotit că n-ar fi înţelept să stea deoparte, mai ales că investise deja mult în acel local, şi a început să treacă pe acolo să bea ceva, reluând, în secret, legătura amoroasă cu proprietăreasa, o femeie solidă, cu pielea albă, care tocmai împlinise treizeci de ani. Era ceva mai mult decât o amatoare, dar, în comparaţie cu adevăratele gheişe, părea nerafinată şi lipsită de farmec. Ţinuta ei provocatoare, specifică tuturor slujnicelor din cartierele de plăceri, îi stârnea simţurile, nu afecţiunea. Deşi regreta fiecare întâlnire, continua să se întoarcă la ea iar şi iar, fără să poată renunţa, şi relaţia lor părea să fie predestinată.

De aceea, reamintindu-şi acum deodată cum era la douăzeci şi cinci de ani, când o avea ca parteneră pe Komayo, de optsprezece ani, cum amândoi, lipsiţi de experienţă, trăiau o afecţiune sinceră şi pură, totul i se părea aproape ireal şi avea senzaţia plăcută, dar în acelaşi timp ciudată, că citea un roman sau vedea un film.

— Aici erai? Te-am căutat peste tot, i-a zis, apropiindu-se, un bărbat gras şi mic de statură, îmbrăcat în haine occidentale.

După faţa roşie, părea că băuse mult whisky la restaurantul de la etaj, iar pe nas îi strălucea ca o perlă o picătură de sudoare.

— Te-a căutat cineva la telefon.

— Cine?

— Cine te sună de obicei.

Bărbatul mic şi gras s-a aşezat lângă Yoshioka şi a continuat, după ce s-a asigurat că nu-i aude nimeni.

— Se pare că nu treci prea des pe la Minatoya în ultima vreme.

— Te-a chemat la telefon?

— Da. Mă întrebam cine-o fi şi chiar eram încântat, dar, ca de obicei, te căuta de fapt pe tine şi aproape m-am întristat, a zis râzând bărbatul cel scund.

— Atunci înseamnă că Rikiji ştie că suntem aici.

— I-o fi spus cineva. Oricum, a zis că te roagă să treci măcar o clipă pe la ea în drum spre casă.

— Eda, dragă, să ştii că n-o să trec, fiindcă pentru astă-seară am un plan mai special.

Apoi l-a servit pe Eda cu un trabuc şi a continuat, inspectând odaia cu privirea.

— Hai la restaurant!

— Tot de femeia din Hama-cho e vorba?

— Nici pomeneală. De data asta e o adevărată poveste de dragoste.

— Serios? Haide, nu mă face curios!

— E o întâmplare ca în romane.

— Ei, nu mai spune! a zis Eda nerăbdător, urmându-l pe Yoshioka pe culoar spre restaurantele de la parter.

— Bei whisky, ca de obicei, nu-i aşa?

— Nu, azi am băut destul. Trec pe bere. E prea devreme să mă îmbăt, a râs iar cu faţa lui plină de riduri şi, în timp ce-şi ştergea fruntea cu batista, tot trupul i s-a cutremurat.

După acele gesturi şi din toată înfăţişarea sa, oricine ar fi ghicit într-o clipă că-i bufonul lui Yoshioka. Părul lui cârlionţat se subţiase atât de tare, încât ajunsese aproape chel, deşi părea să fie de o vârstă cu Yoshioka. Se ocupa de acţiunile firmei la care Yoshioka era director general. Însă, pentru că însoţea mereu clienţii la recepţiile şi petrecerile companiei, era la fel de bine cunoscut ca şi Yoshioka în cartierele de plăceri, chiar dacă nu avea poziţia acestuia. Oriunde te-ai fi dus, toate gheişele, ba chiar şi slujnicele din casele de ceai, îl ştiau pe Eda ca pe un bărbat simpatic şi amabil căruia îi plăcea băutura. În plus, nu se supăra niciodată când se spuneau lucruri nu prea măgulitoare despre el, chiar dacă asta se întâmpla când era de faţă. Mai mult, când gheişele râdeau de el sau îl tachinau, părea să se amuze şi lua parte la aceste glume, spunând că nu e bun de nimic. În astfel de clipe, nimeni nu şi-ar fi putut imagina că de fapt era cap de familie şi avea trei copii, dintre care fata lui cea mai mare se apropia de vârsta măritişului.

— Hai, spune-mi ce-i aşa de special! a zis Eda curios, luând cu o mână halba de bere pe care i-o adusese ospătarul. Doar n-o fi o aventură nouă despre care n-ai suflat un cuvânt!

— Aş vrea eu să fie aşa!

— A! Pare ceva necurat!

— Fii serios, Eda! Cred că m-am îndrăgostit cu adevărat pentru prima oară astă-seară.

Yoshioka s-a uitat precaut în jur, dar în salonul larg nu erau decât câţiva ospătari sporovăind într-un colţ. Luminile care străluceau pe feţele de masă albe scoteau în evidenţă

culorile strălucitoare ale florilor din vaze, aranjate după moda occidentală.

— Să ştii că vorbesc serios, a zis Yoshioka.

— Ha, ha! Sunt numai ochi şi urechi.

— Lasă! Pentru tine totul e o glumă şi mi-e greu să-ţi vorbesc... De fapt, am întâlnit-o chiar acum, din întâmplare, pe scări.

— Aha!

— E o femeie pe care-am cunoscut-o pe vremea când eram student.

— Lasă-mă să ghicesc! O domnişoară care acum este măritată?

— Nici pomeneală. Nu e vorba de o amatoare, ci de o gheişă.

— O gheişă? Asta înseamnă că te-ai iniţiat în plăceri la o vârstă cam fragedă!

— E prima gheişă pe care am cunoscut-o când am început să frecventez cartierele de plăceri. Pe atunci îşi zicea Komazō. Ne-am văzut vreme de-un an, până am absolvit facultatea şi am plecat în străinătate. Ne-am despărţit prieteni.

— Înţeleg, a zis Eda, pufăind cu nesaţ din trabucul primit de la Yoshioka.

Nu părea câtuşi de puţin impresionat.

— Se pare c-a revenit de curând în Shimbashi, după şapte ani în care n-a mai lucrat, şi şi-a luat numele de Komayo.

— Komayo... de unde?

— De-abia i-am aflat noul nume, de unde vrei să ştiu dacă lucrează undeva sau are propria ei afacere?

— Câteva mici investigaţii discrete şi-o să aflăm în curând.

— Cu siguranţă c-a avut un motiv serios să revină la meseria asta după şapte ani de pauză. Mă interesează ce-a făcut şi cine i-a purtat de grijă în toţi aceşti ani.

— Văd că ai cam multe pretenţii.

— N-am de ales. Doar ştii că e bine să afli de la început cum stau lucrurile când se iveşte o astfel de situaţie, pentru că poate să fie femeia vreunui prieten şi să dai de bucluc. Au fost multe asemenea cazuri.

— Dacă aşa stau lucrurile, las' pe mine. Trebuie doar să mi-o arăţi. Stă într-o lojă?

— Am întâlnit-o pe coridor şi n-am văzut unde stă.

— Bine, atunci. Cum bănuiesc că în drum spre casă tot aveai de gând să treci pe undeva, te voi însoţi şi eu şi-o invităm şi pe ea, ce zici? Aşa o s-o pot analiza pe îndelete şi îţi dau un sfat util.

— Perfect! Îţi rămân îndatorat.

— În concluzie, biata Rikiji va fi până la urmă înşelată! a râs Eda.

— Nu-i mare lucru. N-am ce să-mi reproşez. Am făcut destule pentru ea. O să se descurce şi fără mine, pentru că are patru-cinci gheişe angajate şi o serie de clienţi fideli.

Tocmai atunci au început să vină de pe hol oameni vorbind tare şi Yoshioka a întrerupt discuţia. Dinspre estradă se auzeau ecourile continue ale unui ritm alert care anunţa o scenă de luptă.

— Băiete, nota! a zis Yoshioka.

Apoi s-a ridicat.

2. O perlă rară

— Bună seara şi bine aţi venit, le-a urat patroana de la *machiai*[4] Hamazaki, înclinându-se cu respect în vestibul. Unde v-aţi petrecut seara?

— La Teatrul Imperial, unde am văzut o piesă jucată de actriţe. Fujita-*san* ne-a invitat. E greu să fii patronul unei actriţe, pentru că trebuie să te asiguri mereu că are public la spectacole, a zis Yoshioka, dând să-şi scoată *hakama*[5].

— E mult mai simplu cu gheişele obişnuite, a zis patroana, mutându-se lângă măsuţa joasă din lemn de trandafir. Apoi a continuat: Eda-*san*, trebuie să vă fie foarte cald. Nu doriţi să vă schimbaţi în ceva mai comod?

— Astă-seară n-o să mă schimb, oricât ar fi de cald. Nu-mi place să port *yukata*[6], pentru că am văzut în *Iseondo*[7] cum un personaj care poartă *yukata* e asasinat.

— Nu trebuie să fiţi aşa ceremonios.

— De fapt, ştii, am vrea să te rugăm ceva...

— Vă stau la dispoziţie.

— Îţi mulţumim. Cu voia ta, vrem să jucăm azi rolul de gazde şi să ne chemi cu totul alte gheişe decât de obicei.

— Desigur. Pe cine doriţi să vă chem?

— În primul rând, n-o chemăm pe Rikiji.

— Vai, dar de ce?

---

[4] Casă de ceai, cunoscută sub numele de *ochaya* în cartierele de plăceri din Kyōto; restaurant tradiţional exclusivist unde clienţi importanţi organizau petreceri la care erau chemate gheişe pentru a cânta şi dansa; vom folosi termenul ca atare în prezenta traducere.

[5] Tip de pantaloni tradiţionali.

[6] Chimono lejer de vară.

[7] Prescurtare de la *Iseondo Koi no netaba*, piesă kabuki scrisă de Chikamatsu Tokuzō în 1798; piesa e inspirată de un incident real în care un tânăr doctor omoară doi bărbaţi şi răneşte alţi şapte din gelozie pentru prostituata Okon.

— Ţi-am spus doar că-ţi cerem o favoare. O să înţelegi mai târziu despre ce e vorba.

— Chiar şi aşa, nu se face...

Patroana l-a privit pe Yoshioka cu o expresie bănuitoare, dar el a rânjit cu înţeles, răsucindu-şi un trabuc. Slujnica a adus sake şi mâncare. Eda a băut o cupă pe nerăsuflate, apoi a servit-o şi pe patroană.

— Te rog s-o chemi degrabă pe Komayo. Reţine numele, Komayo!

— Komayo? a repetat patroana, privind-o pe slujnică.

— E o fată nouă. O adevărată frumuseţe!

— A... probabil e vorba de fata de la casa lui Jū-*san*, nu-i aşa? a zis slujnica, luminându-se deodată.

— Aşa deci? a zis şi patroana, şi, părând, în fine, că aprobă, şi-a aşezat cupa de sake pe *tatami*. N-a venit încă pe la noi.

— Ba da. A trecut chiar alaltăieri pe aici pentru o vizită de curtoazie, cu ocazia petrecerii lui Chiyomatsu-*san*, nu v-amintiţi?

— A, cea micuţă şi durdulie?... Pe măsură ce îmbătrânesc, mi-e tot mai greu să le deosebesc.

— Şi pe cine să mai chemăm? Nici pe Jūkichi n-am mai chemat-o de-o vreme, a zis Eda, privindu-l cu înţeles pe Yoshioka. E mai bine să aparţină aceleiaşi case, nu crezi?

— Da, aşa ar fi cel mai bine.

— Am înţeles, a zis slujnica, ducând de acolo tava cu boluri Kifusu.

După ce i-a înapoiat lui Eda cupa de sake, patroana a zis:

— Nu pricep nimic din ce se-ntâmplă.

— Ha, ha! E firesc să nu pricepi. E ceva ce s-a hotărât brusc astă-seară. Nici eu nu sunt foarte lămurit. Ha, ha. Să vedem dacă vine.

— Parcă sunteţi o vulpe care-şi bate joc de mine.[8]

— Nu-ţi face griji. Ai să vezi c-o să fie din ce în ce mai interesant.

Slujnica a revenit şi-a zis:

— Komayo-*san* e la teatru. O să vină cât poate de repede.

— Ha, ha, ha, a râs fără să vrea Eda.

— Vai, dar n-o să fie luată prin surprindere?

— Ei, n-are nimic... Şi de celelalte ce ştii?

— Jūkichi şi restul nu pot veni chiar acum. Ce să fac?

— Ei! Hai să le spunem să vină când pot, nu? a zis Eda, uitându-se la Yoshioka.

De data asta, patroana s-a dus chiar ea la telefon, lăsând-o pe slujnică în compania oaspeţilor.

— Mai bine că celelalte nu pot veni. Dacă vine doar ea, lucrurile se rezolvă mai simplu, nu?

— O-Chō, nu bei un pahar cu noi? a zis Yoshioka, întinzându-i o cupă slujnicei. Nu ştii cumva dacă Komayo asta are un patron?

— E o gheişă minunată, a evitat fata răspunsul. Am auzit că până nu demult a locuit undeva departe, în provincie...

— Ha, ha, ha! a râs din nou Eda din toată inima.

— Eda-*san*, azi râdeţi din orice.

— De, ce să fac? Poate nu ştii, dar Komayo a fost gheişa mea pe vremuri. Acum şapte ani, când am început să vin aici, eram un bărbat foarte râvnit.

— Dumneavoastră? Ho, ho, ho!

— Ce-i de râs? Eşti chiar nepoliticoasă!

— Este exact cum spune. Pot depune mărturie, a zis Yoshioka. Komayo a fost o vreme îndrăgostită lulea de Eda-*san*, iar apoi s-au despărţit. Şi acum se revăd după aproape zece ani.

---

[8] În folclorul japonez se consideră că vulpea are puteri magice şi poate lua diferite înfăţişări pentru a-i păcăli pe oameni.

— A, dacă-i adevărat, e-o poveste pe cinste!

— Cum adică dacă-i adevărat? Nu mă crezi, O-Chō? Pe vremea aia nu aveam burtă şi chelie şi eram zvelt. Chiar aş vrea să mă fi văzut cum arătam atunci, a adăugat Eda.

Pe când conversau astfel, s-au auzit paşi pe hol şi o voce a zis:

— Aici sunt?

Eda s-a ridicat şi s-a aşezat în mod intenţionat conform etichetei.

Cea care a intrat, dând la o parte uşa glisantă, era chiar Komayo. Avea părul aranjat în stilul *shimada*[9], prins cu un pieptene argintat şi un ac de păr de jad, şi se schimbase într-un chimono de crep uşor, cu un model minunat. Chimonoul era extrem de stilat, dar, probabil de teamă să nu pară prea bătrânesc pentru ea, Komayo îi adăugase un guler cu o broderie bogată. *Obi*-ul[10] era tot din crep, în stilul tradiţional Kaga, căptuşit cu satin negru, şi era prins cu un şnur albastru-deschis care ieşea în evidenţă. Cordonul purtat peste *obi* era de un verde intens şi împodobit în faţă cu o perlă mare.

— Mai devreme, la teatru... a început ea, apoi, întâlnind privirea lui Eda, pe care nu-l cunoştea, s-a corectat. Bună seara!

Eda i-a întins imediat o cupă şi-a zis:

— Ai fost la teatru până acum?

— Da. Şi dumneavoastră?

— Când am plecat am vrut să venim să te invităm, dar nu ştiam în ce lojă stai, a spus Eda.

O examina cu atenţie din cap până-n picioare: cântărea felul cum era îmbrăcată, accesoriile, modul în care se

---

[9] Stil de coafură elaborat, apărut în epoca Edo (1600-1867), preferat de fetele tinere, gheişe şi angajate ale hanurilor.

[10] Brâu lat cu care se prinde chimonoul.

purta în salon. Deşi nu avea o legătură directă cu toate astea, se pricepea la gheişe, şi azi o cântărea în cele mai mici detalii pe Komayo. Ştia foarte bine că, deşi toate femeile din cartier erau cunoscute drept „gheişele din Shimbashi”, existau diferenţe de rang, şi, chiar dacă era vorba de o legătură mai veche, Yoshioka nu-şi putea păta reputaţia petrecând cu o gheişă ieftină. Era o mare deosebire între acel Yoshioka din vremea studenţiei şi omul de afaceri de azi, iar Eda a decis să se abţină de la băutură ca să supravegheze lucrurile.

Pentru Yoshioka, cel direct interesat de problemă, totul părea şi mai încâlcit. Nu ştia dacă Komayo era legată prin datorii băneşti de un anume local sau avea vreun contract cu o *machiai* sau pur şi simplu lucra din plăcere. Nu putea s-o întrebe direct aşa ceva, dar ştia că, pe baza vastelor lui cunoştinţe despre gheişe, va putea trage singur concluzii după ce-i va analiza manierele şi îmbrăcămintea.

Komayo a clătit cu grijă cupa de sake şi i-a înapoiat-o lui Eda, umplând-o apoi din nou cu multă graţie. Nu putea fi chiar sigură, dar cu experienţa ei începuse să intuiască relaţia care exista între cei doi bărbaţi, chiar dacă pe Eda îl întâlnea pentru prima dată. S-a limitat totuşi, prudentă, la o conversaţie banală.

— E prea cald pentru teatru, nu?

— Komayo, a zis Yoshioka deodată, dar cu o voce foarte familiară. Câţi ani ai?

— Eu? Să nu vorbim despre asta. Dar dumneavoastră, ce vârstă aveţi?

— Eu am deja patruzeci.

— Glumiţi! a zis Komayo, înclinând puţin capul, ca un copil, şi s-a făcut că socoteşte îndoind câte un deget. Pe atunci eu aveam şaptesprezece ani. Câţi ani să fi trecut? a continuat, ca şi cum ar fi vorbit cu ea însăşi.

— Nu uita că te auzim.

— Nu vreau să vorbim de vremea aia.

— Tot zici „vremea aia”, dar de fapt la ce vreme te referi?

— Yoshioka-*san*, aveţi numai pe jumătate vârsta de care ziceţi, nu-i aşa? a râs ea, lăsând să i se vadă dinţii adorabili, ca un şirag de perle.

— Astă-seară hai să vorbim de viaţa personală după despărţirea noastră.

— A dumneavoastră...?

— Nu, a ta. După ce-am plecat în străinătate, cât timp ai mai lucrat ca gheişă?

— Hmm... După ce s-a gândit puţin, privind în tavan, a vânturat evantaiul şi-a răspuns: Am mai lucrat vreo doi ani.

— Da? Deci ai renunţat cam pe vremea când m-am întors eu din străinătate.

În sinea lui, Yoshioka ar fi vrut să întrebe cine o luase din lumea gheişelor, dar nu se cădea.

— Şi cum e mai bine, ca gheişă, sau ca femeie obişnuită?

— Nu m-am întors aici pentru că am vrut, ci pentru că n-am avut de ales.

— Ai fost deci căsătorită?

Komayo a pus jos cupa pe care-o golise şi a tăcut un timp, apoi, ca şi cum s-ar fi hotărât, a zis:

— N-are nici un rost să mă mai ascund, a început ea, aşezându-se mai comod. O vreme am fost într-adevăr căsătorită. Tu ai plecat şi s-a terminat totul, iar eu am suferit mult. Să ştii că nu te mint. Şi chiar atunci am întâlnit un tânăr bogat din provincie care venise la facultate. Mi-a spus că o să aibă grijă de mine. El m-a luat de-aici.

— A, da?

— Pe atunci îi eram doar amantă. A început să-mi spună să merg cu el în provincie. Şi că, dacă vin, mă va lua de soţie. Nu voiam să fac asta, dar m-am gândit că tinereţea trece repede şi e mai prudent să mă căsătoresc... de fapt, nu prea m-am gândit serios.

— Unde în provincie?

— Departe. Acolo de unde vin somonii.

— A, în prefectura Niigata?

— Nu, mai la nord, spre insula Hokkaidō. Akita îi zice – era frig, tare frig acolo. Nu pot să uit cât frig am îndurat. Am rezistat cu greu trei ani.

— Apoi n-ai mai putut?

— Nu-i vorba de asta. De fapt, după trei ani, soţul meu a murit. Şi, cum se ştia că eram gheişă, n-aveam cum să mai rămân acolo, odată ce-mi murise soţul. Părinţii lui sunt amândoi oameni respectabili şi cu avere şi au doi fii mai mici.

— Într-adevăr, nu puteai rămâne. Mai vrei sake?

— Mulţumesc, a zis Komayo, pe când Eda îi umplea cupa. Asta a fost. Acum v-am spus tot şi vă rog să fiţi discreţi.

— Dar cu celelalte gheişe ce-o fi? Nu mai vin?

— Nu e încă unsprezece, a zis Eda, după ce s-a uitat la ceas.

Komayo tocmai se ridicase, pentru că fusese chemată la telefon. Privind în urma ei, Eda a zis cu voce joasă:

— E perfectă! O perlă rară!

Yoshioka a râs.

— Ar fi chiar foarte bine să nu mai vină celelalte. În curând am să dispar şi eu...

— Stai aşa, doar nu crezi c-o să forţez azi lucrurile...

— De ce nu? Ea se aşteaptă cu siguranţă la asta şi n-ar fi bine s-o umileşti, a zis Eda, golind deodată ambele cupe care erau în faţa lui.

Apoi, luând dezinvolt un trabuc din tabachera lui Yoshioka, a aprins un chibrit şi s-a ridicat să plece.

3. Flori de toamnă

După ce-a terminat de vorbit la telefon cu administratoarea[11] de la ei, Komayo se pregătea să se întoarcă în camera oaspeţilor, dar patroana care stătea la recepţie a oprit-o.

— Stai puţin, Koma-*chan*!

Komayo, îndulcindu-şi glasul, dar cu un aer grăbit, ca pentru a preveni eventualele întrebări neplăcute din partea patroanei, a zis:

— Aş putea să plec acum, nu?

— Trebuie să te duci să-i întrebi pe ei mai întâi! a răspuns patroana, pufăind din ţigară. Dar de obicei nu rămâne peste noapte... a continuat ea, cu un ton care arăta că lucrurile erau deja aranjate.

Luată prin surprindere, Komayo n-a găsit un răspuns imediat. Desigur, având în vedere că Yoshioka-*san* îi fusese client pe vremuri, nu s-ar fi cuvenit să-l refuze acum, dacă el i-ar fi cerut să rămână peste noapte. În plus, chiar îi plăcea. Se gândea doar cu îngrijorare că, dacă ar fi rămas peste noapte de prima dată când o chema la o petrecere după atâta timp, gurile rele de la casa de ceai ar fi considerat-o, într-un fel sau altul, o gheişă ieftină, aşa cum fusese de fapt pe când era foarte tânără. Şi apoi, Komayo nu ştia încă dacă Yoshioka-*san* avea sau nu o astfel de intenţie. Era mai degrabă puţin supărată pentru că, întâlnind-o după atâta vreme, întâmplător, la teatru, ar

[11] Traducerea cuvântului *hakoya*, desemnând persoana de la casa de gheişe, de obicei bărbat, care cară cutia cu *shamisen*-ul gheişelor şi se ocupă de diverse treburi administrative. În cazul romanului de faţă, această funcţie este îndeplinită de o femeie.

fi putut să-i facă un semn cu ochiul, sau ceva de felul ăsta, mai ales că nu era prima dată, mai degrabă decât să apeleze la serviciile de intermediere ale patroanei. Pentru reputaţia ei, ar fi fost mult mai bine aşa.

— Atunci să-mi spuneţi când pot să plec, a zis în grabă şi s-a întors direct în camera de la etaj.

Acolo însă, nici urmă de Yoshioka-*san* şi de Eda-*san*. Rămăsese numai vesela din timpul cinei, care strălucea în lumina lămpii. S-a gândit că poate cei doi se duseseră la toaletă, dar s-a simţit în mod ciudat abandonată şi n-a putut decât să se aşeze sub lampă. Şi, în timp ce-şi netezea părul şi se pudra, privind absentă în oglinda pe care-o scosese din reflex din *obi*, i-a revenit deodată în minte grija care-o măcina în adâncul sufletului.

Nu era vorba de dragoste, deşi, dacă se gândea mai bine, poate că şi dragostea era o sursă de nelinişte. Komayo îşi spunea însă cu încăpăţânare că necazurile ei nu puteau avea legătură cu ceva atât de frivol. Un singur lucru o frământa zi şi noapte, şi anume ce-avea să se întâmple cu ea în viitor, ca femeie din lumea plăcerilor. Ţinând cont că în acel an împlinea douăzeci şi şase de ani, dacă nu reuşea să-şi facă un nume, însemna că nu se va alege nimic de ea, pentru că femeile îmbătrânesc repede. Se simţea foarte neputincioasă la acel gând. Începuse să lucreze de la paisprezece ani, iar la şaisprezece turna deja sake la petreceri, şi pe la nouăsprezece reuşise să-şi plătească datoria. La douăzeci şi doi de ani fusese răscumpărată de soţul ei, care-o luase în îndepărtata Akita, dar după trei ani acesta murise. Până atunci Komayo nu ştiuse nimic despre cum sunt viaţa şi oamenii, şi nu se gândise niciodată serios la viitorul ei. Poate că ar fi fost posibil să rămână în Akita şi după moartea soţului. Dar, dacă ar fi rămas, ar fi trebuit să renunţe practic la a trăi, pentru că a rămâne era ca şi cum ar fi intrat la o

mănăstire. Şi, oricât s-a gândit, nu se putea vedea pe ea, o fată crescută la oraş, trăind până la moarte în provincia îndepărtată, înconjurată numai de membrii familiei bogate a soţului ei, care erau atât de diferiţi de ea. Îi trecuse prin minte chiar să se sinucidă, dar în cele din urmă fugise fără un ban la Tōkyō. De-abia când a ajuns în gara Ueno şi-a dat seama că, de fapt, n-are unde să se ducă. Cu familia ei nu mai ţinuse legătura de ani de zile. Singurul loc din Tōkyō unde ar fi putut merge era casa de gheişe din Shimbashi, unde lucrase înainte. Şi, pentru prima dată în viaţa ei, a înţeles cât de tristă şi nefericită e soarta unei femei care a rămas singură pe lume. A priceput că orice avea să facă de atunci încolo trebuia să facă absolut singură, fie că alegea să moară sau să trăiască. Şi-a spus că dacă s-ar înapoia la casa de gheişe ar fi probabil bine primită, dar în acelaşi timp a îngrozit-o gândul de a se întoarce astfel într-un loc de unde cu şapte ani înainte plecase ca soţia unui om respectabil. „Mai bine mor decât să mă întorc acolo”, şi-a zis ea, deşi se urcase deja în trenul care mergea spre Shimbashi. Pe când se frământa aşa, a auzit deodată o voce de femeie care a strigat-o cu vechiul ei nume de gheişă, Komazō. S-a întors mirată şi a recunoscut-o pe O-Ryū, o slujnică de la o casă de ceai unde obişnuia să meargă adesea fostul ei soţ. Aceasta reuşise, după mulţi ani de trudă, să-şi deschidă propriul ei local în Nanchi, şi Komayo a acceptat propunerea ei de a sta acolo, iar după o perioadă a început să lucreze la Obanaya, o casă ţinută de o gheişă în vârstă pe nume Jūkichi, împărţind câştigul cu aceasta.

— Nu vreau, încetează, te rog! s-a auzit din apropiere glasul unei gheişe tinere, urmat de râsetele puternice ale oaspeţilor.

Speriată, Komayo s-a dus să vadă ce se întâmplă.

— Te rog, nu începe iar!

Şi iar s-au auzit râsetele bărbaţilor, la care s-a adăugat apoi şi al femeii. Vocile veneau de la etajul doi al unei *machiai* din imediata vecinătate, despărţită de a lor doar printr-o mică grădină.

Fără să-şi dea seama de ce, Komayo a simţit deodată că urăşte faptul că e gheişă. „Odată ce-ai devenit gheişă, pot face cu tine orice vor şi n-ai cum să te opui”, şi-a zis şi, la gândul că o vreme fusese soţia unui bărbat de familie bună şi că toţi servitorii o respectau, i-a venit să plângă.

Chiar atunci a intrat grăbită o slujnică de pe coridor.

— Aici erai, Komayo-*san*? Vezi că sunt acolo, în salonul cel mai îndepărtat, a zis ea, strângând masa din timpul petrecerii.

— A, da? a spus Komayo, în timp ce inima i-a tresărit puternic şi a simţit cum i se înfierbântă faţa.

Dar după ce s-a sculat tăcută şi a început să coboare treptele, ridicându-şi cu mâna marginea chimonoului, a fost deodată cuprinsă de un sentiment contrar. A simţit cum toată disperarea ei de până atunci pierise fără urmă şi şi-a zis că, odată ce a intrat în horă, trebuie să joace. Şi-a spus, cu sângele rece al unei femei de afaceri, că trebuie să se ducă imediat la clientul ei şi să profite de impresia puternică
pe care i-o făcuse până atunci. A străbătut veranda care înconjura clădirea şi a deschis uşa de lemn de cedru din capăt. A intrat într-un vestibul întunecat cu podea de lemn, dincolo de care se zărea un salonaş de trei *tatami*. Erau trase şi uşile glisante de la camera principală, dar nu putea vedea bine cine-i acolo din cauza paravanului aşezat în mijlocul încăperii. Tavanul era acoperit cu o plasă cu găuri largi, de unde atârna cablul unei lămpi electrice. În lumina lămpii se vedeau ridicându-se norişori de fum de după paravan.

Lui Komayo i s-a părut că retrăieşte anii în care era obligată de casa de gheişe de care aparţinea să se culce cu clienţii, ca să câştige mai mult. De când revenise în acea lume, în urmă cu şase luni, reuşise să evite astfel de situaţii, deşi patroanele caselor de ceai unde era chemată insistau uneori ca ea să rămână peste noapte. Astfel că, până în acea seară, nu mai fusese nevoită să intre într-o cameră cu paravan[12].

Komayo s-a gândit să-l strige pe Yoshioka din locul unde se afla, dar temându-se să nu-l surprindă, şi considerând că nu e bine nici să intre fără să se anunţe, s-a oprit. Din fericire, Yoshioka a părut să-şi dea seama că intrase cineva în camera alăturată şi a zis:

— Tu eşti, O-Chō?

O chema pe slujnică, dar Komayo a profitat de ocazie şi a zis, apropiindu-se şi îndepărtând uşor un colţ al paravanului:

— Aveţi nevoie de ceva?

Yoshioka, care se schimbase deja în *yukata*, stătea turceşte pe *futon*[13] şi fuma. S-a întors şi a zis zâmbind:

— A, tu erai?

Komayo a simţit că-i sare iar inima din piept şi-i ard obrajii. Când s-a aşezat tăcută pe *futon* lângă el, şi-a plecat privirea fără să vrea.

— Ce s-a întâmplat? Nu ne-am văzut de mult, nu? a zis Yoshioka, punându-i uşor mâna pe umăr.

Pentru a-şi ascunde stânjeneala, Komayo a căutat punguţa cu tutun pe care-o vârâse în mâneca chimonoului şi a zis:

— Mă simt cam ciudat. A trecut atât de multă vreme!

---

[12] Cameră special pregătită astfel încât clienţii să poată petrece noaptea cu gheişele.

[13] Saltea şi plapumă matlasate tradiţionale.

Plimbându-şi privirea de la gâtul care se întrezărea sub guler la profilul ei, Yoshioka a zis cu o voce blândă:

— Komayo, vrei să stai cu mine aici noaptea asta?

Ea n-a răspuns imediat, ci doar l-a privit zâmbind, în timp ce încerca să slăbească cu dinţii legătura punguţei.

— Tu ai vrea?

— Da, desigur. Numai că nu cred că mai am energia din timpul studenţiei. Am petrecut zile frumoase atunci, nu? a zis el, strângându-i mâna.

— Da, ne-am distrat mult împreună. Dar mai putem face asta acum? Reuşind să-şi aprindă în sfârşit ţigara, a continuat: Soţia ta mă va urî.

— Nici vorbă. Nu-i mai pasă de mult ce fac şi n-o să zică absolut nimic.

— Dar mai sunt şi celelalte gheişe, a continuat şi apoi aproape s-a întins pe *futon*, ca şi cum ar fi reuşit să-şi învingă stânjeneala de la început. De fapt, pot să-mi spună orice vor, pentru că am ce să le răspund.

— Ce?

— Că eu te cunosc mai de mult decât ele, nu?

— Ha, ha. Da, mă ştii de zece ani.

— Mă cam doare capul azi. Din cauză c-a fost zăpuşeală mare la teatru, a zis ea şi a început să-şi desfacă nodul de la cordonul *obi*-ului. Au!

— Ce-ai păţit?

— Nu pot să-l desfac. E legat tare de tot. O, ce mă doare! Uite! Mi s-a înroşit vârful degetelor, a zis ea, arătându-i degetele lui Yoshioka, şi a continuat: Ştii, mie îmi place să port *obi*-ul strâns tare. Dacă nu e strâns să-mi taie răsuflarea, nu mă simt bine.

Şi-a proptit bărbia în piept şi a continuat să se lupte cu nodul cordonului, fără nici un rezultat.

— Dă-mi mie voie, a zis Yoshioka.

— Vezi ce tare e legat?! a zis Komayo, lăsându-l pe el să se descurce cu nodul.

Între timp a început să scoată din *obi* diverse lucruri: hârtie, o agendă, oglinjoara, suportul de scobitori şi multe altele.

— Chiar că e strâns tare. Dar nu-i deloc sănătos să-l strângi aşa.

— Uite că s-a desfăcut. Mulţumesc mult.

Komayo a respirat adânc, apoi s-a ridicat în picioare. A împins cu vârful piciorului spre perete cordonul şi, întorcându-se cu spatele, a început să desfacă *obi*-ul.

Yoshioka o privea cum îşi desface brâul lung, din mătase violet, din jurul taliei, lăsându-l să cadă în spiralã la picioarele ei. Îşi amintea că, în urmă cu şapte ani, când nu era decât o fetişcană care nu împlinise încă douăzeci de ani, se dovedise o bună cunoscătoare a felului în care trebuie să se poarte o femeie în astfel de situaţii. Acum, deşi Yoshioka era atât de obişnuit cu lumea plăcerilor, simţea că arde de nerăbdare ca ea să-şi scoată brâul. Se întreba cum arăta acum trupul ei, după ce trecuse prin multe şi ajunsese la douăzeci şi şase de ani. Oare cum se schimbase de când n-o mai văzuse? Nerăbdarea şi curiozitatea erau mult mai violente decât dacă ar fi întâlnit-o pentru prima dată.

Când în sfârşit şi-a desfăcut *obi*-ul şi s-a întors spre el, chimonoul i-a alunecat lin de pe umeri sub povara propriei greutăţi. A rămas în lumina lămpii, într-un singur halat din crep alb, pe care era desenat un râu cu flori de toamnă pe mal.

Verdele-pal al frunzelor acoperite cu picături fine de rouă ale florilor ieşea în evidenţă pe indigoul puternic al râului. Având în vedere că se aflau la Tōkyō, acest material nu putea proveni decât de la vestita casă Erien, care producea astfel de bunuri de lux. În alte condiţii, Yoshioka

ar fi stat să admire chimonoul şi ar fi spus ceva despre el, dar acum era prea dornic s-o strângă în braţe ca să se mai gândească la astfel de nimicuri. Komayo nu părea să fi băgat de seamă nerăbdarea lui şi continua să stea în picioare în acelaşi loc. A îndepărtat cu piciorul chimonoul căzut şi a descoperit *yukata* de bumbac care-i fusese pregătită pentru noapte.

— A, mi-au lăsat o *yukata*, ce bine! a zis, bucurându-se că nu era nevoită să doarmă cu haina ei şi s-o umple de transpiraţie.

Yoshioka, nemaiputând suporta aşteptarea, i-a zis precipitat:

— E bine cum eşti!

Dar ea începuse să dezlege cordonul halatului din Hakata. După ce acesta i-a alunecat de pe umeri, s-a întors goală spre el şi, în lumina lămpii, pielea ei albă strălucea ca zăpada. Când s-a aplecat să ia *yukata*, Yoshioka şi-a pierdut stăpânirea de sine şi a apucat-o de mână, trăgând-o spre el.

— Ce faci? a ţipat Komayo, prăbuşindu-se peste el, fără să vrea.

El i-a prins tocmai la timp trupul plinuţ şi i-a murmurat, în timp ce ea se zbătea în braţele lui:

— Au trecut şapte ani, Komayo, şapte ani!

— Dacă ai să mă părăseşti din nou am să mor, să ştii, a răspuns ea.

Apoi, ştiind ce urmează, a închis repede ochii, ca să-şi ascundă neplăcerea şi ruşinea.

N-au mai vorbit deloc. Faţa lui Yoshioka s-a înroşit, pentru că era şi băut, iar venele de la gât şi braţe i s-au umflat. Komayo stătea inertă, cu capul sprijinit de braţul lui, iar părul ei aranjat în stilul *shimada* era în dezordine. Sub sânii dezgoliţi inima a început să-i bată mai repede, răsuflarea ei s-a înteţit şi apoi a întredeschis buzele,

lăsând să se vadă dinţii drăgălaşi dintre care a apărut vârful limbii.

El şi-a apropiat faţa de a ei şi a sărutat-o pe buze. O ţinea aşa, fără să-i pese de durerea pe care i-o provoca greutatea capului ei culcat pe braţul lui, şi apoi a început să-şi plimbe buzele de-a lungul trupului ei, întârziind în locuri mai moi şi mai catifelate: sfârcurile sânilor, lobul urechii, o pleoapă, un loc de sub bărbie. La fiecare mişcare a lui, simţea cum răsuflarea ei caldă e tot mai puternică. Peste puţin timp, Komayo a început să strige de plăcere şi, fără să vrea, şi-a întins piciorul îndoit sub ea, răsucindu-se către el. Braţele ei, care zăcuseră nemişcate pe *tatami*, i-au înconjurat cu putere trupul şi în timp ce-l strângea cu disperare a ţipat din nou, iar răsuflarea i-a devenit de foc.

Pieptenele i s-a desprins din păr şi a căzut cu un mic zgomot. Atunci a deschis puţin ochii.

— Stinge, te rog, lumina, a zis ea, ca şi cum abia atunci şi-ar fi dat seama că în cameră era lumină.

Dar el i-a curmat vorbele cu alt sărut. N-a mai putut să se controleze, respiraţia ei nebunească părea să-l stârnească şi mai mult. I-a lăsat trupul să alunece pe *futon* şi a tras puţin cuvertura de pânză, dar nici nu se gândea să stingă lampa, fiindcă voia să poată vedea fiecare detaliu al feţei ei şi fiecare centimetru de piele înfiorat de plăcere. Şi mai voia s-o vadă cum îl imploră să se oprească. Dorea să vadă cu ochii larg deschişi totul, pentru că, dintre toate experienţele erotice de până atunci, acesta era cea mai de necrezut, părând să întreacă şi cele mai obscene imagini din stampele Ukiyo-e[14].

4. Lumini pentru întâmpinarea strămoşilor

[14] Stampe japoneze; unul dintre subiectele predilecte este constituit de scenele de dragoste fizică.

În sfârşit se terminase târgul dinaintea sărbătorii O-Bon[15] care atrăsese în cartierul Ginza mulţimi de cumpărători până la ore târzii. Din seara asta, pe străzile laterale flancate de casele de gheişe se auzeau vocile negustorilor care vindeau materiale pentru luminile de întâmpinare a sufletelor morţilor, iar băieţii cu ziare ieşiseră în strada principală, strigând şi sunând din clopoţei, ca şi cum s-ar fi întâmplat ceva important: „Ediţie specială, ediţie specială!” Din loc în loc puteai vedea gheişe în ricşe, grăbindu-se să meargă la angajamentele lor. De pe la uşile zăbrelite ale caselor de gheişe se auzea sunetul metalic al cremenii lovite, un obicei care se spunea că aduce noroc. Peste zgomotul şi agitaţia oraşului din seara de vară se răspândea lumina strălucitoare şi rece a lunii în creştere şi a stelelor.

Un bătrân a deschis cu zgomot uşa casei de gheişe Obanaya. „Ediţie specială? S-o fi prăbuşit din nou vreun avion?” s-a întrebat el şi a privit întrebător către cer. Tocmai atunci a auzit din spate vocea încântătoare a unei gheişe ucenice.

— Te pregăteşti să aprinzi focurile, *danna*[16]?

— Da, a zis bărbatul cu mâinile la spate, continuând să privească cerul, şi apoi a murmurat iar ca pentru el: Anul ăsta o să avem lună nouă de O-Bon.

— Şi asta ce înseamnă? a întrebat Hanako, care mesteca zgomotos, intrigată de monologul ciudat al bătrânului.

— Du-te, te rog, şi adu lucrurile pe care le-am cumpărat pentru foc. Sunt sub altarul de familie.

— Mă laşi să aprind eu focul?

---

[15] Sărbătoarea prin care sunt cinstite sufletele morţilor, ţinută în jur de 15 august. În mai multe regiuni ale Japoniei se aprind felinare sau lampioane care sunt apoi puse să plutească pe apă.

[16] Soţ, stăpân; aici se referă la soţul patroanei casei de gheişe.

— Da, dar mai întâi fugi şi adu-le şi ai grijă să nu spargi vasul pentru jăratic.

— Sigur, a zis fata, stăpânindu-şi cu greu bucuria că va putea aprinde focul.

S-a întors îndată, aducând lemnele până la marginea străzii.

— E gata. Îl aprind.

— Ai răbdare, e periculos să ardă totul dintr-odată.

Nici bine n-a rostit acele vorbe, că focul s-a înălţat cu vâlvătăi în briza de seară care venea dinspre strada principală, iar lumina lui a colorat în purpuriu faţa pudrată intens cu alb a fetei. Bătrânul s-a lăsat în genunchi şi şi-a împreunat palmele pentru rugăciune: „Namu Amida Butsu. Namu Amida Butsu.”[17]

— Uite, au aprins focul şi la Chiyoki, şi peste drum! Cât e de frumos!

Fumul care se ridica de la focurile aprinse pretutindeni era oarecum nelalocul lui în oraşul modern, înţesat cu telefoane şi firme luminoase. Totuşi conferea cartierului o undă de melancolie. După ce s-a rugat îndelung, bătrânul de la Obanaya s-a ridicat în sfârşit şi şi-a frecat şoldurile cu mâinile. Trecuse bine de şaizeci de ani. Chimonoul său de vară din cânepă, subţiat şi decolorat de cât fusese spălat, era încins cu o centură de satin negru, făcută parcă dintr-un *obi* de femeie. Deşi trupul nu-i era încă încovoiat de ani, avea membrele subţiri, de parcă ar fi fost numai piele şi os. Era complet chel, avea obrajii supţi, sprâncenele ninse şi lungi ca ţepii unei perii, dar cu toate astea părea un bătrân împăcat cu sine. Avea ochi vii şi fălci puternice pentru vârsta lui, iar nasul se contura elegant şi, privindu-l, nimeni n-ar fi bănuit că-şi petrecuse toată viaţa ca patron al unei case de gheişe.

— *Danna*, uite, vine profesorul din Negishi.

---

[17] Rugăciune adresată lui Buddha.

— Unde-l vezi? a întrebat-o bătrânul care vărsa apă peste tăciunii încinşi, ridicându-şi privirea. A, ai dreptate! Voi, tinerii, aveţi nişte ochi!

Bărbatul pe care Hanako îl numise „profesorul din Negishi” a salutat cu voce tare, de la distanţă, ducând mâna la pălărie. Se numea Kurayama Nansō şi era scriitor de foiletoane. Venea către ei cu paşi mari, ca să evite băltoacele de pe stradă. Părea să aibă cam patruzeci de ani. Purta o haină din mătase pură, fină, peste un chimono alb de vară, iar în picioare avea ciorapi imaculat de albi şi sandale cu talpă de piele. Nu părea să fie nici funcţionar public, nici negustor, nici actor. De câţiva ani buni se hotărâse să scrie foiletoane pentru ziarele din capitală, şi uneori mai scria şi câte o piesă kabuki. Mai scrisese *jōruri*[18] şi cronici teatrale, făcându-şi un renume din aceste îndeletniciri.

— Pofteşte, te rog, l-a invitat bătrânul, deschizând poarta zăbrelită, dar scriitorul s-a oprit puţin ca să privească fumul de la focurile de O-Bon care se răspândea pe alee.

— Am senzaţia că numai de O-Bon şi de echinocţiu mai pot respira aerul trecutului, şi asta mă face să-mi amintesc de fiul tău, Shōhachi îl chema, nu? A trecut ceva vreme de atunci, aşa-i?

— Da, şase ani.

— Sunt şase ani deja? Asta înseamnă că anul viitor este a şaptea comemorare.

— Aşa e. Tineri sau bătrâni, toţi murim şi nimic nu e mai greu de înţeles decât nesiguranţa vieţii.

— Se pare că vor fi multe spectacole comemorative pentru actorii dispăruţi. Nu te-ai gândit să faci ceva şi pentru el? Nu ţi s-a propus nimic în acest sens?

---

[18] Un tip de naraţiune cu acompaniament de *shamisen*.

— Ba da. Am discutat la un moment dat să organizăm ceva în al treilea an de la moartea lui, dar părea exagerat să facem asta pentru un tânăr şi am renunţat.

— De ce? Era foarte talentat şi dispariţia lui a fost cu siguranţă o mare pierdere.

— Dacă ar fi trăit mai mult, lumea i-ar fi putut aprecia talentul, dar aşa, era doar un începător. Oricât talent ai avea, dacă mori la douăzeci şi trei, douăzeci şi patru de ani, nu eşti decât un învăţăcel şi singurii care te plâng cu adevărat sunt familia şi câţiva apropiaţi. Ar fi exagerat să se organizeze ceva deosebit la a treia sau a şaptea comemorare, ca în cazul unui mare actor al vremii lui.

— Înţeleg. Dar, în cazul în care foştii lui patroni ar avea această iniţiativă, n-ai avea de ce să te opui.

— Poate că ai dreptate. O să-i las să facă aşa cum cred ei de cuviinţă, iar eu, om bătrân, n-o să mă bag.

L-a condus pe scriitor într-o cameră mică din spatele casei. Era cea mai bună cameră de la Obanaya, dar într-un colţ avea un altar budist, pentru că era şi locul unde dormiseră multă vreme bătrânul şi soţia sa, Jūkichi, o gheişă experimentată. Între această cameră şi următoarea, puţin mai mare, în care tot intrau şi ieşeau gheişe, se afla o mică grădină japoneză luminată de un felinar de piatră. Prin peretele de trestie al verandei se zăreau uşa glisantă şi fereastra. Briza rece de seară pătrundea prin coridorul îngust care despărţea Obanaya de casa vecină, făcând să sune cristalin clopoţelul de vânt atârnat la streaşină.

— Îmi pare rău pentru dezordinea de la noi, dar te rog să te faci comod. Scoate-ţi haina, a zis bătrânul.

— Nu-i nevoie. Mă simt bine, şi briza asta e tare plăcută, a zis Kurayama şi a început să inspecteze curios camera.

Tocmai atunci a intrat o gheişă, aducând o scrumieră şi o tavă cu dulciuri. Era Komayo. Cum îl întâlnise pe

Kurayama de două, trei ori la Obanaya, dar şi la petrecerile de la casele de ceai, precum şi la câteva spectacole, l-a salutat cu prietenie.

— Ce bine îmi pare să vă văd, *sensei*[19]!

— Plăcerea e de partea mea. Chiar voiam să-ţi spun cât de mult mi-a plăcut interpretarea ta la spectacolul de zilele trecute. Ar trebui să-mi oferi ceva ca să sărbătorim.

— Ce idee! Ce v-aş putea eu oferi?

— Desigur, dacă aş putea vorbi fără ocolişuri de faţă cu *danna*, aş avea o sugestie.

— Atunci vorbiţi deschis! N-am nimic de care să mă ruşinez, a râs Komayo pe când se ridica.

Tocmai atunci Hanako, ucenica, a strigat din faţa casei:

— Komayo, e vremea să te pregăteşti pentru următorul angajament!

— Da, a zis ea şi, întorcându-se către Kurayama: Vă rog să mă scuzaţi, *sensei*.

Apoi a ieşit în linişte.

Kurayama şi-a scuturat ţigara de marginea scrumierei.

— Mereu e agitaţie aici, la voi! Câte fete mai aveţi?

— Trei senioare şi două junioare. Şi avem multe cereri de onorat.

— Sunteţi cea mai veche casă de gheişe din Shimbashi, nu? Când a fost înfiinţată?

— Stai să mă gândesc. N-am să uit ziua când am venit prima oară în Shimbashi ca să mă distrez. Era în toiul rebeliunii din Satsuma. Mama lui Jūkichi nu se îmbolnăvise încă şi se descurcau amândouă de minune. S-au schimbat multe de atunci. Pe vremea aceea Shimbashi era un cartier elegant, cum e acum Yamanote, iar cel mai bun loc cu gheişe era Yanagibashi. Urmau apoi Sanyabori, Yoshichō şi Sukiyamachi din Shitaya. Şi, până nu demult, gheişele veneau la petrecerile din Akasaka, chiar dacă

[19] Maestru, învăţător.

acestea se ţineau în sălile de deasupra restaurantelor de *ramen*[20], şi-ţi ofereau aproape orice distracţie pentru un bacşiş de nimic. Îţi închipui că bărbaţii dădeau buzna.

Ascultând foarte atent, Kurayama a scos din buzunar un carneţel ca să-şi noteze unele amănunte interesante din amintirile bătrânului. De câte ori venea în Shimbashi îşi făcea întotdeauna drum pe la Obanaya. Socotea că una dintre îndatoririle sale de scriitor era să-i asculte pe cei care trăiseră vremurile trecute pentru a scrie despre ele şi a putea transmite generaţiilor viitoare acele lucruri.

Din punctul lui de vedere, patronul de la Obanaya era personajul ideal. La rândul său, acesta îl considera pe Kurayama un foarte bun ascultător, pentru că rar găseai în vremurile acelea agitate pe cineva care să asculte cu răbdare şi respect criticile unui bătrân ca el. Şi, când Kurayama nu venea o perioadă mai lungă, patronul îşi făcea griji c-o fi păţit ceva.

Patronul se numea Kitani Chōjirō şi se născuse în 1848, primul an al erei Kaei. Era fiul unui slujitor mărunt al *daimyō*[21]-ului din Kinshibori, în Honjo. Era foarte chipeş, se spunea chiar că seamănă cu faimosul actor Sanshō VIII, şi, dacă nu s-ar fi schimbat vremurile, probabil că ar fi devenit eroul unei poveşti de dragoste ca acelea din vechime. Dar, cum sistemul shogunatului fusese abolit pe când el avea douăzeci de ani, şi din această cauză rămăsese fără moştenire, după ce a încercat fără succes mai multe afaceri care erau la modă printre samuraii scăpătaţi, nu i-a rămas decât lumea divertismentului. În copilărie învăţase din pasiune să interpreteze *rakugo*[22] şi,

[20] Supă cu tăiţei laţi şi lungi.

[21] Nobil feudal.

[22] Artă dramatică tradiţională în care un povestitor interpretează dialogurile unor povestiri comice; s-a dezvoltat în special la Ōsaka şi

cum avea talent, a decis să încerce să-l folosească pentru a-şi câştiga traiul. L-a primit ca ucenic un prieten al tatălui său, pe nume Ichizan, foarte renumit pentru poveştile de război pe care le spunea. Datorită talentului oratoric înnăscut şi înfăţişării plăcute, tânărul a cunoscut repede succesul sub numele de Gozan şi, cam tot pe atunci, a întâlnit-o la o petrecere pe Jūkichi, fata proprietarului de la Obanaya. Plăcându-l imediat, ea l-a copleşit cu favoruri până a luat-o de soţie.

Au avut doi fii, iar bătrânul sperase ca lui Shōhachi, cel mai mare, să-i asigure o educaţie potrivită, pentru ca în viitor să poată reface averea şi numele familiei. Crescând însă de mic în lumea gheişelor, copilul dovedise aplecare spre teatru încă din şcoala primară. La început, tatăl a încercat cu severitate, recurgând chiar la bătaie, să-l facă să renunţe la această pasiune, dar, cum totul s-a dovedit zadarnic, a ajuns la concluzia că, dacă tot era să facă meseria asta, măcar să-l sprijine să ajungă un actor cunoscut. La doisprezece ani, copilul a devenit ucenicul lui Ichikawa Danshū, primind numele de scenă Raishichi. Pe la douăzeci de ani, când s-a întâmplat să moară şi maestrul său, devenise cap de afiş, iar colegii lui au început să-i poarte pică. Apoi, din nefericire, dintr-o simplă răceală a făcut o pneumonie acută şi a murit prematur.

Takijirō, fratele mai mic al lui Shōhachi, tocmai trebuia să termine gimnaziul, dar exact atunci a fost exmatriculat şi nevoit să se întoarcă acasă, fiind arestat de poliţie pentru implicarea într-un caz de delincvenţă juvenilă. Pe lângă toate astea, a izbucnit o ceartă între povestitori şi proprietarii teatrelor şi, într-un acces de furie, Gozan a renunţat la dreptul de a mai practica *rakugo*.

Bătrânul nu fusese niciodată binevoitor, iar firea lui încăpăţânată îi atrăsese duşmănia colegilor de breaslă. Se

---

Edo, ca principal mod de distracţie pentru orăşeni.

considera împăcat cu el însuşi şi încercase totdeauna să nu se ia nici pe sine, nici lucrurile în serios, dar aroganţa şi dragostea lui pentru trecut îl trădaseră. Pe vremea când trăia maestrul său Ichizan era chemat împreună cu acesta la petreceri cu gheişe. Într-o bună zi, la o astfel de petrecere dată în cinstea unui parvenit, l-a luat gura pe dinainte şi a spus ceva jignitor, iar după acel incident a refuzat invitaţiile la petreceri private, plângându-se că i se impun prea multe reguli. S-a dedicat apoi teatrului de varietăţi, socotind că un actor nu valorează nimic dacă nu poate spune ce gândeşte pe scenă, iar dacă cei sus-puşi voiau să-l vadă, puteau veni acolo, ca toată lumea. Nu interpreta diferit pentru muncitorii de rând şi pentru cei bogaţi şi puternici. Vârsta adăuga vervă interpretării sale şi, cu cât îşi ridiculiza mai mult auditoriul, cu atât provoca mai multe râsete, precum bătrânul Fūryū Shidōken. Popularitatea lui atinsese asemenea cote încât, chiar şi în februarie şi august, când de obicei teatrele de varietăţi sunt goale, el atrăgea un public numeros, iar prietenia cu Kurayama Nansō începuse datorită faptului că acesta frecventa astfel de spectacole.

— Crezi că vei reveni vreodată pe scenă? Că de când ai plecat nici eu n-am mai fost la spectacole.

— Nu prea cred. Lumea s-a schimbat şi puţini sunt cei care mai vor să stea să asculte vechile poveşti.

— Probabil că ai dreptate, acum sunt la modă filmele.

— Da. Actorii şi recitatorii de *gidayū*[23] nu mai sunt gustaţi.

— Dar asta nu se întâmplă numai la varietăţi, ci şi la teatru, pentru că nimeni nu mai vine să vadă ceva anume. Sunt mulţumiţi dacă pot vedea ceva ieftin şi pe înţelesul lor, adică filme.

---

[23] Stil de povestit naraţiuni dramatice.

— Ai mare dreptate. Spectatorii de azi nu mai ştiu să aprecieze arta actorilor sau recitatorilor. Povestirile pot fi citite pe hârtie, n-au de ce să mai vină la teatru. Dar nu mă gândesc la înregistrări ale pieselor sau la cărţile în care sunt transpuse. Eu cred că arta se naşte din pasiunea artistului, care-l transformă în actul creaţiei, şi spectatorul vede – sau mai bine zis trăieşte – acest entuziasm. Ăsta-i adevăratul secret al artei, faptul că ea există numai în întâlnirea dintre mintea artistului şi a spectatorilor. Nu eşti de acord?

Recitatorul cel bătrân şi revoltat şi romancierul de modă veche au gustat din ceaiul rece şi amar şi tocmai se pregăteau să continue, când uşa glisantă s-a dat la o parte şi a apărut Jūkichi, patroana de la Obanaya.

— Îmi pare bine să te văd, i-a zis lui Kurayama.

Era o femeie plinuţă şi mică de statură, dar nu avea nici urmă din impertinenţa atât de frecventă la patroanele de *machiai* sau restaurante din trecut, genul acela de femeie grasă care în faţă îţi spune numai dulcegării şi pe la spate te vorbeşte de rău. Se vedea că e o femeie sinceră şi bună după chipul ei plăcut, cu ochii rotunzi şi obrajii plini. Puteai să-ţi dai seama că se întorcea de la un angajament după chimonoul de mătase cu model rafinat strâns cu un *obi* de satin. Însă în îmbrăcămintea şi felul ei de a se purta era ceva de modă veche care o făcea să pară mai degrabă o profesoară de cânt Katōbushi decât o gheişă din Shimbashi. Era o gheişă extrem de plăcută, şi nici gheişele mai în vârstă, nici cele tinere nu aveau a se plânge cu nimic de ea. Toate femeile în vârstă din cartier, colege cu Jūkichi, erau gheişe cu influenţă, numite „doamne”, dar ea nu-şi permisese niciodată să le discute meritele sau greşelile, lăsând asta în seama oficialilor din Asociaţia de gheişe, care o considerau o femeie raţională şi de încredere. O admirau mult şi gheişele care şi-ar fi dorit un

loc în Asociaţie, dar nu-l primiseră, precum şi gheişele independente, care, nefiind nici destul de în vârstă, nici destul de tinere, trebuiau să accepte titlul simplu de „soră mai mare”. Toate îi apreciau generozitatea şi francheţea, dar multe ar fi vrut ca ea să-şi spună părerile mai deschis măcar uneori. Însă, la vârsta ei, Jūkichi nu credea că mai e necesar să ocupe o poziţie importantă în Asociaţie şi nici să joace rolul principal în organizarea spectacolelor de sezon sau recitalurilor de dans, ca să asigure succesul fetelor din casa ei. Dacă fiul ei mai mare ar fi trăit şi ar fi devenit un actor renumit sau dacă cel mic ar fi avut un viitor înainte, ar fi strâns cu dragă inimă bani pentru ei. Dar cum unul murise, iar celălalt o apucase pe căi greşite şi fusese dezmoştenit, hotărâse să-şi trăiască restul vieţii în linişte alături de soţul său. Datorită bunei reputaţii pe care Obanaya o avusese de la început în Shimbashi, se întâmpla deseori ca tinerele fete s-o roage să le primească acolo, iar mulţi dintre clienţii ei fideli încă o mai o solicitau. Avea de lucru în fiecare zi, dar, oricât de ocupată ar fi fost, gândul la băieţii ei n-o părăsea nici o clipă.

A îngenuncheat calm în faţa altarului familiei şi şi-a spus rugile, apoi a stins lumânările şi a închis uşile altarului. S-a dus în camera din faţă şi s-a schimbat într-un chimono de vară din bumbac. Tocmai sporovăia cu bătrâna administratoare care se ocupa de contabilitate, când a apărut soţul ei, conducându-l pe Kurayama de plecare.

— Deja pleci, *sensei*? Nu mai stai puţin?

— Acum nu, dar o să mai vin curând.

— Şi eu care speram să cânţi *Amigasa* împreună cu mine!

— A, atunci chiar trebuie să plec! N-am fost prea conştiincios şi n-am mai repetat. Transmite-i salutări maestrului din partea mea.

— Bine.

Jūkichi şi Gozan s-au întors în sufragerie. Ea şi-a aprins pipa şi a întrebat:

— Komayo e sus?

— Nu, a plecat puţin mai devreme.

— N-am ştiut nimic, dar se pare că patronul lui Rikiji a chemat-o la Hamazaki.

— Da? a zis bătrânul, frecând cu o pânză cutia de trabucuri pe care-o făcuse din coajă de lemn de lămâi.

— M-am întâlnit întâmplător cu Rikiji zilele trecute şi mi-a spus ea câte ceva, dar atunci n-am prea dat atenţie. Dar azi am auzit povestea întreagă de la un client şi m-am lămurit cum stau lucrurile.

— Komayo e mult mai plină de energie decât pare la prima vedere.

— Dar s-ar putea interpreta că eu am intermediat totul şi asta mă deranjează...

— N-ai încotro. Lasă lucrurile aşa cum sunt. Dacă te întreba înainte puteai să discuţi, dar aşa, c-a făcut-o în secret, e prea târziu. Fetele din ziua de azi sunt în stare de orice, şi Komayo nu e nici prima, nici ultima care se comportă în felul ăsta. N-au deloc simţul datoriei şi loialităţii şi din pricina asta sunt atât de neglijente.

— Da, ai dreptate. Azi am aflat şi alte amănunte. Se pare că el vrea să-i cumpere contractul şi acum aşteaptă răspunsul ei.

— A avut multe angajamente în ultimul timp, poate că are planuri mai mari.

— De vreme ce câştigă bani pentru casă, nu putem zice nimic, dar, cum tinereţea nu durează la nesfârşit, ar trebui să se gândească bine când i se face o astfel de ofertă.

— Dar el cine e, un nobil?

— E patronul lui Rikiji, doar ţi-am spus.

— Da, dar ce fel de om e?

— Nu-l ştii? Cel cu compania de asigurări. N-a împlinit încă patruzeci de ani, e chipeş şi poartă mustaţă.

— Deci e o pradă bună, însă, cum ei îi merg atât de bine afacerile, cred că-i e greu să renunţe. Dacă şi-l ia ca patron e liberă să-şi caute ca amant un actor ca Kikugoro sau Kichiemon. Ce noroc pe ea! Doi iepuri dintr-o lovitură!

— Ce nesuferit eşti! a zis Jūkichi şi l-a privit dezaprobator, dar fără mânie.

Atunci a sunat telefonul.

— Văd că nu e nimeni să răspundă, a zis ea, ridicându-se grăbită.

5. Un vis în miezul zilei

Tocmai când se zvonea că alimentarea cu apă va fi întreruptă o vreme din cauza agravării secetei către sfârşitul lui august, într-o seară s-a pornit pe neaşteptate o ploaie torenţială care a continuat toată noaptea. Când cerul s-a limpezit, se răcorise şi era deja alt anotimp. Venită atât de brusc, toamna îşi făcea simţită prezenţa în culorile strălucitoare ale frunzelor subţiri de salcie, în sunetul saboţilor de lemn şi al clopoţeilor ricşelor care răsunau pe străzile oraşului cufundat în noapte, şi în ţârâitul greierilor ascunşi prin coşurile de gunoi de pe aleile prăfuite.

Conform planului iniţial, Komayo urma să meargă cu Yoshioka-*san* la Hakone sau Shuzenji[24], dar cum mersul trenurilor fusese afectat de potop nu numai pe linia Tōkaidō, ci şi pe linia Tōhoku, până la urmă au decis să meargă la vila Sanshun’en din Morigasaki, pe care Komayo i-o lăudase cu prisosinţă lui Yoshioka. Vila aparţinea vestitei *machiai* Taigetsu din Kobiki-chō şi ca atare nu era un han unde să fie primiţi orice fel de clienţi. Patroana de

[24] Staţiuni vestite cu ape termale.

la Taigetsu o construise la început pentru ea însăşi, fiindcă afacerile prospere îi aduseseră un surplus bănesc, dar, fiind lacomă din fire, ideea că o vilă atât de arătoasă stătea nefolosită mai tot timpul nu-i dădea pace şi, în cele din urmă, a lăsat afacerile din Kobiki-chō în grija fiicei sale adoptive şi a câtorva slujnice de încredere şi a transformat Sanshun'en într-o filială locală, iar apoi a răspândit vorba printre clienţii cei mai fideli şi gheişele pe care le cunoştea, rugându-le să-şi invite acolo oaspeţii care doreau să petreacă noaptea cu ele. Nu exista riscul să dea nas în nas cu alţi clienţi, cum s-ar fi întâmplat la alte hoteluri, acest privilegiu fiind răsplătit cu bacşişuri pe măsură. Prestigiul vilei în Shimbashi a făcut ca gheişele să considere că, dacă aduceau un client acolo, îşi asigurau un statut mai înalt în cartier şi, de aceea, nu rareori se întâmpla ca atunci când reveneau să treacă pe la *machiai* pentru a înmâna un cadou de mulţumire. Spuneau, pline de îngâmfare, ca să le audă toată lumea: „Tocmai am fost la Morigasaki şi vrem să vă mulţumim pentru primirea călduroasă". Iar faptul că Komayo îi recomandase lui Yoshioka să meargă acolo avea legătură cu acest lucru.

Când slujnicele au început să strângă tăvile de la masa de dimineaţă trecuse deja de zece. Fâşii subţiri de nori acopereau cerul de toamnă timpurie şi din când în când o adiere scutura roua de pe tufele de trifoi de la capătul verandei. Cu toate astea, ţârâitul insectelor ascunse în frunziş continua în surdină ca şi în timpul nopţii.

Komayo îşi legase un şnur îngust în jurul chimonoului uşor de vară pe care şi-l pusese după ce făcuse baie şi, întinsă pe burtă, cu o ţigară Shikishima între buze, răsfoia ziarul *Miyako* adus de slujnică. Părul ei strâns într-un coc lejer se legăna dintr-o parte în alta. Căscând alene, şi-a ridicat privirea şi a zis puţin forţat:

— Liniştea asta e minunată!

Yoshioka, cu o ţigară în gură, părea absorbit de o vreme de priveliştea trupului ei proaspăt şi înviorat după somn. S-a ridicat uşor în coate şi a zis:

— Aşa e. Atunci de ce te-ai mai opune? Nu crezi că e timpul să renunţi la viaţa agitată de gheişă şi să te bucuri de liniştea asta?

Komayo l-a privit cu o faţă strălucitoare, toată numai zâmbet, dar n-a zis nimic.

— Hai, Komayo, spune-mi de fapt de ce nu vrei să renunţi? Doar nu te îndoieşti de mine!

— Nu e vorba de asta. Doar că...

— Priveşte-mă în ochi. Te îndoieşti de mine, nu-i aşa?

— Nu-i vorba de asta, dar e imposibil, nu înţelegi? Trebuie să ai grijă de Rikiji-*san* şi mai e şi patroana de la Murasakiya din Hama-cho. Poate că relaţia noastră ar merge o vreme, dar s-ar deteriora repede.

— Doar ştii că de Rikiji practic m-am despărţit. După câte ţi-am spus noaptea trecută despre asta, cum poţi să mai vorbeşti aşa? Cât despre cealaltă, de la început ne-am înţeles că n-am nici o obligaţie faţă de ea. Dar, dacă eşti atât de neîncrezătoare, poate ar trebui să renunţăm chiar acum.

— Ei, ce uşor te mai superi şi tu! Stai puţin! a zis ea, pe un ton schimbat, speriată de cuvintele lui aspre.

Şi fără să-i pese că i se desfăcuse chimonoul, şi-a îngropat faţa la pieptul bărbatului ca un copil care caută sânul mamei.

Senzaţia dată de mângâierea bretonului răcoros şi a frunţii fierbinţi a femeii pe pieptul lui gol i-a transmis un fior plăcut, şi căldura trupului ei l-a pătruns până în adâncul fiinţei, odată cu greutatea trupului ei apăsându-i genunchii. Pierdut în starea de transă pe care i-o dădea această senzaţie, Yoshioka încerca să stea treaz după noaptea nedormită, forţându-se să-şi ţină deschise

pleoapele. A privit-o din nou pe fiinţa proaspătă după somn din braţele sale şi l-a cuprins o dorinţă neţărmurită de a-i poseda pentru totdeauna, odată cu trupul, şi sufletul, şi toată viaţa. Nu înceta să se mire de faptul că această femeie, pe care-o părăsise fără regrete când plecase în străinătate pe vremuri, putea avea acum o atât de mare putere asupra lui. Seara aceea, când o întâlnise din întâmplare la Teatrul Imperial şi apoi o chemase la Hamazaki, începuse ca o aventură, o dorinţă trecătoare de a retrăi entuziasmul vieţii de student. Dar după aceea urmase altă noapte, şi alta şi iar alta şi, înainte să-şi dea seama, nevoia de a o poseda pe Komayo în întregime îl acaparase cu totul.

Era foarte ciudat. La început nu avusese intenţia să lase lucrurile să ia această întorsătură. Dar acum, de câte ori o vedea pe Komayo, Yoshioka înţelegea cu uimire că inima lui nu era atât de liberă precum crezuse. Se distrase cu multe femei de-a lungul timpului, dar niciodată, nici măcar o singură dată, nu simţise ce simţea acum. Încă din studenţie se spunea despre el că, deşi foarte corect, este un bărbat prea calculat, care spune lucruri dure. Pe atunci, când mergea cu prietenii la un restaurant de *ramen* sau mâncare occidentală, ura să i se facă cinste sau să facă el cinste, insistând întotdeauna să se plătească nemţeşte. Tot pe atunci a început să cumpere favorurile gheişelor, şi a făcut-o în aceeaşi manieră calculată şi rece. În loc să-şi reprime poftele sexuale, ca apoi să cadă în braţele vreunei slujnice sau amatoare şi să se facă de ruşine, prefera să plătească pentru o gheişă în toată regula de câte ori avea nevoie. A plăti pentru o femeie şi a o poseda după bunul plac, fără să mai fie nevoie să se abţină, îi asigura în acelaşi timp satisfacerea nevoilor trupeşti şi liniştea sufletească. Asta îi permitea să fie printre primii clasaţi la examene, ceea ce însemna că îmbina plăcutul cu utilul şi

împuşca doi iepuri dintr-un foc. Era un tânăr modern, a cărui gândire nu mai era încătuşată de vechile valori confucianiste, ca în cazul generaţiilor trecute. Pentru el nu conta decât să-şi atingă scopurile şi să aibă succes, indiferent prin ce mijloace. Şi nimeni nu l-ar fi putut învinui – ăsta era de fapt spiritul vremii. Îşi calcula bugetul şi cheltuielile astfel încât să poată merge de câteva ori pe lună să se distreze. Dacă într-o lună cheltuia mai puţin decât prevăzuse, dădea fără să clipească diferenţa de bani rămasă femeii pe care-o întreţinea, dar dacă depăşea bugetul, o refuza, oricât de tare îl ruga ea prin scrisori s-o viziteze.

Îşi păstrase acelaşi stil şi după ce începuse să lucreze. Nu devenise patronul lui Rikiji de la Minatoya nici din atracţie sexuală, nici din dragoste, ci numai pentru a-şi face o anumită reputaţie. Se zvonea că Rikiji avusese o relaţie cu omul de stat Itō Shumpo cu un an înainte, flirt la care ea făcea deseori aluzie. Drept urmare, începuse să ia lecţii de caligrafie, ceremonia ceaiului şi *koto*[25], şi chiar pictură. Ca tânăr om de afaceri, Yoshioka ştia că de fapt costurile pe care trebuia să le acopere patronul unei gheişe erau la fel de mari, indiferent dacă ea era cea mai bună sau cea mai puţin iscusită. Şi, cum tot voia să surprindă lumea, nu-l deranja nici să apară în articole de scandal din ziarul *Miyako*, aşa că a început s-o curteze pe Rikiji cu o extravaganţă nemaivăzută. Deşi pe atunci Rikiji era renumită pentru încăpăţânarea ei, felul în care arăta Yoshioka şi cheltuielile pe care nu pregeta să le facă pentru ea au cucerit-o neaşteptat de repede. Dar, cum era cu trei ani mai mare decât el, cu toată faima ei de gheişă experimentată, când ieşea în chimonoul negru cu embleme şi guler alb sau în rochii obişnuite şi nemachiată, părea mai degrabă o matroană de vârstă medie. Oricine

[25] Instrument muzical tradiţional.

băga atunci de seamă ridurile fine şi cearcănele negre de la ochi, fruntea lată şi gura ei mare. Chiar de la început, Yoshioka îi recunoscuse statutul şi nu forţase lucrurile, deşi, ca patron al ei, era în poziţia s-o facă. Uneori chiar se întreba dacă, în secret, Rikiji nu-şi bătea joc de tânărul ei stăpân. Se gândea cum ar fi să aibă o femeie mai tânără şi mai atrăgătoare, care să se lase cu totul în voia unui bărbat. Cât despre slujnica de la casa de ceai pe care şi-o luase amantă şi căreia îi cumpărase Murasakiya din Hamacho, se cam plictisise de ea, dar evitase întotdeauna o ruptură definitivă. Însă acum, că se reîntâlnise cu Komayo, femeia tinereţii lui, şi ajunseseră la un grad de intimitate pe cât de puternic, pe atât de natural, se simţea foarte fericit, pentru că se ştiau de pe vremuri şi când era cu ea nu trebuia să-şi controleze vorbele sau gesturile. În plus, era o femeie frumoasă şi în plină floare, cu care se mândrea să fie văzut. Aşa că avea un plan, şi anume să-i plătească datoriile, s-o facă amanta lui şi s-o instaleze în casa pe care visase întotdeauna s-o construiască la Kamakura, unde urma să se distreze cu ea la sfârşit de săptămână.

Când îi spusese că-i construieşte o vilă şi vrea să dea o petrecere mare ca să sărbătorească plecarea ei din lumea gheişelor, nu avusese nici cea mai mică îndoială că o să accepte pe loc. De aceea, când ea evitase să-i dea un răspuns clar, pe de-o parte se supărase, iar pe de alta se întristase la gândul că lasă să-i scape printre degete aşa o comoară. Apoi se hotărâse să încerce să afle ce se întâmpla exact, de ce-l refuzase, şi, dacă nu mai era nimic de făcut, avea să renunţe de tot la ea, în numele mândriei sale de bărbat. Dar acum, pierdut în contemplarea cocului ei lejer şi rotund, aranjat ca acela al unei soţii, nu al unei gheişe, şi a chimonoului subţire, legat numai cu un cordon

îngust, se simţea cuprins de regret că nu era amanta lui şi nu se aflau împreună în vila cea nouă.

Îi plăcea foarte mult această coafură a lui Komayo, pe care-o văzuse prima dată când o chemase a patra sau a cincea oară. Vizitase la spital o gheişă bolnavă şi venise direct de acolo, cu părul aranjat aşa şi cu chimonoul strâns pe pulpe ca o femeie obişnuită. Arăta cu totul altfel decât atunci când era îmbrăcată ca gheişă, cu coafura înaltă în stil *shimada* şi chimonoul lung şi plutitor. Era o înfăţişare nouă şi proaspătă, care-i amintea de actorul *onnagata*[26] Kawai, care juca în piese de teatru modern. Această ipostază a lui Komayo îl făcea să simtă sentimente mult mai puternice decât cele încercate în compania atât de experimentatei Rikiji. Iar biata amantă de la Murasaki, cu stilul ei greoi şi chiar necioplit, nici nu putea fi pusă la socoteală. Din prima clipă când zărise această nouă înfăţişare a lui Komayo, simţise o dorinţă puternică de a o păstra aşa şi, de fiecare dată când o chema şi petrecea noaptea cu ea, dorinţa devenea din ce în ce mai puternică.

— Eşti grea, a spus el într-un sfârşit, încercând s-o ridice din braţe, dar ea şi-a apăsat şi mai tare faţa la pieptul lui.

— E atât de bine şi sunt atât de obosită! N-am dormit toată noaptea, a murmurat ea cu o voce de copil alintat, privindu-l.

— Şi a cui e vina?

— Sunt atât de nefericită, a zis ea pe un ton patetic şi, strecurându-şi mâna de-a lungul pieptului lui, l-a ciupit tare.

Era un mic şiretlic al femeilor din meseria ei, o artă pe care numai ele o aplicau. Când nu ştiau ce să-i răspundă unui bărbat, recurgeau la aceste mici şmecherii, fiecare în stilul ei. Nu se ştie când şi cum învăţau aceste trucuri.

---

[26] În teatrul kabuki toate rolurile sunt jucate de bărbaţi, iar *onnagata* denumeşte un actor-bărbat specializat în roluri de femeie.

Efectul era că bărbatul, luat prin surprindere, nu putea rezista, iar femeia câştiga timp şi profita de această stare de confuzie, rezolvând situaţia în avantajul ei. Yoshioka cunoştea aceste tertipuri pe care le experimentase sub toate formele ca veteran al cartierelor de plăceri. Unele se smiorcăiau înainte de a i se arunca în braţe, altele luau un aer arogant, apoi i se abandonau în totalitate, iar altele făceau pe neştiutoarele, glumind. Dar, oricum ar fi procedat, asta le aducea într-o stare de exaltare, aproape ca o beţie, iar bărbatul, chiar dacă o considera pe femeia din faţa lui prea îndrăzneaţă, se lăsa cucerit până la urmă. Senzaţia încercată era minunată, şi uneori Yoshioka se străduia s-o tachineze tocmai pentru a o provoca să apeleze la astfel de şiretlicuri.

S-au ciupit şi gâdilat ca animalele care se hârjonesc, şi Komayo a reuşit să uite măcar preţ de câteva clipe de propunerea lui de a-i cumpăra contractul.

Dar pauza era numai de moment, şi ea ştia foarte bine că va fi obligată să-i dea în curând răspunsul definitiv, fiindcă, dacă amâna prea mult, însemna că-l refuză. Şi dacă-l refuza, însemna nu numai să piardă un client preţios, ci şi o afacere bună pentru starea ei actuală. În acelaşi timp, dacă renunţa la meseria ei şi devenea o femeie întreţinută, risca să se întoarcă pentru a treia oară în acea lume, în cazul în care ar fi fost abandonată. De fapt dorea să rămână gheişă, dar să se bucure în continuare de protecţia şi susţinerea lui Yoshioka. Nu dormise noaptea şi se gândise ce i-ar putea spune ca să-i facă pe plac. Dacă-i cumpăra contractul şi-i deschidea o afacere, trebuia să-i promită că nu va mai onora angajamente la *machiai* şi că va veni acasă în fiecare zi înainte de zece seara, chiar şi de la casele de ceai. Din experienţa sa cu Rikiji, Yoshioka înţelegea foarte bine ce implica rolul de *danna* şi la ce cheltuieli trebuia să se

aştepte; de aceea, Komayo ştia sigur că el lua foarte în serios această chestiune. Dar, dacă voia să rămână gheişă, nu ar fi avut nevoie de o afacere proprie.

— Mai gândeşte-te zilele astea, cât stăm aici.

Pentru că lucrase toată vara, Yoshioka îşi luase o săptămână de vacanţă la începutul toamnei şi dorea să folosească acel interval pentru a o convinge pe Komayo să-i accepte propunerea. În acest scop, trebuia să fie doar ei doi undeva, şi din acest punct de vedere vila Sanshun'en era mai potrivită decât staţiunile cu băi termale Hakone sau Shuzenji. Era foarte hotărât să rezolve lucrurile, profitând de această ocazie. Când după numai trei zile de la plecare Eda l-a sunat să-l cheme urgent la Tōkyō pentru o tranzacţie la bursă, i-a promis lui Komayo că revine până seara. Şi, ca ea să nu stea singură în lipsa lui, a invitat imediat două gheişe să-i ţină de urât – Hanasuke, care aparţinea casei lui Komayo, şi Chiyomatsu, de la altă casă.

După plecarea lui, revenind singură în camera lor, Komayo s-a aşezat şi şi-a aplecat capul către *tatami*. Furioasă şi derutată, a izbucnit în plâns. De când veniseră, voia să fugă undeva, dar n-avea unde. Yoshioka insista ca ea să-i dea un răspuns, şi asta o făcuse să fie mai mult mohorâtă – era obosită şi o durea îngrozitor capul. Numai gândul că mai avea de petrecut încă două, trei zile la Sanshun'en, unde de fapt ea dorise să meargă, i se părea acum ca o condamnare la închisoare.

Undeva, departe, s-a auzit cântatul unui cocoş. Era un sunet ce-i amintea de vremea petrecută la ţară şi deodată a fost copleşită de toată suferinţa şi tristeţea pe care le suportase în îndepărtata Akita. Cocoşul a amuţit, dar apoi au început să croncănească nişte ciori, iar în jurul verandei bâzâiau insecte. Nu mai putea suporta. Dacă îşi tot amâna decizia, poate că n-avea să se mai întoarcă niciodată în

Shimbashi. Dar oare ce o lega de acel loc? De ce simţea că acolo e acasă? Deşi nu se schimbase încă, s-a ridicat deodată şi s-a dus pe coridor, fără altă posibilă ţintă decât baia.

Acolo a dat nas în nas cu cineva care părea şi mai surprins decât ea – un bărbat chipeş, îmbrăcat într-un chimono de bumbac, cu un evantai în mână. Părea că vrea să se plimbe prin vila în care credea că e singur. Avea spre treizeci de ani, era de statură mijlocie şi puteai ghici că-i actor după sprâncenele rase şi creionate şi părul tuns scurt. Era de fapt *onnagata* Segawa Isshi.

— Bună ziua, frate mai mare, a zis Komayo.

— Komayo, tu eşti? Ce m-ai speriat! a zis Isshi şi, ducându-şi mâna la piept ca pentru a se linişti, a inspirat adânc.

Komayo îl cunoştea de pe vremea când îşi făcuse debutul în Shimbashi şi frecventau amândoi cursurile de dans Hanayanagi cu acelaşi maestru. Pe atunci era doar un învăţăcel, dar primăvara trecută, când îl întâlnise din nou în cabina de machiaj la un spectacol al gheişelor din Shimbashi la Kabukiza, devenise deja un actor celebru, pe care toate gheişele îl strigau *nii-san*, adică „frate mai mare”. Această întâlnire neaşteptată, când tocmai se pregătea să părăsească vila doar în cămaşa de noapte, i-a dat sentimentul de bucurie încercat de un călător care străbate un ţinut îndepărtat şi se întâlneşte cu cineva de pe meleagurile natale. Deodată s-a simţit liniştită şi sentimentul de însingurare s-a risipit. Bucuroasă cum era, aproape că i s-a aruncat în braţe.

— *Nii-san*, îmi pare rău că te-am speriat.

— Uite, şi-acum îmi bate inima mai-mai să-mi sară din piept, i-a zis el, luându-i mâna şi punând-o pe pieptul lui.

— Îmi cer scuze, a roşit Komayo.

— Nu-i nimic. Oricum o să ţi-o plătesc curând.

— Dar mi-am cerut scuze, *nii-san*. Şi de fapt e şi vina ta că stăteai acolo, în drum, fără să zici nimic.

Isshi îi ţinea încă mâna, uitându-se la părul şi rochia ei răvăşite. Contractul lui cu Teatrul Meiji se încheiase cu o zi înainte şi se înţelesese cu nişte prieteni să se întâlnească aici să joace cărţi, dar ei nu veniseră încă.

— Cred că te distrezi bine, a zis ea.

— Ce vrei să spui?

— Cu oricine ai fi venit. Dacă vrei să păstrez secretul, va trebui să-mi faci cinste la Tōkyō.

— Şi eu pot spune acelaşi lucru. Mai degrabă *tu* eşti cea surprinsă având o întâlnire secretă.

Înţelegând că el voia să plece, pe Komayo a podidit-o iar plânsul, şi a zis:

— Sunt foarte nefericită, te rog să fii bun cu mine!

— Nu vrei să ne vedem mai târziu? Bănuiesc că stai peste noapte, nu?

— Dar sunt absolut singură aici.

— Atunci înseamnă că nu suntem decât noi doi în clădire. Proprietăreasa s-a dus la o plimbare pe plajă.

— A, şi ea a plecat?

Aflând că nu mai era nimeni în casă, lui Komayo locul i s-a părut şi mai deplorabil. Grădina din spate, care se vedea pe ferestrele holului, se cocea în căldura puternică a soarelui. Nu se auzea nimic nici afară, nici înăuntru, nici măcar ce se petrecea dincolo de gard, nici un sunet, în afara ţârâitului greierilor.

S-au privit tăcuţi o vreme.

— Ce linişte, a zis el.

— Da, într-adevăr.

— Dragă Komayo, ce-ai face dacă aş avea gânduri necurate acum, când nu-i nimeni prin preajmă?

— Nu mă speria, a zis ea agăţându-se de el.

Când au sosit cele două gheişe chemate să-i ţină de urât lui Komayo, au găsit-o ţintuită în pat, arătând într-adevăr ca şi cum cineva ar fi profitat de ea. Deşi s-au privit surprinse, cele două n-au întrebat nimic.

6. Emblema actorului[27]

Yoshioka s-a reîntors la Sanshun'en cu mult înainte să se întunece, aducându-l cu el şi pe Eda-*san* cel gras, căruia îi plăcea să bea. Eda intenţiona să se întoarcă în acea seară la Tōkyō cu ultimul tren, dar Komayo a insistat foarte mult ca el să rămână să doarmă la ei. Apoi, până după miezul nopţii, i-a tot umplut paharul cu whisky, încât chiar şi el a început să refuze. Ea însăşi a băut mult şi, în cele din urmă, s-a prăbuşit acolo, în faţa celor doi bărbaţi, şi a vomitat, iar a doua zi a trebuit să stea cu gheaţă pe frunte pentru a-şi reveni. Yoshioka n-a ştiut ce să mai zică şi a hotărât să plece de la Sanshun'en. Mai târziu, şi Komayo, care pe jumătate jucase teatru, s-a întors la casa de gheişe şi de acolo s-a dus în grabă la templul Inari[28] din Shinjuku, unde se ruga mereu. I-a cerut zeului să-i dea un semn dacă trebuia să renunţe imediat la meserie şi să se lase cu totul în seama lui Yoshioka-*san*, aşa cum îi propusese acesta. După aceea a vrut să i se prezică viitorul, ca să ştie dacă Yoshioka urma s-o abandoneze, cum mai făcuse, deşi pentru moment totul părea în ordine. În final avea să se sfătuiască pe îndelete cu Jūkichi şi cu

[27] În Japonia, fiecare familie – mai ales familiile de actori – are o emblemă care se brodează pe hainele tradiţionale. Pentru că actorul Segawa Isshi joacă roluri de femeie, scriitorul îi asociază o emblemă în formă de împletitură de borangic care simbolizează acest lucru.

[28] Templul shintoist dedicat lui Inari, zeu al recoltei şi bunăstării; astfel de temple sunt foarte răspândite în Japonia, chiar şi în oraşele mari şi aglomerate, iar oamenii merg frecvent să se roage la ele.

patroana de la casa de ceai Hamazaki, şi abia apoi să-i dea un răspuns lui Yoshioka.

Şi-a aranjat părul după ce a făcut baie şi s-a aşezat în faţa oglinzii, dar chiar atunci Hanako, gheişa ucenică, a urcat în grabă scara şi i-a zis:

— Soră mai mare, eşti solicitată la o petrecere.

— Vai de mine, e tot o cerere de la Hamazaki, nu-i aşa?

S-a gândit că Yoshioka, care plecase de la Sanshun'en cu maşina, se dusese probabil direct la Tsukiji, fără să mai treacă pe acasă, şi o chema acolo din nou, dar fata a negat.

— Nu, de data asta e de la Gishun.

— De la Gishun? Ce ciudat! N-o fi vreo greşeală? a zis ea cu mirare, simţindu-se însă uşurată.

A pus-o pe ucenică să explice că nu se poate duce, pentru că e un loc unde n-a mai fost niciodată şi n-are timp să se aranjeze şi, în plus, se odihneşte un pic pentru că se simte cam rău. Peste puţin timp însă, telefonul a sunat iar şi ucenica i-a spus că cei de la Gishun insistau să se ducă măcar puţin, chiar dacă nu reuşea să se aranjeze. Când a întrebat cine e clientul care îi solicita compania, i s-a spus doar că e o cunoştinţă veche şi, cu toate că nu-i venea nimeni în minte, şi-a zis că nu poate refuza. A chemat o ricşă şi a pornit-o fără nici o tragere de inimă pe strada din spatele Ministerului Agriculturii şi Comerţului, străjuită de case de gheişe mai mari sau mai mici.

Localul Gishun avea o firmă cu caractere în stil *saga* şi o poartă din bambus. Cum a ajuns, i s-a spus să meargă îndată la etaj. Urcând cu băgare de seamă scara, în camera mare, care avea uşile larg deschise pentru că era încă ziuă, a văzut cum stătea sprijinit de un stâlp al alcovului un singur client, care ciupea corzile unui *shamisen*. Spre surprinderea ei, era nimeni altul decât

actorul Segawa, cu care se întâlnise din întâmplare la Sanshun’en.

A rămas ţintuită locului de mirare, fără să ştie nici ea dacă ce simţea era bucurie sau sfială.

Cu două zile înainte, în plină zi, pe coridorul pustiu al vilei Sanshun’en, Komayo trăise un vis fericit. N-ar fi putut spune care dintre ei începuse, nici ce se întâmplase de fapt. Dar, oricât de minunat se simţise, dat fiind că ea era o gheişă, iar partenerul ei un actor foarte cunoscut, crezuse că nu fusese vorba decât de o distracţie de moment. Şi, chiar dacă ar fi fost vorba numai de atât, tot era o fericire de neimaginat pentru o gheişă, iar faptul că acum, la nici trei zile, el o chema deodată din nou, în mod oficial şi în taină, la o petrecere, era o dovadă de dragoste care-i întrecea toate aşteptările. La acest gând, ochii i s-au umplut de lacrimi de fericire şi n-a mai ştiut nici ce să zică, nici ce să facă.

Bărbatul, care parcă intenţionat alesese să interpreteze la *shamisen* melodia *Ard de nerăbdare s-o întâlnesc*, i-a zis, aplecat peste instrument:

— Vino şi aşază-te aici, că-i mai răcoare.

— Mulţumesc, a îngăimat ea cu greu, fără să-şi poată ridica ochii din pământ.

Era exact ca o fecioară dusă pentru prima dată la o întâlnire în vederea căsătoriei.

Segawa s-a înveselit de-a binelea văzând cât de emoţionată era Komayo şi în acelaşi timp s-a simţit cuprins şi de o curiozitate puternică. Nu-şi închipuise că ea este o gheişă atât de inocentă şi de sinceră. Judecând după vârsta ei de douăzeci şi patru-douăzeci şi cinci de ani, era imposibil să nu fi avut relaţii cu unul sau doi actori până la el. În plus, simţea că, fără să-şi dea seama, ceea ce cu două zile în urmă, la Sanshun’en, părea doar o hârjoneală lăsase urme adânci în sufletul său şi nu se putea preface

că nu s-a întâmplat nimic. O chemase acum şi în calitate de gheişă, dar şi dintr-un sentiment de vinovăţie faţă de ea. Se aştepta ca atunci când va intra şi-l va recunoaşte să nu fie deloc impresionată şi să zică ceva precum: „A durat ceva să mă chemi din nou!” Dar acum, văzând cât de tare o emoţiona întâlnirea cu el, se simţea măgulit în vanitatea lui de bărbat şi-şi zicea în sinea lui că dacă o simplă hârjoneală avusese un asemenea efect asupra ei avea să fie foarte uşor s-o cucerească de tot, apelând la trucurile mai subtile pe care le dobândise din experienţa lui îndelungată cu femeile. Şi de-abia îşi putea stăpâni bucuria la acest gând.

În schimb, Komayo avea senzaţia că visează. I se părea că cineva o fermecase şi nu era în stare nici să se mişte, nici să vorbească. Simţea doar cum o cuprinde o bucurie fără margini, până în străfundul sufletului.

După o vreme, meticulos ca de obicei, Segawa a început s-o ajute să-şi aranjeze hainele şi părul, după care a avut grijă ca propria lui ţinută să fie impecabilă, şi s-a dus să se aşeze în camera alăturată, lângă fereastră, unde era mai răcoare. Din depărtare se auzea zgomotul saboţilor de lemn ai pazniculuі, ceea ce arăta că era trecut de zece.

— Koma-*chan*, mă serveşti, te rog, cu ceai?

— A, s-a răcit. Mă duc să aduc ceai proaspăt, a zis ea şi s-a ridicat îndatoritoare, dar el a prins-o de braţ.

— Nu, mai bine lasă, n-aş vrea să ne deranjeze slujnica.

— Aşa e, a zis şi s-a aşezat lângă el în genunchi, fără să-şi retragă mâna. Şi mie mi-e sete, deşi n-am mâncat mai nimic astă-seară.

Au băut amândoi, din acelaşi bol, câteva înghiţituri din ceaiul rece.

— Koma-*chan*, spune-mi, vrei să ne mai vedem?

— Sigur. Dacă tu vrei, eu vin oricând, oricât de greu mi-ar fi.

— Am fi putut rămâne aici peste noapte, dar mama mă cicăleşte mereu în cazuri din astea.

— Înţeleg, dar atunci când ne mai vedem? Eu sunt întotdeauna liberă după ora unsprezece seara.

— Trebuie să fim însă atenţi să nu afle nici protectorul tău.

— El nu stă niciodată cu mine peste noapte, deci nu cred că e vreun pericol. Mai rău e că tu nu poţi rămâne.

— Ei, dacă vreau să dorm în oraş, sunt liber s-o fac. Doar că mama e aşa de pisăloagă, şi e neplăcut, pentru că a lucrat şi ea în domeniu şi ştie cum se petrec lucrurile. Dar hai să ne vedem mâine-seară! Eu termin repetiţia pe la opt, nouă şi pot veni aici direct de la teatru. Ce zici? Sau ştii vreo casă de ceai mai discretă?

— Nu, e bine aici. Doar că trebuie să-mi promiţi c-o să mă aştepţi dacă sunt chemată la o petrecere, pentru că ştii că n-am cum să refuz.

— Ne-am înţeles, a zis el, şi i-a luat mâna cu delicateţea unui tânăr venit pentru prima dată în cartierul de plăceri. Apoi a adăugat: Acum o să cer să-mi cheme o ricşă.

Cât timp au aşteptat ricşa, Segawa n-a contenit să-i vorbească plin de duioşie. După ce l-a văzut plecat, Komayo i-a mulţumit patroanei şi, uitând să ceară o ricşă şi pentru ea, a ieşit pe stradă. Era o noapte minunată de toamnă timpurie, cu cerul strălucind de stele. Briza răcoroasă îi răsfira buclele care i se desfăcuseră la tâmple. Din faţa ministerului, s-a îndreptat agale, de una singură, către podul Izumo, revăzând iar şi iar în minte seara aceea minunată. Saboţii ei răsunau în noapte. Apoi, zărind dincolo de pod luminile depărtate din Ginza, a simţit nevoia să se lase din nou în voia gândurilor şi s-a întors, îndreptându-se spre o stradă neumblată.

Avea senzaţia că totul era minunat: luminile de la ferestrele de sus ale caselor de gheişe pe lângă care

trecea, muzicanţii ambulanţi, tot ce auzea sau vedea. Era prea fericită ca să se întrebe dacă în viaţa lui Segawa nu cumva existau şi alte femei. Gândul că dacă ar fi rămas în liniştita şi îndepărtata Akita nu ar fi avut parte de această fericire o făcea să nu regrete nici un pic încercările dure prin care trecuse şi să reflecteze la ciudăţenile destinului omenesc. Parcă înţelegea pentru prima dată ce înseamnă viaţa de gheişă, cu toate tristeţile şi bucuriile ei. Şi parcă nu mai era aceeaşi gheişă de până acum. Simţea că şi poziţia ei în societate se schimba prin faptul că avea un iubit nou, care era un actor foarte cunoscut şi admirat, şi acest lucru îi dădea multă încredere în ea.

Când a văzut venind spre ea o ricşă în care era o gheişă, s-a întrebat de unde o fi şi şi-a zis că, dacă aceasta va întoarce capul în dreptul lampadarului ca s-o privească, o va privi imediat şi ea fără să clipească.

7. Asfinţitul în cartierul de plăceri

Când soarele a început să apună pe strada Komparu şi, trecând peste acoperişurile caselor învecinate, s-a strecurat prin jaluzelele de bambus de la ferestrele celui de-al doilea etaj de la Obanaya, de la parter s-a auzit glasul slujnicei: „Fetelor, baia-i pregătită!” În camera de la etaj, toate gheişele leneveau întinse pe *tatami*. Erau cinci în total. Komayo purta un chimono de vară legat cu un cordon îngust. Kikuchiyo avea o cămaşă de noapte occidentală din bumbac, cu guler alb. Hanasuke purta un maiou şi un jupon din bumbac înălbit. Cu ele mai erau gheişa ucenică, Hanako, şi Otsuru, o copilă care tocmai intrase în lumea cartierelor de plăceri.

Kikuchiyo avea vreo douăzeci şi doi-douăzeci şi trei de ani, era mică de statură şi plinuţă. I se spunea „Peştişorul auriu”, o poreclă care i se trăgea de la faţa şi ochii ei

rotunzi, nasul turtit şi gâtul scurt şi gros. În ansamblu, nu putea fi considerată drăguţă, dar pielea ei, care se întrezărea prin materialul subţire al cămăşii de noapte, era foarte fină, iar grumazul alb te îmbia parcă să-l mângâi, ca acela al unei pisici. Îşi aranja întotdeauna părul în stilul *shimada*, îl ungea bine cu ulei, iar pe breton şi pe şuviţele de la tâmple punea pastă de fasole dulce, ca să le fixeze mai bine. Chiar şi în zilele foarte călduroase îşi aplica un strat de machiaj foarte gros, la care asorta chimonouri în culori stridente, aşa că răutăcioşii ziceau că arată mai degrabă ca o prostituată ieftină când venea la petreceri, dar clienţii cei mai buni roiau în jurul ei, pentru că ţinuta asta o făcea să pară mai tânără.

Hanasuke, gheişa în lenjerie, era o femeie solidă, cu păr cârlionţat, ochi profunzi şi o faţă lată şi ştearsă. Avea cam vârsta lui Komayo, dar arăta de treizeci de ani. Era conştientă de acest lucru şi-şi dădea seama că nu putea concura cu miile de gheişe din Shimbashi nici ca înfăţişare, nici ca stil. Iată de ce adoptase o strategie ca să se descurce şi ea într-un fel. La petreceri muncea mai mult decât slujnicele, iar dacă se întâmpla să fie împreună cu o gheişă mai tânără şi mai drăguţă se purta umil, cu speranţa că va fi chemată şi altă dată să ajute. Drept urmare, celelalte gheişe o plăceau şi era deseori solicitată la casele de ceai. În plus, în ultimii doi, trei ani avusese şi un patron, un cămătar bogat care, în mod ciudat, o plăcea aşa cum era. Nu avea deci griji băneşti şi umbla cu carnetul de economii ascuns în chimono, ca şi cum ar fi fost o amuletă.

Hanako şi Otsuru, care exersaseră la *shamisen* bucăţi din piesa *Osome*, puneau acum instrumentele la locul lor. Kikuchiyo, atentă să nu-şi strice coafura, căsca grosolan, iar Hanasuke se ridicase de pe *futon* şi se întindea. Apoi, cele patru femei au scos din dulapuri piepteni pentru prins

părul şi au început să se pregătească de baie. Numai Komayo a rămas culcată cu faţa la perete, fără să pară că vrea să le însoţească.

— Cât o fi ceasul? E deja ora de baie?

— Da, hai, scoală-te odată! Altfel te gâdilăm.

— Va trebui să-i cereţi voie iubitului meu.

— Vorbeşti serios? Despre cine-i vorba?

— De ieri te porţi cam ciudat, şi astă-noapte ai vorbit în somn aşa de tare, că am crezut că e cineva străin în cameră.

— Chiar aşa? a întrebat Komayo, mirată ea însăşi că lucrurile ajunseseră atât de departe. S-a ridicat cu greutate şi a zis: Trebuie să-ţi fac cinste, nu?

— A, deci chiar ai un iubit nou!

— Nu te pripi cu concluziile. Vreau doar să-ţi mulţumesc pentru ajutorul dat zilele trecute la Sanshun'en.

— Nu-ţi bate joc de mine!

— Am băut aproape o sticlă de whisky. Încă îmi simt capul ca o baniţă.

— Koma-*chan*, ce-i cu tine? Deşi nu zice nimic, până şi Jūkichi pare îngrijorată din pricina ta.

— De fapt, nu ştiu ce să fac. Nu vreau s-o rup cu *ştii tu cine*, dar nici nu vreau ca lumea să creadă c-o să-mi fie cumpărat contractul şi-o să plec din cartier. Sunt sătulă de toată povestea asta.

— Te întâlneşti cu *el* diseară?

— Nu, nu m-a mai chemat de-atunci, dar sunt sigură că o să apară şi habar n-am ce o să-i răspund.

S-au auzit paşi pe scări. Era administratoarea O-Sada, o femeie subţire de vreo patruzeci şi cinci de ani, cu ochi mari, nas subţire şi faţă ovală, calităţi care trebuie să fi atras atenţia în tinereţea ei. Deşi părul i se rărise şi albise pe la tâmple înainte de vreme, întreaga ei înfăţişare – de la felul cum purta chimonoul, până la tenul afectat de

pudra groasă aplicată mulţi ani – arăta că-şi începuse cariera în calitate de curtezană în cartierul specializat Susaki. Fusese căsătorită o vreme, dar, după moartea soţului ei, cu şapte ani în urmă, apelase la o agenţie şi îşi găsise de lucru ca slujnică la Obanaya. Privise şi aşteptase cu răbdare, învăţând totul despre munca de administratoare, şi când, cu trei ani înainte, fosta administratoare fusese concediată pentru neglijenţă, îi luase locul.

Komayo a privit-o tresărind, gândindu-se că venise s-o anunţe c-o caută Yoshioka.

— E pentru mine?

— Nu, pentru Kikuchiyo. O caută din Shimpuku. Petrecerea ta de la Midori-ya e la şase, deci poţi să pleci deja, a zis ea pe un ton care suna pe jumătate a recomandare, pe jumătate a poruncă, şi, fără să mai aştepte un răspuns, a continuat: Cred că e în regulă dacă-ţi pui chimonoul de ieri, nu?

Kikuchiyo n-a zis nimic şi s-a grăbit spre baie.

Între Kikuchiyo şi Komayo nu era de fapt o rivalitate reală. Venirea lui Komayo slăbise poziţia lui Kikuchiyo, văzută până atunci drept cea mai experimentată gheişă. Cu un an înainte, exact când venise şi Komayo, Kikuchiyo tocmai îşi încheiase contractul şi promovase într-o poziţie de senioară cu cotă-parte din profiturile casei. Îşi consolidase statutul de gheişă cu influenţă, asigurându-şi favorurile a doi patroni puternici: un director din minister şi un parlamentar bogat din provincie. Cu toate astea, succesul pe care-l avea o nou-venită precum Komayo o indispunea, şi asta se vedea din atitudinea ei. La rândul ei, Komayo o dispreţuia pe Kikuchiyo, considerând că importanţa pe care şi-o dădea era total nepotrivită pentru o femeie cu o origine ca a ei. Hanasuke, umilă, dar înţeleaptă, era prinsă la mijloc. Avusese însă grijă să nu ia

partea nici uneia dintre cele două gheişe, ci să fie în relaţii bune cu amândouă, ca să fie sigură că-i vor solicita ajutorul pentru petrecerile la care se duceau. Dar cum Komayo era cam de vârsta ei, iar viaţa le rezervase încercări asemănătoare, aveau tendinţa să-şi facă adeseori confidenţe. Hanasuke lucrase la început în Yoshi-chō. Un bărbat îi cumpărase contractul şi-o luase drept amantă, dar după trei ani o abandonase şi fusese nevoită să debuteze din nou ca gheişă, de data asta în Shimbashi.

Aflase mai multe despre trecutul lui Komayo când aceasta venise la ea ca să-i ceară sfatul, la puţin timp după ce Yoshioka adusese vorba despre intenţia lui de a-i cumpăra contractul. Hanasuke socotea că bărbaţii se poartă frumos cât timp lucrurile merg bine, dar atunci când apărea o nouă femeie în viaţa lor puteau fi cu adevărat cruzi. Această părere era împărtăşită şi de Komayo, care avea convingerea fermă că bărbaţii sunt nestatornici din fire şi, având astfel de opinii asemănătoare, cele două se sfătuiau destul de des. Ajunseseră la concluzia că trebuie să pună cât mai mulţi bani deoparte cât sunt tinere şi capabile să muncească, astfel încât să-şi asigure un trai lipsit de griji pentru mai târziu. Visau chiar să poată începe o afacere mică şi să nu mai aibă nimic de-a face cu bărbaţii.

După ce plecase din casa familiei soţului ei din Akita, lui Komayo nu-i rămăsese decât să revină la viaţa de gheişă. Dar traiul de şase-şapte ani ca femeie măritată, într-un loc uitat de lume, îi imprimase o anumită stare de tristeţe şi cu greu reuşea să-şi schimbe această dispoziţie. Aşa că, acum, deşi dorea să fie plină de viaţă, binedispusă pentru angajamente şi gata să facă orice pentru a păstra un client bogat, nu mai era capabilă să se mobilizeze ca în tinereţe. O revoltau manierele slujnicelor de la casele de ceai şi insistenţa patroanelor care încercau s-o împingă în braţele

clienţilor. Până acum reuşise să nu stea peste noapte cu nimeni în afară de Yoshioka. Hanasuke îi spunea, ca şi cum ar fi vorbit de propria ei problemă, că va regreta mai târziu că nu a profitat să câştige cât mai mult.

— Eu, dac-aş arăta ca tine... zicea ea invidioasă.

Komayo nu era deloc dornică să-şi îngroaşe astfel câştigurile şi n-avea nici curajul necesar să încerce. În acea seară însă, dorinţa şi curajul se treziseră parcă deodată în sufletul ei.

După plecarea agitată a lui Kikuchiyo în Shimpuku, cele două au făcut baie pe îndelete şi apoi şi-au mutat măsuţele de machiaj din bătaia ultimelor raze de soare care pătrundeau prin ferestrele din faţă. Le-au pus una lângă alta sub mica fereastră care dădea spre suportul de uscat din spate, şi tocmai începuseră să se machieze, când Komayo a zis deodată:

— Hana-*chan*, te mai vezi cu bărbatul ăla?

— Care? a murmurat Hanasuke, atentă să-şi fixeze buclele de la tâmple.

— Ăla care era întotdeauna la Chiyomoto înainte să ajung eu, pe vremea când aveam multe angajamente împreună.

— Cel din grupul lui Sugishima-*san*?

— Da, Sugishima-*san*. Erau politicieni, nu?

Komayo se uitase atent în oglindă, pieptănându-şi părul, dar apoi, fără un motiv anume, şi-a amintit chipul necioplit al lui Sugishima-*san*, un client care-i solicitase prezenţa de mai multe ori, cam pe vremea când ea abia se întorsese în cartier, şi care se dăduse peste cap s-o seducă. În cazul nefericit în care relaţia ei cu Yoshioka ar fi dat greş din cauza refuzului său de a-şi abandona meseria, fie că-i plăcea sau nu, trebuia să găsească pe altcineva care s-o susţină financiar, pentru a-şi putea continua liniştită relaţia

cu Segawa. Aşa că acum trecea în revistă toţi clienţii care-i făcuseră avansuri în trecut.

— Cred că e de la Dairen, oricum, are o afacere în China.

— A, deci nu locuieşte aici?

— Vine de Anul Nou şi în timpul verii. Dar, de fapt, vara asta nu cred că l-am văzut. L-am rugat să-mi aducă satin Nanjin şi crep. Întotdeauna când pleacă îi cer asta, pentru că e de calitate bună şi destul de ieftin.

— A, da? Mai bine îl rugam şi eu. Doar că nu-mi place deloc de el, e vulgar şi insistent.

— A pus însă ochii pe tine. M-a rugat să aranjez eu totul, a zis că ar fi în stare de orice. A fost o zi îngrozitoare atunci.

— Era chiar după ce revenisem şi nu ştiam ce să fac. Nu-mi dădeam bine seama ce se întâmplă.

— Pare groaznic de anost, dar se spune că poate fi foarte amabil. Mai demult avea o relaţie cu Chōshichibe de la Kimikawa, care la un moment dat s-a îmbolnăvit şi n-a putut să lucreze vreo trei zile. Am auzit că a luat-o în casa lui de vacanţă şi a avut grijă de ea zi şi noapte.

— Da? Înseamnă că e capabil să treacă peste unele lucruri. Aş avea nevoie de cineva care să mă protejeze, să aibă răbdare cu mine şi să nu se supere din orice. Dacă e chipeş sau nu, nu mă interesează.

— Dar tu îl ai ca *danna* pe Yō-*san*, care arată atât de bine. Noi, celelalte, ce să mai zicem?

— Chiar îl găseşti chipeş pe Yō-*san*? Mie mi se pare că seamănă cu bărbatul din reclama pentru pastile Jintan. S-a întâmplat să fim împreună datorită circumstanţelor, dar nu mi se pare un bărbat frumos. Şi nici nu cred că relaţia noastră o să meargă.

— De ce? Ţi-ai găsit pe altcineva?

— Nu, dar ştii, vrea să-mi cumpere contractul... a zis cu o voce tulbure şi şi-a plecat privirea.

De fapt, se întâlnise din nou cu Segawa cu o seară înainte, tot la Gishun, şi deveniseră atât de intimi, încât nu mai era sigură că va putea ţine secretă relaţia lor faţă de Yoshioka. Dacă ar fi fost vorba de un alt client, l-ar fi putut amăgi, dar cu Yoshioka era altceva. Fusese gheişa lui şi ştia că e foarte atent la detalii. De aceea, Komayo hotărâse s-o atragă de partea ei pe Hanasuke şi să aranjeze lucrurile astfel încât nimeni, nici clienţii, nici colegele, nici măcar Jūkichi, să nu poată să stea în calea iubirii ei.

— Hana-*chan*, aş vrea să stăm mai mult de vorbă. Nu vrei să mergem să mâncăm ceva la Ingōya, dacă ai timp? Nu ştiu ce să fac şi aş vrea să mă sfătuiesc cu tine.

— Da? Hai atunci, că n-am treabă astă-seară.

— Perfect, hai să mergem, a zis Komayo, ridicându-se şi chemând-o pe administratoare.

— Ne ducem la Ingôya şi s-ar putea ca între şapte şi opt să mă caute cineva de la Gishun. Cred că ne întoarcem până atunci, dar în caz că întârziem să mă anunţi dacă m-au sunat.

Apoi au ieşit. Pe când plecau, Gozan tocmai căra nişte găleţi cu apă, pregătindu-se să ude zorelele de pe terasă. A ajuns sus exact când sunetele de *shamisen* ale gheişelor care repetaseră în casele învecinate se topeau unul după altul. Era ora când se pregăteau de baie, în timp ce chimonourile de bumbac atârnau la uscat în briza de seară cu miros de fum, iar telefoanele de la casele de ceai începeau să sune.

Aşa era seara în cartierul de plăceri. Gozan a admirat norii dantelaţi care acopereau cerul. Şi, uitând să numere bobocii plantelor, a privit stolurile care zburau departe, dincolo de pădurile care împrejmuiau Palatul Hama.

8. Păcate în dormitor

Komayo abia revenise de la Ingōya cu Hanasuke şi fuma, când a primit invitaţia – pe care-o aştepta cu nerăbdare – de a merge la Gishun. Nici n-a ajuns bine acolo, şi i-a trimis vorbă lui Hanasuke să vină şi ea, pentru a i-l prezenta pe Segawa-*san*, apoi s-au distrat toţi trei de minune până după ora zece, când Hanasuke a plecat la altă petrecere. Komayo şi Segawa s-au retras în dormitor, vrând să rămână acolo doar până la miezul nopţii. Dar cum tinereţea şi dragostea lor făceau prea greu momentul despărţirii, în cele din urmă au rămas toată noaptea împreună, mai ales că Segawa nu avea repetiţie a doua zi. S-au trezit târziu, după un somn plin de vise plăcute, şi apoi şi-au relaxat în baie trupurile pline de sudoare după o zi şi o noapte de dragoste. Li se făcuse şi foame, dar, cum nu aveau nimic de mâncare, s-au aşezat unul în faţa celuilalt şi-au băut sake. Tocmai atunci slujnica a strigat-o pe Komayo, cu o voce plină de regret că trebuia să-i deranjeze.

— Komayo-*san*, la telefon!

Komayo s-a dus să vadă despre ce e vorba, dar când administratoarea i-a spus că este solicitată să meargă la Taigetsu, a rugat-o să refuze în numele ei şi s-a întors în cameră pentru a se ghemui la picioarele lui Segawa. Au început să mănânce supă *miso* din acelaşi bol şi au împărţit un peşte dulce, prăjit în sare. Între ei domnea o perfectă armonie, dar slujnica a apărut din nou, chemând-o iar la telefon.

— Aş vrea să mergem undeva departe, i-a zis Komayo lui Segawa.

Cum ştia însă prea bine că meseria e meserie şi nu se poate schimba nimic, a coborât din nou la telefon. De data asta era Hanasuke, care i-a spus că se afla la Taigetsu, unde un client cerea s-o vadă neapărat. De aceea

Hanasuke o ruga să treacă pe acolo măcar pentru câteva minute.

Komayo n-a putut refuza, dar l-a rugat pe Segawa s-o aştepte, fiindcă avea să revină cu siguranţă într-o oră. Apoi, cu inima îndoită încă, a luat o ricşă până acasă, să-şi aranjeze coafura şi machiajul şi să se schimbe în chimonoul de ceremonie. De acolo a plecat spre Taigetsu.

Într-o cameră spaţioasă şi bine aerisită de la etaj o aştepta un singur client. Două gheişe senioare, Jūkichi a lor şi Fusahachi, o femeie ceva mai tânără, şi patru-cinci femei până în douăzeci şi cinci de ani, printre care Hanasuke, Ineka, Hagika, Kineko şi Oboro, plus două slujnice, animau atmosfera. Komayo s-a bucurat în sinea ei că era atât de multă companie feminină, fiindcă, în felul acesta, spera să poată pleca repede înapoi. Şi, tocmai când se gândea că nu se cade să se grăbească să plece atâta vreme cât patroana Jūkichi era prin preajmă, aceasta s-a ridicat brusc ca să meargă la altă petrecere, promiţând însă că va mai onora petrecerile gazdei şi altă dată.

Clientul în cauză era un bărbat imens, de vreo cincizeci de ani, rotund şi gras ca monstrul marin numit Umibōzu. Îşi scosese haina, iar chimonoul lui de un albastru-închis cu pete albe era strâns legat. Pe degetul mic purta un inel cu sigiliu, ca oamenii care frecventează bursa din Kabuto-chō. Gheişele senioare Fusahachi şi Hanasuke stăteau de o parte şi de alta şi-i umpleau pe rând paharul cu bere, în timp ce el rânjea fără să zică nimic, ascultând cu oarecare interes poveştile gheişelor despre diferitele lor aventuri de debutante şi părerile privind lumea teatrală exprimate pe şleau de slujnice.

Socotind că avea ocazia să plece, Komayo s-a ridicat în linişte pentru a coborî, dar Hanasuke, care se strecurase din cameră în urma ei, a oprit-o într-un colţ al coridorului, şoptindu-i:

— Komayo, eşti liberă astă-seară?

Neînţelegând despre ce e vorba, Komayo a privit-o nedumerită, şi atunci Hanasuke s-a apropiat şi mai mult şi a continuat:

— Ştii, după ce-am plecat ieri de la Gishun, am avut o întâlnire cu bărbatul acesta. El mi-a cerut să te chem neapărat, dar, ştiind că eşti cu Segawa-*san* şi spunându-i că e târziu, l-am refuzat. Dar azi a venit din nou şi mi-a cerut acelaşi lucru. E un mare negustor de antichităţi din Yokohama, pe care-l cunosc de pe când avea un magazin în Nihonbashi şi îl întâlneam uneori în Yoshi-chō. Ne-am văzut de câteva ori, dar de când a venit aici se pare că nu şi-a găsit nici o gheişă preferată.

Părând hotărâtă să rezolve lucrurile pe loc, Hanasuke a împins-o pe Komayo câţiva paşi pe hol, către o cameră goală din colţ. Aceasta a rămas ţintuită locului în tăcere, neştiind ce-ar fi putut să răspundă. Era de neconceput să dea curs unei astfel de cereri din partea unui client pe care-l întâlnea pentru prima dată, dar, pe de altă parte, nu-i putea spune lui Hanasuke că tot ce-i mărturisise cu o seară înainte la cină despre necesitatea de a-şi găsi un patron nou fusese doar o minciună.

— Koma-*chan*, n-ai de ce să-ţi faci griji că poate afla despre tine şi Segawa-*san*. Ne spune mereu că nu-l interesează gheişele care nu au o relaţie cu un actor. Îi place să se umfle în pene şi e mai generos decât miniştrii sau aristocraţii. Poate că nu trebuia să fac asta, dar, de teamă să nu pună altcineva mâna pe el, i-am vorbit ieri de tine şi l-am rugat să te ia sub protecţia lui.

Lui Komayo i-a scăpat un ţipăt de disperare, s-a înroşit, şi pe obraji au început să i se prelingă lacrimi. În întunericul holului, Hanasuke nu părea să fi băgat de seamă tulburarea ei. Neglijentă din fire şi gata să tragă concluzii pripite, probabil că interpretase strigătul lui

Komayo ca pe o expresie a bucuriei faţă de norocul ce i se ivise în cale, iar ezitarea ei, ca pe o simplă dezamăgire că nu va putea petrece noaptea cu Segawa. Ca femeie, Hanasuke înţelegea foarte bine această dezamăgire, dar considera că în profesia de gheişă astfel de situaţii nu pot fi evitate, iar dacă te înveţi să le faci faţă, ai parte şi de recompensă. Felul ei de a gândi era influenţat de generozitatea de care dau dovadă în mod paradoxal femeile decăzute. În plus, dacă reuşea s-o convingă chiar atunci pe Komayo, afacerea n-ar fi avut nimic de-a face cu casa de gheişe, iar ea, Hanasuke, ar fi putut păstra o parte din bacşişul clientului – vreo douăzeci de yeni dacă acesta lăsa cincizeci, şi vreo cincizeci dacă lăsa o sută. Era o sumă frumuşică pentru o gheişă de mâna a doua ca ea, care era foarte calculată din fire şi avea mereu în sân carnetul de economii. De aceea n-avea de gând să aştepte răspunsul lui Komayo, pentru că, dacă pierdeau timpul, puteau să rateze şansa care se ivise. Ştia din experienţă că dacă o punea pe Komayo în faţa faptului împlinit totul avea să meargă apoi de la sine.

— Atunci contez pe tine, a zis şi a lăsat-o pe Komayo în camera goală, grăbindu-se către scară.

Nu-i dăduse timp să mai zică ceva. Komayo a rămas ţintuită locului şi inima i se zbătea nebuneşte în piept, dar şi-a dat repede seama că nu poate sta în acea stare la nesfârşit. În acea clipă s-au auzit paşi pe coridor – era probabil vreo slujnică. Neştiind ce să facă, Komayo s-a întors în sala de petrecere. A văzut că Fusahachi, gheişa senioară, dispăruse, iar celelalte se pregăteau să plece una câte una, aşa că, în scurt timp, a rămas singură cu ucenica Tobimaru şi negustorul de antichităţi cu înfăţişare de monstru marin. El continua să bea foarte calm sake, în timp ce slujnica îi tot făcea vânt cu evantaiul.

Komayo, uimită de repeziciunea cu care fusese aranjat totul, a înţeles că n-are cum să mai schimbe lucrurile şi simţea deopotrivă nevoia să plângă de ciudă şi să bea paharul cu otravă până la fund, dacă tot intrase în joc.

Pe lângă faptul că deţinea frumoasa vilă Sanshun'en în Morigasaki, *machiai* Taigetsu era cunoscută şi ca având aici, în Shimbashi, cea mai frumoasă grădină tradiţională japoneză dintre toate casele de ceai. În mijloc era un iaz în care se reflecta lumina felinarelor de piatră, iar în spate, ascuns privirii de un gard mic şi vegetaţie bogată, se afla un pavilion îndepărtat spre care, conform planului, erau conduşi acum Komayo şi clientul ei, încălţaţi cu saboţii de grădină.

Au deschis uşa glisantă de hârtie şi au intrat într-o cameră mică de trei *tatami* cu o toaletă la capătul verandei. De la căminul din lemn de paulownia şi dulapul din lemn de dud, la suportul lăcuit pentru chimonouri, totul era aranjat cu cea mai mare grijă, astfel încât oaspeţii să nu aibă nevoie de slujnică. Dincolo de un paravan înalt de lemn şi trestie, camera părea mai largă, aşa cum se întrezărea în lumina slabă a unei lămpi mici cu abajur de mătase. Plasa de ţânţari care atârna era din voal fin vopsit.

Partea interioară a aşternutului, decorată cu un model bogat de crizanteme, era puţin desfăcută, lăsând să se vadă o saltea cu model de frunze de trifoi desenate în albastru-pal şi o pernă lungă care avea la capete franjuri roşii. Lângă pat era un săculeţ de tutun în formă de semilună şi o carafă cu apă şi pahare. O adiere a vântului printre clopoţei a şoptit liniştit, şi noaptea de la mijlocul toamnei care se lăsase peste oraş dădea lucrurilor un adânc aer de pace. Monstrul marin nu zicea nimic, plimbându-şi privirea cu ochii injectaţi de alcool de la aşternut la profilul melancolic al femeii care stătea cu

spatele la lampă. Ca un gurmand care nu se poate hotărî ce să aleagă mai întâi dintre bunătăţile de pe masă, ezita să acţioneze. Dar, cum nu avea nici o grabă, a preferat să se gândească bine la cum voia să se desfăşoare lucrurile, pentru ca, la momentul potrivit, să lingă carcasa până la măduvă, aşa cum îşi propusese. Komayo îi evita privirea pătrunzătoare, dar ştia că nu putea să se mai opună acum. Şi-a zis că, atâta vreme cât nu era ameninţată de un pericol real, avea să ţină ochii strâns închişi orice s-ar întâmpla, până se termina totul. Nu se gândea decât la Segawa, care-o aştepta la Gishun, şi cum să ajungă mai repede la el. Nemaiputând suporta tensiunea, a zis cu o voce nerăbdătoare şi nervoasă, aplecându-se spre el, ca pentru a-l invita:

— Iubitule...

El a părut că încearcă să-i răspundă cu glasul răguşit al bărbaţilor graşi şi bogaţi, dar vocea i s-a transfomat într-o tuse puternică. Şi, ca şi cum tusea ar fi fost un semnal de începere, a apucat-o de şoldurile încă înfăşurate de *obi*, a tras-o în braţele lui cu repeziciune şi a îmbrăţişat-o energic. Ea a scos un suspin înăbuşit şi apoi a închis ochii, simţind cum o arde pe obraji respiraţia lui fetidă. Şi-a încleştat dinţii şi a reuşit să-şi elibereze braţele. Apoi şi-a acoperit faţa.

O noapte de dragoste trece repede, în schimb una de chin durează o veşnicie! Când în sfârşit a părăsit pavilionul, Komayo a privit cu nelinişte grădina, apoi s-a dus la recepţie să cheme o ricşă. Acolo a găsit-o pe Hanasuke, care fuma visătoare, aşteptând şi ea o ricşă. Asta a făcut-o pe Komayo să se întrebe dacă nu cumva totul durase mult mai puţin decât i se păruse ei. Vederea lui Hanasuke a umplut-o de regret şi ruşine, şi, dacă n-ar fi fost într-un loc public, ar fi vrut s-o ocărască, dar aceasta se purta ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat.

— Ai fost căutată acasă. O-Sada a venit aici şi a zis că va suna mai târziu.

— Bine.

Komayo a vorbit cu administratoarea să-i comande o ricşă, dar când a sunat O-Sada aceasta i-a spus că Yoshioka o aştepta şi trebuie să treacă pe la Hamazaki. Oare de ce-i mergeau toate pe dos în seara aceea? Dacă şi-ar fi închipuit cât de prost aveau să iasă lucrurile, măcar nu i-ar fi promis lui Segawa că revine, dar acum era prea târziu pentru regrete. Dacă ar fi fost vorba de un angajament oarecare, ar fi refuzat, dar, fiind vorba de Yoshioka, patronul ei, care o suna pentru prima dată după sejurul lor de la Sanshun'en, trebuia să meargă neapărat, deşi ştia că dacă se duce nu va putea pleca înaintea lui. În plus, Segawa putea să se supere că fusese lăsat să aştepte la Gishun şi avea să cheme o altă gheişă. Mai ales gândul acesta o înnebunea pe Komayo. Dar şi-a ascuns tulburarea în adâncul sufletului şi a plecat spre Hamazaki.

Trecuse de nouă. La unsprezece venea întotdeauna o maşină să-l ia pe Yoshioka acasă, aşa că slujinica a condus-o repede direct la etaj. Komayo era bucuroasă să ştie că în curând avea să fie liberă, dar simţea şi o imensă ruşine la gândul că trebuia să-şi desfacă iar cordonul chimonoului pentru alt bărbat, în aceeaşi seară. Văzând aşternutul deja pregătit în cameră a scos un ţipăt involuntar. De două zile, zi şi noapte, ea şi Segawa se abandonaseră plăcerii, până când trupul ei devenise aproape o zdreanţă. Apoi monstrul marin de la Taigetsu profitase cu atâta brutalitate de ea, încât se temuse că o va răni. Singurul răgaz pe care-l avusese fusese drumul cu ricşa până aici, la Hamazaki, iar acum, deşi nu-şi revenise încă, trebuia să fie gata pentru patronul ei, ale cărui obiceiuri la pat le cunoştea foarte bine. Pentru ea, felul lui excesiv de a face dragoste era greu de suportat chiar şi în

condiţii obişnuite, dar acum, cu trupul istovit, i se părea aproape de neîndurat. Nu era ceva care să se compare cu surpriza neplăcută pe care-o avusese la Taigetsu. De data asta ştia exact la ce să se aştepte în următoarea oră şi jumătate. Până la unsprezece avea să fie pradă ardorii lui, fără nici un moment de pauză, fără ca măcar să poată respira şi fuma o ţigară. Mai mult, cu el nu putea să stea inertă, lăsându-l să facă ce vrea. Yoshioka era convins până în adâncul sufletului că e singurul bărbat din viaţa ei şi că, de vreme ce nu se vedeau zilnic, ea tânjea după el şi deci atunci când se întâlneau trebuia s-o satisfacă printr-un repertoriu infinit de tehnici indecente. Datorită îndelungatei sale experienţe de gheişă, Komayo era obişnuită să le îndure, chiar dacă unele dintre ele îi făceau silă. Dar, fiind femeie, uneori se trezea răspunzându-i la gesturi fără să vrea şi dorea să-l convingă de iubirea ei. Ştia că o schimbare bruscă în atitudinea ei faţă de Yoshioka, care-i era patron şi se dovedea foarte sensibil la astfel de lucruri, ar fi influenţat negativ cursul relaţiei ei cu Segawa. Dacă nu se arăta destul de seducătoare, gata să-i răspundă, era convinsă că Yoshioka ar fi bănuit imediat ceva. În plus, era prima întâlnire de când fuseseră la Sanshun’en şi încă nu-i dăduse un răspuns la oferta lui de a-i cumpăra contractul. Cu atât mai mult era necesar să fie chiar mai entuziastă decât de obicei, pentru a-i adormi bănuielile şi a-i demonstra fidelitatea ei. Iar acest gând o făcea să se simtă din ce în ce mai nefericită. Ar fi vrut să-şi împreuneze mâinile şi să-l implore s-o lase în pace măcar în acea noapte. Dar el s-a purtat ca întotdeauna, degajat, calm şi calculat, folosindu-şi din plin experienţa îndelungată, pe care o testase atât pe fete de şaisprezece ani, cât şi pe femei trecute de patruzeci. Şi-a executat perversiunile una câte una, încercând apoi altele noi, până

când a fost mulţumit de efectul asupra ei, ca şi cum asta i-ar fi gâdilat orgoliul.

La unsprezece, când a terminat cu ea, Komayo zăcea aproape fără suflare şi era incapabilă să se ridice din pat. Yoshioka părea încântat şi şi-a chemat maşina, dispărând în noapte. După ce s-a forţat să-l conducă, Komayo şi-a dat seama că nu voia să se ducă nici la Gishun, nici acasă. Ar fi vrut să găsească un loc pustiu, o casă sau un teren viran, unde să-şi odihnească trupul chinuit. Chiar dacă ar mai fi dorit să-l vadă pe Segawa, cum s-o facă după ce o avuseseră deja doi bărbaţi în aceeaşi noapte? Nici nu se simţea în stare să se dea lui fără să-i explice ce se întâmplase. Voia ca el să ştie că de fapt era nevinovată şi nu-şi făcuse decât datoria. Dar, revăzând în minte tot ce se întâmplase, se simţea cuprinsă de ruşine şi şi-a ascuns faţa din bătaia luminii. S-a gândit că, dacă s-ar afla în faţa măsuţei de machiaj, ar avea senzaţia că oricâtă pudră albă ar folosi faţa ei ar arăta şi mai murdară şi că oricât şi-ar pieptăna părul el ar arăta şi mai răvăşit.

Cum stătea pierdută în gânduri, a auzit din spatele zăbrelelor:

— Comanda pentru Komayo-*san*.

Era ricşa.

— Mulţumesc, a spus ea, aşezându-se, iar la întrebarea privind destinaţia a răspuns, fără să se mai gândească: La Gishun.

Pe drum a închis ochii şi şi-a apăsat cu putere pe piept amuleta ascunsă în *obi*, rugându-se ca Segawa s-o ierte şi repetându-şi că tot ce făcuse fusese din dragoste pentru el.

Aşa cum îşi imaginase, l-a găsit dormind singur. Se pare că adormise aşteptând-o, pentru că avea o pernă lângă el. Braţul îi era întins în afară, ca şi cum ar fi invitat-o să-şi aşeze capul acolo. Komayo s-a bucurat de dovada lui de

fidelitate, dar apoi şi-a adus aminte cât era de obosită. A oftat adânc, şi în acel oftat era toată ura ei faţă de orgia cu Yoshioka şi cu clientul de la Taigetsu. Rănită adânc de modul în care cei doi îşi bătuseră joc de trupul ei, s-a aruncat cu furie asupra lui Segawa, ca pentru a se răzbuna. L-a îmbrăţişat cu o forţă şi o ardoare aproape masculine. Acesta s-a trezit buimăcit, simţind cum ea îşi îngroapă faţă la pieptul lui, plângând.

9. Spectacolul din toamnă

Gheişele din Shimbashi dădeau spectacole de dans timp de trei zile la Kabukiza, în fiecare primăvară şi toamnă. Sosise în sfârşit şi prima zi a spectacolului din toamnă. Tocmai începuse cea dintâi piesă a spectacolului: dansul vesel în care toate gheişele ies pe scenă.

— Bine c-ai venit mai devreme. Mai e un dans şi apoi urmează *Lacul Otama*.

Femeia de treizeci şi patru, treizeci şi cinci de ani care vorbise şi îi înmânase programul lui Kurayama Nansō, grăbindu-se să toarne ceai în bol, nu era alta decât soţia sa. Îşi purta părul în stilul *marumage* al femeilor căsătorite. Lângă ea şedea fiica ei, o fată drăguţă de vreo treisprezece, paisprezece, ani cu ochii strălucitori, şi o profesoară de vreo cincizeci de ani, cu părul aranjat tot în stilul *marumage*. Aceasta purta un *haori* cu model minunat, pe care era brodată emblema şcolii de dans Uji şi, după câte se părea, era profesoara de muzică a mamei şi a fiicei. Cei patru păreau foarte apropiaţi. Loja lor era puţin mai la dreapta faţă de centrul sălii.

— Mulţumesc mult, doamnă, a zis cea care părea profesoară, primind ceaiul, apoi, adresându-i-se lui Kurayama: Sunt zece ani, nu-i aşa, de când bătrânul

maestru Segawa a jucat aici? E aceeaşi piesă *jōruri* scrisă de dumneavoastră, nu?

— Da, de la o vreme au început să monteze din nou piesele mele vechi şi puţin valoroase, ceea ce mă cam intrigă.

— E nemulţumit de câte ori se joacă din nou o piesă de-a lui. Dacă e aşa, mai bine nu le scria de la bun început, a zis râzând soţia lui şi a început să desfacă o pungă de biscuiţi cu fasole dulce pentru fata ei.

Nansō a râs, aruncându-şi ochii pe program. A treia piesă era una dintre baladele sale vechi de tip *jōruri*, intitulată *Lacul Otama – adevărata cronică*. În program apăreau numele muzicienilor Tokizawa, care aveau să acompanieze, şi ale celor trei gheişe care interpretau dansul. Dar ca şi cum l-ar fi interesat mai mult mulţimea care umplea sala decât scena, Nansō şi-a ridicat imediat privirea. Întârziaţii se îmbulzeau, iar holurile şi trecerile dintre cele două punţi *hanamichi* erau pline de oameni care se perindau dintr-o parte în alta, salutând persoanele pe care le recunoşteau.

Nansō dorea să examineze publicul ca să vadă cine e prezent, care e moda în materie de îmbrăcăminte şi coafuri şi altele. Îl preocupa mult mai puţin să-şi urmărească propria piesă. Din acest motiv accepta toate invitaţiile la teatru care i se făceau în calitate de critic sau autor de piese, indiferent dacă era vorba de scene renumite sau de teatre obscure, deşi acum renunţase să se mai implice în dezbateri aprinse, cum făcea pe vremuri. De obicei se străduia să scrie cronici favorabile, chiar dacă piesa nu era bună, dar ironia sa înnăscută îi trăda adevăratele gânduri, iar spectatorii cunoscători apreciau acele cronici şi părerile lui erau extrem de influente în cercuri pe care el însuşi nici nu le bănuia. Cu zece ani în urmă, când mergea cu regularitate la teatru, încercase

chiar să scrie piese kabuki în stilul tradiţional. Cu vremea însă, odată cu schimbarea gusturilor, apăruseră noi stiluri de regie şi de interpretare, iar publicului contemporan îi plăcea mai degrabă un stil diferit de propria lui viziune. Dar el considera că e firesc să se întâmple aşa şi nu se supărase şi nici nu criticase în scris această stare de fapt, ci se mulţumise doar să se îndepărteze de lumea scenei. Recent însă se întâmpla ca, în mod ciudat, teatrele să repună în scenă, o dată sau de două ori pe an, unele din piesele sale vechi. Iniţial a fost descumpănit, apoi a început să se bucure în sinea lui că directorii de teatre ajunseseră să-şi dea seama de adevăr, iar mai târziu a înţeles că publicul era avid de orice, nou sau vechi, valoros sau nu, fără să facă nici o diferenţă, iar succesul era doar o chestiune de noroc. Urmărind vechea lui piesă, trăia nostalgia după timpurile descrise în ea, timpuri străvechi, când tristeţea şi bucuria erau atât de strâns legate între ele.

— Doamnă Okine, i-a zis el profesoarei, acolo, în loja a doua din partea de est, nu e doamna O-Man de la şcoala de *shamisen* Ogie? Ce-a mai îmbătrânit!

— Doamna O-Man? Ea să fie? Îmi daţi, vă rog, binoclul? Da, ea e, într-adevăr, dar n-aş fi recunoscut-o. Iar în loja din faţa ei este patroana de la Taigetsu.

— Nu era aşa de grasă când tatăl meu îi frecventa localul. Probabil că asta vine odată cu succesul în afaceri. Uite, a ajuns ca un luptător de sumo.

Priveau la grupurile de gheişe care se îndreptau către loje pentru a le saluta pe patroanele celor mai importante case din cartier. Actorii şi alţi artişti şi privitori se înclinau adânc la trecerea lor. Pe Nansō, livrarea continuă de fructe, sushi şi alte daruri către diferite loje îl interesa mai mult decât orice altceva. Publicul de azi era de fapt diferit de cel obişnuit. Toate lojele erau pline cu femeile care

conduceau principalele *machiai* din Shimbashi şi gheişele lor, dar şi din alte cartiere, toate venite din obligaţie faţă de suratele lor din Shimbashi. În plus, erau actorii şi soţiile lor, profesorii de la şcolile de muzică şi dans, luptători de sumo şi linguşitori de tot soiul. În mijlocul acestei mulţimi ieşeau în evidenţă, impunând respect, domnii din lumea bună, patroni şi oficiali, ca şi persoane din categoria opusă – paraziţii vremii, infiltrându-se peste tot înveşmântaţi în *hakama* închise sau costume occidentale. La nivelul cel mai de jos se aflau proprietarii caselor de gheişe, slujnicele şi administratoarele, prietenii şi rudele.

Nansō ieşise pe hol ca să se plimbe şi să-i examineze pe cei ce veneau şi plecau. Deodată a fost surprins de un salut cald:

— Bine aţi venit, *sensei*!

Când s-a întors spre vocea care-l salutase, a dat cu ochii de Komayo. Purta un chimono închis, de sub care se ivea un guler alb, iar tivul lat avea un model pictat.

— În ce dansezi?

— În *Yasuna*.[29]

— A câta piesă e?

— Mai e mult. E abia a cincea piesă.

— Numai bine, nici prea la început, nici prea la sfârşit, exact când atenţia publicului e maximă.

— O, mi-e puţin teamă.

— Ce mai face Gozan-*san*?

— Mulţumesc, e bine. Va sosi în curând. A zis c-o să vină împreună cu soţia.

O gheişă cu acelaşi tip de perucă a trecut pe lângă ei şi, văzând-o, i-a zis:

— Komayo, te căuta doamna profesoară Satsuki.

---

[29] Dans pentru kabuki în stil *kyomoto*; un singur dansator îl interpretează pe Yasuna, un bărbat care a înnebunit după ce iubita lui s-a sinucis; rolul este jucat în cazul de faţă de Komayo.

— A, da? Atunci vorbim mai târziu, *sensei*. Sper să vă placă spectacolul, a adăugat, şi, după ce a dispărut alergând cu paşi mici pe holul plin de lume, pe scenă s-a auzit gongul care anunţa începerea celui de-al doilea dans.

Dar deşi vânzoleala de pe hol se înteţise, toţi cei care treceau pe lângă Komayo, bărbaţi sau femei, fără excepţie, recunoscându-i coafura, întorceau capul s-o privească. Într-un fel, lucrul ăsta o indispunea pe Komayo, dar în acelaşi timp o făcea să simtă şi o mândrie imensă. Spectacolul de primăvară avusese loc la puţină vreme după ce începuse să se pregătească, şi nici nu avea pe nimeni s-o sprijine financiar; de aceea profesoara o sfătuise să apară ca parteneră a unei gheişe experimentate şi, neavând altă soluţie, jucase un rol secundar. Din fericire însă, interpretarea ei a fost apreciată şi apoi fusese deseori chemată să danseze la petreceri. Astfel, dobândise multă siguranţă şi se hotărâse să facă valuri la repetiţia din toamnă, lăsând audienţa mută de uimire. Acum nu mai avea nici probleme financiare, pentru că atât Yoshioka, cât şi noul patron pe care-l ţinea secret o sprijineau, iar Segawa Isshi îi dădea sfaturi şi îi dezvăluise trucurile meseriei, iar în ziua spectacolului promisese să-i pună la dispoziţie asistenţii lui. Se simţea ca o adevărată artistă. Dacă noua apariţie avea să atragă elogii ca şi precedenta, ea, Komayo, urma să devină vedeta din Shimbashi, şi reputaţia ei ca gheişă de prim rang urma să crească. Spera ca totul să se desfăşoare conform planului, dar aşteptând ridicarea cortinei abia îşi putea stăpâni emoţiile.

Trecând printr-o uşă de la capătul holului, s-a dus în spatele scenei, grăbindu-se către o cameră de la etaj care, când se juca kabuki, era rezervată pentru Segawa. Folosise această cameră în ultimele trei zile şi se simţea

copleşită de bucurie la ideea că se poate machia în faţa oglinzii lui, ajutată de asistenţii lui.

Când Komayo a apărut precipitată, Segawa era deja în cabină şi tocmai îşi scosese haina de lână.

— De ce vii aşa de târziu, deşi te-am chemat de atâtea ori?

— Îmi pare rău, a zis ea apropiindu-se de el, fără să-i pese de prezenţa asistenţilor. Am fost să salut lumea. Îţi mulţumesc din suflet pentru tot.

— Fără discursuri! Mai ai timp?

— Da, destul.

— E cineva important în sală?

— Da, desigur, a zis ea, enumerând câţiva actori cunoscuţi.

— A, da?

— Toţi sunt însoţiţi, a zis, punând fără să vrea un accent deosebit pe cuvântul *însoţiţi*. Apoi a continuat grăbită: Să nu crezi că sunt geloasă.

Tocmai atunci a venit şi peruchierul cu peruca lui Komayo.

10. În lojă

Yoshioka-*san* şi prietenul său Eda s-au îndreptat către locurile din loja aflată în sectorul de est al teatrului, însoţiţi de patroana de la Hamazaki, de Hanasuke şi de ucenica Hanako, care aparţinea casei din care făcea parte şi Komayo. Era cu puţin înainte de a-i veni rândul lui Komayo să interpreteze *Yasuna*. Spre sfârşitul verii, când Komayo îi refuzase oferta de a-i cumpăra contractul, Yoshioka se supărase tare şi chiar se gândise să se despartă de ea, dar pe moment nu găsea nici o gheişă cu care s-o înlocuiască şi nu prea ştia cum să rupă relaţia. În cele din urmă, pentru că patroana de la Hamazaki s-a scuzat în fel şi chip

în numele lui Komayo, s-a văzut nevoit să continue s-o sprijine pe aceasta ca şi înainte. A început însă să se vadă mult mai rar cu ea. Venea cu Eda cam o dată la zece zile să bea un pahar, considerând că-şi putea păstra onoarea de patron nepătată dacă îşi îndeplinea obligaţiile minime. Din acest motiv nu avea nici cea mai mică idee că ea se vedea în secret cu Segawa sau că-şi găsise un nou patron.

Anii îndelungaţi în care se desfătase în cartierele gheişelor îl obosiseră într-un fel pe Yoshioka, aşa că, după sejurul de la Sanshun'en, se rezumase fără regret la o existenţă monotonă: mergea direct acasă după serviciu şi se culca devreme. Duminicile şi în alte zile libere îşi ducea soţia şi copiii la grădina zoologică sau în alt loc de distracţie. Nu găsea acest mod de viaţă nici plictisitor, nici interesant sau plăcut. Zilele treceau pur şi simplu una după alta. Iar acum, după multă vreme, aşezat în loja de la Kabukiza, unde era înconjurat din toate părţile de cele mai frumoase femei, se simţea ca şi cum s-ar fi trezit dintr-un vis lung, iar în piept i s-a reaprins pofta de a se delecta cu plăcerile vieţii. Nevoia lui de a se bucura de plăcerile carnale ale lumii civilizate aducea mult cu graba cu care oamenii din vechime se aruncau în şa pentru a merge să vâneze fiarele pe câmpii, să le ucidă şi să se înfrupte apoi din carnea lor, sau cu entuziasmul samurailor din Evul Mediu care, îmbrăcaţi în armuri strălucitoare, se aruncau unul asupra altuia, înroşind câmpul de luptă cu sângele adversarului. Toate erau manifestări ale aceleiaşi energii infinite care mână fiinţa umană de-a lungul întregii sale existenţe. Odată cu progresul omenirii, această energie se transformase în goana după lux şi plăceri, sau în nevoia de a deţine controlul în lumea afacerilor. Faima, bogăţia şi femeile erau punctele centrale din viaţa bărbatului modern. Toţi cei care dispreţuiau aceste lucruri sau se temeau de ele erau consideraţi fie prea slabi ca să lupte,

fie rataţi. Frământându-şi mintea cu astfel de gânduri, Yoshioka şi-a dat seama că tabloul pe care i-l oferea lumea teatrului îi redase dorinţa de a fi activ şi, în acelaşi timp, a simţit că era încă suficient de tânăr pentru a face asta. A fost deodată cuprins de un sentiment de adâncă mulţumire.

Zgomotul ritmat al beţişoarelor de lemn s-a auzit din nou şi cortina s-a ridicat pentru dansul lui Komayo. Cântăreţii în stil Kiyomoto au început să recite cântat versurile baladei, iar din sală s-au auzit ici şi colo aplauze. Trei ucenice care se întorceau în grabă spre locurile lor au trecut prin spatele lojei lui Yoshioka, sporovăind.

— Uite, e *Yasuna*, a zis una dintre ele.

— Da, dansul lui Komayo-*san*. E minunată!

— Fireşte, doar o îndrumă Segawa-*san*, a adăugat a treia.

— Se spune că e ceva serios între ei.

În mod neaşteptat, aceste vorbe au răsunat cu claritate în urechile lui Yoshioka, deşi în jur era vacarmul produs de spectatorii care mergeau încolo şi încoace. S-a întors instinctiv în direcţia de unde se auziseră vocile, dar cele trei femei fuseseră deja înghiţite de mulţime. N-a mai putut vedea decât *obi*-urile şi modelele de pe mânecile lungi ale chimonourilor, fără să poată ghici nici cine erau, nici cărei case îi aparţineau.

Dar ultimele cuvinte care-i răsunaseră în urechi – „Se spune că e ceva serios între ei” – erau mai mult decât suficiente. Dacă cineva i le-ar fi aruncat direct în faţă cu oarecare răutate, poate s-ar mai fi îndoit de ele, dar rostite aşa de natural, ca o bârfă nevinovată, de o ucenică tânără care nu ştia că el o aude, nu puteau fi decât adevărate. Şi nu era oare asta cea mai bună ilustrare a zicalei străvechi „Pentru că nu pot vorbi, zeii se exprimă prin vorbele oamenilor”? Cu aceste gânduri, Yoshioka a reluat în minte,

în cel mai mic amănunt, felul în care se purtase Komayo de când se certaseră, întrebându-se în acelaşi timp dacă nu cumva Eda, care fusese aproape tot timpul cu el, era deja la curent cu situaţia. Şi dacă era, ţinuse totul sub tăcere pentru a-i cruţa sentimentele? Dacă ea îl trădase, Yoshioka şi-ar fi dorit să fie primul care află, ca să nu pară naiv sau prostănac în faţa celor care ar fi aflat mai repede. Ar fi fost exact opusul imaginii de cunoscător rafinat al femeilor pe care-o cultiva de multă vreme. Şi cu cât se simţea mai acoperit de ruşine, cu atât îi creştea şi ura faţă de Komayo.

Cântăreţii aşezaţi într-un şir pe podiumul din dreapta scenei cântau la unison:

Ca apa care se frânge de stâncă
Lacrimile dragostei neîmpărtăşite
Curg şiroaie pe pieptul meu îndurerat
Umezindu-mi mâneca chimonoului...

În liniştea care s-a lăsat când prologul baladei a luat sfârşit, au început să se audă primele bătăi ale tobelor de mână, anunţând mult aşteptata intrare în scenă a lui Yasuna. Toate privirile s-au îndreptat spre partea din spate a cortinei, de unde Komayo urma să se îndrepte spre scenă pe pasarela *hanamichi*. La balcon publicul aplauda deja, dar Yoshioka, cuprins de furie, n-a putut îndura s-o vadă jucând rolul bărbatului doborât de durere, târând pelerina iubitei moarte prin iarba stropită de roua dimineţii, şi şi-a întors privirea, prefăcându-se că se uită în tavan. Şi-a reamintit numeroasele pretexte invocate de Komayo când el se oferise să-i cumpere contractul şi s-o facă amanta lui. Oricât ar fi fost de neplăcut, trebuia să reconsidere situaţia, pentru că, dacă până acum nu pricepuse ezitările ei, totul devenise deodată limpede ca lumina zilei. Era timpul s-o abandoneze, dar voia s-o facă

subtil, s-o învingă cu propriile ei arme, fără să-i dea de bănuit că ştie totul. Bineînţeles, asta nu însemna să se întoarcă pur şi simplu la Rikiji. Cu siguranţă că printre sutele de gheişe din Shimbashi exista una pe care, dacă ar fi ales-o, ar fi rănit-o adânc pe Komayo. Şi-a plimbat privirea asupra gheişelor din sală, de la orchestră la loje şi la femeile de pe culoarele dintre rânduri. Toate chipurile erau aţintite asupra scenei, unde Komayo, în rolul Yasuna, începuse să-şi caute cu disperare iubirea pierdută. Şi chiar atunci uşa lojei lui Yoshioka s-a deschis şi o voce a şoptit scuzându-se:

— Îmi pare rău c-am întârziat.

Era Kikuchiyo de la Obanaya, cea cu machiajul atât de pronunţat încât gheişele mai rele o comparau cu o prostituată. Interpretase un cântec de acompaniament în *Kairaishi*, a doua piesă din program, şi părul ei aranjat în stilul *shimada* era ud de sudoare. Chimonoul ei sofisticat era brodat cu fire de aur de la tiv până la guler. Yoshioka a întors capul şi, în lumina slabă, faţa ei şi mai fardată decât de obicei i-a părut ca figurile umplute cu câlţi care decorează podoabele de Anul Nou. Femeile considerau trăsăturile neregulate ale lui Kikuchiyo neatrăgătoare, dar privirile bărbaţilor erau atrase imediat de carnea ei molatică şi îmbietoare, care, ca şi fardul, părea să se reverse în straturi groase pe tot trupul. Comportamentul ei era oarecum lipsit de eleganţă sau chiar sălbatic, dar asta putea fi uneori mult mai ispititor pentru bărbaţi decât farmecele rafinate ale colegelor ei mai stilate.

Pentru că întârziase şi loja era deja plină, a trebuit să stea în mijlocul grupului, aproape pe genunchii lui Yoshioka. Gulerul chimonoului era lăsat mult în spate, şi din poziţia lui avantajoasă îi putea observa carnea albă, voluptuoasă a grumazului, iar în jos se vedea gulerul de crep alb al veşmântului, ieşind de sub gulerul greu de tafta

albă al rochiei de sub chimono, şi chiar i s-a părut că adulmecă o urmă a parfumului cald şi unic al trupului ei gol de femeie.

În acel moment Yoshioka şi-a amintit că Kikuchiyo şi Komayo erau rivale şi această rivalitate izbucnea din orice. Chiar şi în cursul reprezentaţiei se văzuse asta. Cum Komayo hotărâse să interpreteze *Yasuna*, o piesă din repertoriul şcolii Kiyomoto, iar Kikuchiyo fusese formată la această şcoală, ar fi fost firesc ca pentru rolul secundar s-o cheme pe ea, gheişă din aceeaşi casă, s-o ajute. Dar, preocupată să nu fie pusă în umbră, ea îl rugase pe Segawa Isshi să-i aducă pentru acompaniament actriţe profesioniste, pe care le plătise cu mulţi bani, şi asta nu pentru că ar fi socotit că Kikuchiyo nu are talent sau interpretează prost. Singurul lucru care conta pentru Komayo era ca numai dansul ei să iasă în evidenţă. Obsedată să demonstreze prin interpretarea ei că e cea mai bună dansatoare din Shimbashi, pierduse din vedere orice alt detaliu.

Pentru Kikuchiyo totul era extrem de neplăcut şi nu avea de gând să stea în lojă privind cum Komayo adună toate aplauzele. Totuşi, fiind conştientă de obligaţiile ei faţă de un important patron al caselor de ceai, deşi se albise la faţă şi era gată să izbucnească în lacrimi, venise să-şi prezinte omagiile lui Yoshioka.

Amăgit de ciorile care anunţă înserarea
Stau singur până-n zori
Regretând dragostea trecută
În noaptea mea de călător.

Dansul ajunsese la apogeu, iar patroana de la Hamazaki şi Hanasuke nu ştiau cum să-l mai flateze pe Yoshioka.

— Komayo a devenit o artistă în toată puterea cuvântului.

— Se vede că s-a perfecţionat prin exerciţiu.

— E absolut perfectă!

Ascultând laudele la adresa rivalei sale, Kikuchiyo suferea, înghiţind în sec, iar Yoshioka era atât de furios încât, în nevoia de a o pedepsi pe Komayo, simţea o dorinţă violentă de a o poseda pe acea femeie în locul ei. Când s-a ajuns la pasajul „între cortine, cortine de frunze”, i-a prins mâna lui Kikuchiyo cu putere.

Kikuchiyo a rămas liniştită, fără să încerce să se elibereze, prefăcându-se că nu s-a întâmplat nimic, dar neştiind încotro să privească şi-a îndreptat ochii spre scenă. Yoshioka îi pândea reacţiile, continuând să-i strângă mâna, până când palmele li s-au umezit de sudoare. Cum o mână îi era imobilizată, Kikuchiyo a folosit-o pe cealaltă ca să-şi căute o ţigară. Atunci el a luat Mikasa cu vârful aurit pe care-o fuma şi i-a dat-o fără o vorbă, apoi s-a uitat amuzat cum femeia o ia cu calm şi şi-o pune între buze. Hotărât să împingă lucrurile cât mai departe, s-a tras mai în faţă, ca pentru a vedea mai bine, poziţie din care îşi putea lipi obrazul de al ei, în timp ce-şi freca genunchiul de spatele ei.

Kikuchiyo n-a dat nici atunci vreun semn că se opune, iar Yoshioka s-a simţit foarte mulţumit, ştiind că a fost înţeles. Ba chiar, cu vanitatea lui de *danna*, s-a gândit că poate ea ţinea mai de mult la el, şi, observând cât de bine se purta cu Komayo, îşi dorea şi ea un asemenea patron. „Dacă aşa stau lucrurile, totul va fi chiar mai amuzant decât am sperat”, şi-a zis el, analizând sentimentele femeii în mintea lui.

Kikuchiyo nu era o gheişă autentică din Shimbashi şi, în consecinţă, nu primise educaţia tradiţională în asemenea cazuri. Tatăl ei practicase negoţul în cartierele de vest ale oraşului şi, când fiica sa avea cincisprezece ani, o trimisese ca slujitoare la o doamnă de neam, în casa unui

viconte care era ministru. Chiar înainte de a începe să poarte chimonoul ca femeile adulte, începuse o relaţie cu un student tânăr care lucra în aceeaşi familie. Curând i-a cedat şi vicontelui, şi pendula între patron şi servitor, între bătrân şi tânăr. Când la un moment dat fiul vicontelui s-a întors de la studii din străinătate, s-a încurcat şi cu acesta. În cele din urmă, vicontele a început să se întrebe cum ar putea scăpa de ea, ca să pună capăt situaţiei create. Tocmai atunci Jūkichi, o gheişă cu care avusese legături, a venit într-o vizită de curtoazie şi, când a auzit despre ce e vorba, femeia i-a propus să-i dea fata pentru a o face gheişă, gândindu-se că, dacă dovedise astfel de înclinaţii, va avea desigur un viitor promiţător în acea meserie. Fata, la rândul său, îşi dorise mereu să devină gheişă, fiindcă era atrasă în mod deosebit de chimonourile rafinate pe care le purtau acestea la recepţii. Prin urmare, lucrurile s-au aranjat cu uşurinţă, dar, pentru a se păstra aparenţele, fata a fost mai întâi trimisă o vreme acasă înainte de a fi luată în cartierul de plăceri. Acolo şi-a făcut debutul sub numele de Kikuchiyo de la Obanaya. Avea pe atunci optsprezece ani şi era albă şi durdulie ca o păpuşă de cauciuc, adică exact pe gustul bărbaţilor de o anumită vârstă. Imediat a început să fie solicitată. Nu-i păsa când trebuia să meargă la clienţi consideraţi dificili de alte fete şi reuşea cumva să-i mulţumească pe toţi. Jūkichi şi soţul său, Gozan, ca oameni din generaţia veche, se mirau de renumele pe care-l câştigase fata printre proprietarii caselor de ceai din cartier şi se minunau de îndrăzneala de care dădea dovadă această femeie de tip nou. Dar manierele ei în timpul banchetelor sau modul de a se purta cu gheişele senioare lăsau mult de dorit, încât bătrânul Gozan, cu respectul lui pentru protocol, sugerase chiar să fie trimisă în altă parte, temându-se că prezenţa unei femei atât de neglijente va dăuna reputaţiei casei lor.

Totuşi, cum nimeni nu putea să nege popularitatea de care se bucura, rămăsese la ei cu toate neplăcerile pe care le crea.

Pe lângă celelalte îndatoriri ale sale, Jūkichi şi-a asumat şi sarcina de a o iniţia în arta dansului şi interpretării. Datorită ei, în vreo doi ani fata a început în cele din urmă să înţeleagă încet-încet principiile meseriei de gheişă, şi-a găsit câţiva patroni care o solicitau regulat şi a devenit ce era în prezent: o gheişă capabilă să interpreteze rolul secundar din *Kairishi* la Kabukiza.

Kikuchiyo nu avea nici mândria, nici voinţa unei femei precum Komayo, care fusese crescută din fragedă pruncie ca să fie gheişă. Pentru ea, bărbaţii nu se deosebeau unul de altul. Nu făcea distincţia între un bărbat bătrân şi cusurgiu şi unul cu caş la gură – toţi erau la fel: la băutură deveneau nişte animale. Simţise acest lucru întotdeauna. Nu era o idee la care ajunsese în mod conştient şi nu socotea că asta era ceva ruşinos şi dezgustător, dar nici plăcut. Datorită acestui mod de a vedea lucrurile, se descurca fără nici o problemă în situaţii pe care alte femei mai puţin robuste le considerau insuportabile. Se zvonea chiar că ea iniţiase tot felul de jocuri care-i aduseseră faima de femeie cu moravuri îndoielnice în tot cartierul.

Astfel de zvonuri aveau însă darul de a stârni curiozitatea masculină, iar Yoshioka, care auzise de mult de ele, şi-ar fi dorit să le verifice, şi numai faptul că Kikuchiyo aparţinea casei din care făcea parte şi Komayo îl împiedicase să-şi pună planul în aplicare. Dar acum, când constatase că ea e persoana cea mai potrivită pentru a-l ajuta să se răzbune pe Komayo, nimic nu-i mai putea sta în cale şi de-abia aştepta ca programul să se termine. Muzica revenise la motivul de bază:

Spuneţi-mi, e cineva care seamănă cu ea?
E chimonoul ei, e silueta ei?

De nu aflu, mi-e teamă că înnebunesc.

În acel moment a început să răsune zgomotul beţişoarelor de lemn, iar Yoshioka a sărit în picioare aproape fără voia lui.

11. Kikuobana

A doua zi după recitalul de toamnă care se încheiase cu succes, în cartierul Shimbashi se aşternuse liniştea. Încetaseră deodată sunetele de *shamisen* care răzbăteau din toate casele de gheişe încă din zori, când toate fetele repetau. Se subţiase şi fluxul de femei tinere care se duceau încolo şi încoace la lecţiile de muzică şi dans. De la strada Komparu pe Naka-dōri şi Itajinmichi, la Shigarakijinmichi în depărtare, străzile păreau aproape pustii, aşa cum se întâmplă după terminarea unui festival. Doar din când în când se zărea câte un grup de gheişe senioare faimoase sau vreo administratoare grăbită, iar un ochi străin ar fi avut senzaţia că nu fac altceva decât să pună lucrurile la loc după spectacol. Dar novicele erau numai ochi şi urechi la toate mişcările lor, ştiind că ele puteau da indicii despre noile probleme sau necazuri care se petrecuseră prin cartier.

Pentru că necazurile şi neînţelegerile erau parte integrantă din viaţa acestor femei. Cu toate astea, o gheişă n-ar fi folosit niciodată strategia politicienilor de a crea probleme numai pentru a obţine avantaje. Poate că, într-un sens, gheişele erau mai demne decât politicienii. Dar în acea dimineaţă, în toate locurile unde se adunau gheişele – la baia publică, la coafor, la etajele caselor unde femeile petreceau ore în şir – obişnuitele lor critici invidioase despre talentele celorlalte se amestecau cu bârfe şi cuvinte defăimătoare. La Obanaya, un anumit

zvon crease în mod special agitaţie la etaj: contractul lui Kikuchiyo, cunoscută dintotdeauna ca „Domnişoara uşuratică” sau „Peştişorul auriu chinezesc”, fusese cumpărat deodată de cineva. Ucenica Hanako venise de la coafor şi-i spusese lui Komayo ce auzise: Kikuchiyo fusese în acea seară acolo, la coafor înainte de terminarea recitalului, şi ceruse ca părul să-i fie aranjat în stilul *marumage*, caracteristic femeilor căsătorite. Zvonul s-a răspândit cu iuţeala fulgerului prin casele de lângă Obanaya, precum şi la cele de peste drum. Şi, pe măsură ce se răspândea, în cartier au început să se facă presupuneri despre cine putea fi cumpărătorul. Se ştia doar că, după ce cu o seară înainte Kikuchiyo îşi terminase rolul secundar la Kabukiza şi trecuse pe la coafor, dispăruse cu cineva şi nu dăduse nici un telefon acasă; nici măcar administratoarea O-Sada nu bănuia unde se dusese. Kikuchiyo avea vreo trei, patru clienţi regulaţi; dar, cum pe unii îi ţinea în secret şi cum exista şi posibilitatea de a fi cu cineva apărut din senin, era practic imposibil de ghicit unde dispăruse. Când avea angajamente, rămânea întotdeauna peste noapte în localul respectiv şi de multe ori pleca în excursii de mai multe zile cu clienţii ei, astfel încât la Obanaya înnopta doar de două-trei ori pe lună şi, după spusele celorlalte femei, nici atunci n-o făcea cu plăcere.

„Doar ştiţi cum e ea. Am mari îndoieli că-i japoneză. O fi occidentală sau chinezoaică.” Aşa vorbeau femeile de la Obanaya, dar asta n-a ajutat la nimic. În final, au spus că trebuie să fie chinezoaică, şi au plecat să-şi omoare timpul unele la templu, altele la baia publică, altele la coafor.

Komayo a profitat de liniştea din casă pentru a se aşeza în faţa biroului şi a calcula cheltuielile şi câştigul obţinut în urma celor trei reprezentaţii la Kabukiza. Trebuia să ţină cont de plăţile pentru lecţiile de dans şi muzicienii

Kiyomoto, apoi de bacşişurile pentru ajutoarele de la teatru şi pentru ucenicii şi asistenţii lui Segawa. A adunat tot, ceea ce fusese deja achitat şi ceea ce urma să fie şi, după o riguroasă verificare, a ajuns la un total frumos de peste 600 de yeni. După aceea a aprins o ţigară şi a stat privind absentă registrul de socoteli. Apoi, ca şi cum şi-ar fi amintit de ceva, a pus caietul la loc în sertar şi s-a dus la telefon. Voia să treacă pe la Hamazaki, să mulţumească, şi a sunat să se asigure că patroana era acasă, apoi a trimis slujnica să cumpere drept cadou un bon valoric de la Fūgetsudō.

Cu trei zile în urmă, adică în prima zi a recitalului, Yoshioka ar fi trebuit să meargă pe la Hamazaki şi s-o cheme, dar el nu făcuse decât să îndruge o scuză şi plecase grabit, chiar înainte de terminarea spectacolului. Komayo bănuia că un astfel de comportament avea un motiv şi imediat a început să se simtă vinovată pentru relaţia ei cu Segawa. De atunci, îngrijorarea îi tot crescuse, deşi în acea seară, datorită faptului că Yoshioka nu venise, putuse să-şi petreacă timpul liniştită cu Segawa. O luase de mână ca şi cum ar fi rejucat piesa, explicându-i unde fusese bine şi unde greşise, şi plăcerea pe care i-o prilejuise acest lucru a făcut-o să uite să mai sune la Hamazaki. Următoarea seară trebuise să-i ţină companie negustorului de antichităţi din Yokohama, la Taigetsu, iar cu o zi înainte fusese chemată pe neaşteptate de Sugishima-*san*, clientul de la Dairen pe care-l refuzase primăvara trecută, exact când îşi reîncepuse cariera. De data asta nu mai avea nici un motiv ca să se sustragă, aşa că, vrând-nevrând, trebuise să-şi amâne vizita de curtoazie până azi.

Patroana de la Hamazaki a asigurat-o că Yoshioka-*san* nu părea supărat – vorbise puţin cu Eda, apoi plecase, părând presat de nişte treburi importante.

— Eda-*san* a mai stat la un act şi apoi a plecat şi el.

Simţindu-se liniştită în sufletul ei, Komayo s-a dus acasă şi a pus ca ofrandă la altarul micuţ al zeului Inari, de pe dulapul ei, două prăjituri de fasole în formă de sabie, rugându-se din tot sufletul ca zeul să-i aducă fericirea la care spera.

Seara a plecat la angajamente şi s-a întors fără să se fi întâmplat ceva rău. De Kikuchiyo tot nu se ştia nimic. Oricum, petrecuse noaptea în altă parte şi n-au avut nici o veste de la ea nici în seara următoare, când femeile se pregăteau să se machieze. Administratoarea O-Sada începuse să se teamă că avusese vreun accident. Nu se mai vorbea despre un aranjament secret, ci se spunea că de fapt contractul îi fusese cumpărat fără permisiunea ei, sau chiar că, pur şi simplu, fugise. Ce-i drept, se întâmplase în trecut ca Kikuchiyo să plece cu câte un client la Hakone, Ikaho sau chiar Kyōto fără să înştiinţeze pe nimeni. De aceea Jūkichi nu era în mod special surprinsă, ci mai degrabă îngrijorată că felul neglijent de a se comporta al lui Kikuchiyo le putea influenţa şi pe celelalte fete. A început chiar să bombăne că trebuiau neapărat luate măsuri. Şi tocmai când spunea că e aproape imposibil să cumpere cineva contractul unei asemenea fete, pe uşă a apărut Kikuchiyo, cu coafura *marumage* în dezordine, gata să-i cadă, ţinută numai de o bentiţă de culoare roşu-aprins. Ei însă nu părea să-i pese. Machiajul gros care-i acoperea de obicei faţa se ştersese pe alocuri, şi pe ceafă avea pete gri de ulei de păr, semn că venise direct după ce se sculase, fără să se mai spele. Felul neîngrijit în care-şi legase chimonoul şi petele roşietice de pe ciorapi completau tabloul neplăcut, încât chiar Jūkichi, cu toată bunătatea şi amabilitatea ei, s-a înfuriat foc. Actorii şi gheişele aveau ceva în comun, şi-a zis ea: dacă nu erau antrenaţi cum trebuie încă din

fragedă copilărie, nu meritau să apară în faţa publicului ca adulţi. Era însă prea şocată ca să poată găsi cele mai nimerite cuvinte s-o certe, iar Kikuchiyo părea absolut indiferentă.

— Soră mai mare, aş vrea să vorbesc ceva cu tine, i-a zis pe un ton vesel.

Deci ce se zvonea părea să fie adevărat. Lucrul acesta a şocat-o pe Jūkichi. I-a mai aruncat o privire şi apoi a condus-o într-o cameră din spate unde puteau discuta în linişte.

Peste vreo jumătate de oră, Kikuchiyo a coborât. Părul şi chimonoul erau încă în dezordine, dar mergea cu un aer triumfător. A ajuns în mijlocul camerei în care femeile se grăbeau să se aranjeze pentru angajamente.

— E ultima mea seară aici, a zis ea ca pentru sine.

— *Nee-san*, să te felicităm? a întrebat-o slujnica Hanako.

— Da, sunt foarte fericită, a zis Kikuchiyo, ca şi cum nu se adresa cuiva anume. Hana-*chan*, trebuie să vii să mă vizitezi în noua mea casă.

Celelalte femei nu s-au mai putut abţine.

— Ce noroc pe tine, Kiku-*chan*! Mă bucur! Pleci de tot sau îţi faci propria ta afacere? a întrebat Hanasuke.

— M-aş plictisi să nu mai lucrez deloc, aşa c-o să-mi deschid o afacere.

— Ce minunat! Nimic nu se compară cu propria afacere, a zis Komayo.

— Despre cine e vorba? a întrebat Hanasuke, ridicând degetul mare ca să indice că se referă la bărbatul care cumpărase contractul. E O-*san*, nu-i aşa?

Dar Kikuchiyo a negat şi a râs ca un copil încăpăţânat.

— Atunci trebuie să fie Ya-*san*, a zis Komayo.

Kikuchiyo a râs din nou.

— Atunci cine? Kii-*chan*, poţi să ne spui, doar suntem prietenele tale.

— E prea jenant, a zis ea, râzând şi mai tare.

— O, şi te jenezi tocmai tu, doamna!

— E cineva pe care-l ştiţi toate. E foarte cunoscut în cartier, aşa că în curând veţi afla singure.

Chemată la telefon de casa de ceai cu care avea angajament, Komayo a ieşit din încăpere. Ajungând în vestibulul unde stătea administratoarea şi unde gheişele aşteptau să-şi facă intrarea la petreceri, şi-a dat seama că efortul de a dansa *Yasuna* meritase din plin. Celelalte gheişe s-au apucat imediat să-i laude interpretarea, spunându-i cât de minunat fusese şi cât de mult talent avea. La banchet a dansat *Urashima* pentru cei cinsprezece-şaisprezece invitaţi şi peste douăzeci de gheişe de toate vârstele şi rangurile, şi a fost răsplătită cu multe aplauze. I s-a cerut ca bis *Shiokumi*, iar îndată ce a terminat s-a grăbit spre o altă petrecere.

S-a dus la Hamazaki, unde l-a găsit pe Yoshioka aşteptând-o. El i-a spus c-a auzit că Kikuchiyo îşi începea o afacere proprie, aşa că voia să-i trimită un cadou ca felicitare.

— Şi tu ar trebui să-i oferi ceva, i-a zis el, obligând-o să primească o bancnotă de zece yeni.

A băut mai puţin decât de obicei şi apoi, după o oră, s-a scuzat şi-a plecat.

Măcar îl văzuse, şi-a zis. Reuşise să-şi spele ruşinea cu casa de ceai, şi neliniştea care nu-i mai dăduse pace din prima zi de recital s-a potolit. I-a trimis cu bucurie cadoul lui Kikuchiyo.

Între timp, aceasta găsise o casă liberă în Itajinmichi care se potrivea scopului ei şi a numit-o Kikuobana, ca să indice legătura ei cu casa de unde plecase, Obanaya. Pentru că mergea în continuare la acelaşi coafor, Komayo o întâlnea din când în când acolo. O găsea neschimbată, iar conversaţia ei se concentra pe aceleaşi lucruri ca şi

înainte. Iată de ce a trebuit să treacă o vreme până când Komayo a aflat că bărbatul care-i cumpărase contractul lui Kikuchiyo nu era altul decât Yoshioka, propriul ei patron. Dar de fapt toată lumea era în aceeaşi situaţie – nimeni nu ştiuse cine e iubitul secret al lui Kikuchiyo.

Dorinţa de a o face să sufere pe Komayo îl împinsese pe Yoshioka la cele mai subtile strategii. În prima seara de recital găsise o scuză ca să scape de Eda şi plecase singur la o casă de ceai din Nihombashi. A chemat-o acolo pe Kikuchiyo, apoi a convins-o să meargă în Mukōjima cu maşina. Era într-o sâmbătă, şi pentru prima dată după sejurul de la Sanshun'en se avânta într-o astfel de aventură. Kikuchiyo i-a rezistat o vreme, dar după ce băutura şi-a făcut efectul şi-a depăşit cu mult reputaţia, îndrăzneala ei făcându-l să se întrebe dacă ştia ce înseamnă pudoarea feminină. Deşi era de obicei foarte strict cu timpul şi programul său, Yoshioka s-a văzut pus în situaţia de a suna acasă ca să anunţe că întârzie, numai din dorinţa de-a mai sta cu ea. Şi, de fapt, numai după ce au petrecut o noapte întreagă împreună a ajuns să-i aprecieze cu adevărat calităţile rare şi neobişnuite.

Ca bun cunoscător al cartierelor de plăceri, Yoshioka întâlnise multe gheişe, dar nici una nu era ca Kikuchiyo. Avea ceva din târfele occidentale care stau goale în braţele unui bărbat şi-şi petrec noaptea sorbind dintr-un pahar de şampanie. Găsea în mod evident că pare mai degrabă o femeie străină decât una japoneză.

Dintre calităţile sale, pe primul loc ar fi putut figura pielea ei albă. Poate erau şi alte femei japoneze cu pielea albă, dar nici una nu avea strălucirea care-i dădea trupului ei acea atracţie inefabilă. Şi apoi carnea ei. Poate că unii mai puţin avizaţi ar fi considerat-o păstoasă, dar de fapt era perfectă, nici prea moale, nici prea tare, şi extrem de fină, încât bărbatul care-o îmbrăţişa simţea cum se topeşte

în ea. Era plină şi în locurile de obicei slabe, precum grumazul, umerii şi coastele, dar, cum trupul îi era mic în ansamblu, şi într-o continuă mişcare, nu avea înfăţişarea greoaie a unei femei grase, iar el o putea cuprinde lesne în braţe şi o simţea uşoară ca un fulg când o ţinea pe genunchi. Iar când stătea deasupra lui, sânii i se legănau plăcut pe pieptul lui. Fesele ei, tari ca nişte mingi de cauciuc, se potriveau perfect cu şoldurile lui, iar pielea mătăsoasă a interiorului coapselor se lipea de el ca o plapumă vătuită. Când se rostogoleau îmbrăţişaţi, trupul ei mic se ghemuia ca o minge în braţele lui, dar pielea îi era atât de lucioasă încât părea gata să-i alunece din mâini într-o clipită. Neputând să o reţină doar cu braţele, se îndoise ca un crevete şi o susţinea cu tot corpul. Avea senzaţia de nedescris că ea se topeşte pe spatele şi coapsele lui ca gelatina. La sfârşit, după ce extazul se termina, micul ei trup continua să vibreze, iar fiecare clipă petrecută cu ea îi provoca o nouă senzaţie, ca şi cum s-ar fi culcat nu cu o singură femeie, ci cu mai multe, fiecare cu o nouă putere de seducţie.

A treia calitate era felul ei de a fi. Spre deosebire de majoritatea gheişelor şi de toate femeile japoneze pe care le cunoştea, nu avea nici o reţinere sau ruşine să se lase privită la lumină – a zilei sau a lămpii. Răspundea gesturilor unui bărbat încă înainte ca aşternutul să fie întins şi se comporta în toiul zilei la fel ca la miezul nopţii, când persoanele decente obişnuiesc să doarmă. Pentru ea, veşmintele – de noapte sau de zi – aveau un singur rol, şi anume să ţină de cald, nici vorbă să ascundă trupul. Yoshioka îşi satisfăcuse multe fantezii erotice în trecut, dar, nefiind doctor, încă nu ştia totul despre corpul femeii, aşa cum ar fi vrut, iar acum, într-o singură noapte petrecută cu Kikuchiyo, primea răspuns la toate întrebările şi se simţea eliberat de frustrări.

Şi, în sfârşit, a patra mare calitate a ei, de asemenea neîntâlnită la alte gheişe, era talentul de a povesti întâmplări din dormitor sau anecdote. Kikuchiyo nu vorbea niciodată despre realizările ei artistice şi nu-şi spunea părerea despre talentele vreunui actor. Nici nu bârfea alte gheişe sau angajaţi, şi nu le vorbea niciodată de rău pe patroanele caselor de ceai cu care lucra. Principalul ei subiect de conversaţie era ea însăşi, dar şi atunci povestirile rămâneau cumva ambigue. Relata felul în care bărbaţii se jucaseră cu trupul ei, de când devenise slujnică la un nobil, până la cele mai recente experienţe ca gheişă. Dacă se întâmpla ca o altă gheişă să apară în povestire, era numai în legătură cu relaţiile amoroase pe care le avea cu vreun client sau cu zvonurile despre ce se petrecuse în intimitatea dormitorului. Nu avea importanţă dacă vorbea despre călătorii sau staţiuni termale, teatru sau cinematograf, sau parcul Hibiya, pentru că adevăratul subiect era unul singur: cum se face dragoste.

Dacă vorbea de exemplu despre Kabukiza, o făcea numai pentru a povesti cum un client se îndeletnicise cu ceva ciudat în loja din faţă, deranjând un întreg act, în timp ce Omodakaya interpreta *Kanjinchō* (ea spunea că de fapt astfel de lucruri se întâmplau mereu, dar teatrul le accepta fiindcă se considera că aduc noroc). În acelaşi fel, dacă venea vorba despre staţiunea termală Hakone, începea o poveste despre întâmplarea nefericită pe care-o avusese acolo:

„Băusem cam mult şi m-am gândit să intru în bazin să mă răcoresc puţin. Eram somnoroasă, iar apa caldă era minunată. M-am relaxat o vreme în bazin, când deodată am dat peste un bărbat păros. M-am gândit că e probabil clientul meu, pentru că ştiam că-i păros ca un urs, şi în întuneric trupul meu a acţionat instinctiv. Cu ochii închişi, i-am căutat mâna, ca să-l trag spre mine. Mă gândeam să-i

ofer o plăcere specială, un plus de afecţiune de care să ţină seama când îmi va oferi bacşişul. Şi părea momentul perfect, cum eram cufundaţi amândoi goi în apă, iar el era curat ca lacrima. Mi-am amintit de ceva ce mă învăţase un client care fusese în străinătate. Şi de ce nu? Nici un efort nu rămâne nerăsplătit, cum se zice, şi doar era vorba de bacşişul meu. Înţelegi ce vreau să spun? Ce proastă am fost! Cred că m-am relaxat prea tare şi am făcut ceva ce n-aş fi făcut în mod obişnuit, iar pe el nu părea să-l deranjeze. Nu mi-a atras nici un moment atenţia că nu era persoana în cauză şi m-a lăsat să fac ceva ce nici o gheişă – nici măcar o târfă – n-ar fi făcut în mod normal. Şi, la sfârşit, fără să mă prevină, o ciupitură violentă şi un horcăit înfiorător – asta a fost tot. Deschisesem ochii şi tocmai mă întrebam ce să fac cu lichidul din gură, când strigătele unei femei mi-au spart timpanele. Ne-am uitat toţi trei unul la altul şi atunci mi-am dat seama, pentru prima dată, că bărbatul era un străin, nicidecum clientul meu. Of! Iar femeia care venise în bazin era chiar soţia lui, şi, în plus, s-a dovedit că erau proaspăt căsătoriţi. Am auzit apoi c-au divorţat, la puţin timp după această întâmplare. Nu mai păţisem niciodată ceva atât de oribil. Mai rău decât dacă aş fi făcut sex cu o ceată întregă de bărbaţi, unul după altul, întruna!” Pe scurt, cam toate povestirile lui Kikuchiyo erau de acest gen.

În noaptea petrecută cu ea, Yoshioka şi-a zis că o astfel de femeie nu trebuie să-i scape, pentru că-şi dădea seama cât de greu ar fi fost să găsească una la fel, şi chiar a recunoscut că experienţa lui în cartierele de plăceri, cu care se fălea atât, fusese numai una de debutant până în momentul când obţinuse favorile ei. Şi atunci, pe loc, a decis să-i cumpere contractul şi să caute alte moduri de a se răzbuna pe Komayo.

Vremea se răcise şi nu mai puteai să porţi *kosode*[30]. Ciupercile aromate *hatsutake* şi *shimeji* îşi pierduseră savoarea la Kagetsu, iar la Matsumoto începuseră să folosească pentru supe atât de preţioasele *matsutake*. Crizantemele care atrăseseră mulţimi de oameni în parcul Hibiya dispăruseră fără urmă, şi doar frunzele uscate mai dansau în praf, formând vârtejuri în jurul băieţilor care se jucau cu mingea pe cărările pustii, cu pietriş. Se deschisese anul parlamentar, iar la casele de ceai din Shimbashi, pe lângă clienţii obişnuiţi, veneau vizitatori din provincie şi alţi necunoscuţi. Erau foarte solicitate, datorită întâlnirilor de la bursă din Marunouchi şi petrecerilor pentru oamenii de afaceri. Se vorbea de ucenicele care mai ieri aveau un aer atât de inocent şi neexperimentat, iar acum apăreau ca gheişe în toată puterea cuvântului. Frunzele sălciilor de-a lungul bulevardului Ginza se îngălbeniseră, dar nu căzuseră încă. Decoraţiile din magazine fuseseră înnoite şi pe străzi fluturau steguleţele roşii şi albastre care anunţau reducerilor de sfârşit de an. Trecătorii se întorceau instinctiv şi apoi grăbeau pasul când auzeau melodiile orchestrelor de la colţurile de stradă. Strigătele băieţilor cu ziare, care anunţau o ediţie specială, aminteau că încep competiţiile de sumo şi selecţiile luptătorilor ce urmau să umple paginile ziarelor în următoarele zile. Gheişele calculau deja ce le trebuia pentru costumaţiile de Anul Nou şi nu se sfiau să-şi scoată carnetele de socoteli din *obi* chiar în faţa clienţilor. Folosind creioane tocite pe care nu aveau niciodată grijă să le ascută, îşi notau de zor programul de sărbători.

De-abia acum Komayo a înţeles că Yoshioka nu mai venise după acea noapte la Hamazaki, şi a început să-şi facă griji că ceva nu e în regulă. Era şi perioada recepţiei

[30] Chimono cu mâneci obişnuite (prin opoziţie cu nagasode, chimonoul cu mâneci foarte lungi).

anuale a companiei de asigurări unde lucra el şi toate gheişele care mai fuseseră acolo primiseră invitaţii. Komayo a fost dărâmată când a aflat că numai ea fusese omisă. Totuşi n-avea ce să facă.

La o săptămână după recitalul de dans din Shimbashi, Segawa şi trupa lui plecaseră într-un turneu în provincie, din Mito spre Sendai, care avea să dureze cu siguranţă până la sfârşitul anului. Ca de obicei, vedeta era Ichiyama Jūzō, vestit pentru vocea sa groasă şi stilul său de joc dur, ca al lui Danzō. Mai era şi Kasaya Tsuyujūrō, care jucase în teatrele de varietăţi şi se dovedise de neînlocuit pentru companie, datorită abilităţii de a interpreta orice rol, de bărbat sau femeie, tânăr sau bătrân. Komayo se întristase la plecarea lui Segawa, dar acum avea timp să se ocupe de problema cu Yoshioka şi de viaţa ei profesională, pe care o ignorase în ultima perioadă.

Mai era şi patronul de la Chōmondō, monstrul marin, negustorul de antichităţi din Yokohama, pentru care Hanasuke o dusese la Taigetsu. Venea cam o dată la două săptămâni. Prima oară se dăduse lui de ruşine faţă de Hanasuke, apoi, nemaiputând să scape, o făcuse şi a doua, şi a treia oară, fiind obligată să accepte lucruri pe care nici o gheişă nu le-ar fi acceptat, în afară, poate, de Kikuchiyo. Încercase chiar să fie crudă cu el, sperând că-şi va pierde interesul pentru ea, deşi părea foarte detaşat. Dar nimic nu părea să-l tulbure pe monstrul marin, care continua să zâmbească. De câte ori o chema, aduna un grup de gheişe populare să servească, pentru a-i asigura lui Komayo un nume în Shimbashi, ceea ce-o dezgusta şi mai mult. La recitalul din toamnă, convocase toate gheişele senioare, cerându-le să facă tot ce pot pentru favorita sa. Conduita lui era deci fără cusur. Deşi ştia totul despre legătura cu Segawa chiar înainte de a-i spune ea, nu numai că nu îi reproşase nimic, dar îi mai şi trimisese acestuia în dar o

cortină de ceremonie. Şi totuşi, oricât de comod ar fi fost ca patron, din punct de vedere financiar întrecându-i pe toţi, durerea şi jignirile pe care i le provoca erau de mii de ori mai rele decât ale unui client obişnuit. Tremura de scârbă şi-şi zicea mereu că avea să fie ultima dată. Dar, după ce trecea durerea, instinctul ei de om de afaceri revenea în forţă, şi hotărârea de a-l refuza slăbea, mai ales spre sfârşitul lunii, sau când avea nevoie de bani. Cu el totul era un joc. Dacă ea dădea un pas înapoi, el ataca, oprindu-i retragerea şi folosindu-se de avantaj, şi, orice-i făcea, nu putea decât să întoarcă resemnată capul şi să scâncească.

Dar tocmai acest tablou al femeii strângând din dinţi de frustrare îl încânta pe negustorul din Yokohama. Ştia foarte bine că pielea lui era închisă la culoare şi neatrăgătoare, şi chiar din tinereţe succesul lui în dragoste se bazase pe firea lui arogantă. Cum existau destule *machiai* şi case de ceai în Yokohama care-i erau îndatorate, nu ducea lipsă de femei, dar, pentru că fusese obişnuit cu o viaţă de desfrâu, când venea la Tōkyō nu putea rezista să nu se ducă la o casă de ceai sau alta. Ştia de asemenea că apariţia lui nu era un prilej de bucurie pentru femeile din acea casă de ceai, şi cu timpul ajunsese să adore mai mult decât orice să le chinuiască şi să le umilească. Devenise genul de client căruia nimic nu-i place mai mult decât să supună o femeie care nu doreşte acest lucru, şi-i zorea pe patronii caselor de ceai să-i prezinte gheişe cu probleme financiare sau care aveau nevoie de bani pentru actorul pe care-l iubeau. Era fascinat şi amuzat să privească din poziţia sa cum acestea plângeau amarnic, dar nu puteau decât să se supună cererilor lui indecente, totul din nevoia de bani. Era activitatea vulgară a unui om cu origini vulgare.

Din acest punct de vedere, Komayo era perfectă. Oricât ar fi vrut să scape de el, cât timp continua să se vadă cu Segawa nu-şi putea permite s-o facă. Aşa că, în decembrie, când toată lumea caută cu înfrigurare surse de venit pentru obligaţiile de sfârşit de an, monstrul marin a profitat de ocazie şi a apărut la Taigetsu ca s-o vadă pe Komayo.

Deşi zilele de iarnă erau scurte, când Komayo a pornit în jos pe Itajinmichi spre un magazin de mărunţişuri era încă lumină. Trecând pe lângă o casă cu firma luminoasă „Kikuobana”, şi-a amintit că n-o vizitase deloc pe Kikuchiyo de când aceasta îşi deschisese propria afacere. A intrat şi s-a anunţat. Cineva a chemat-o înăuntru, dar Komayo a spus că are de făcut nişte cumpărături şi o să se oprească pe acolo la întoarcere. Pe când se depărta, a trecut o ricşă din direcţia opusă. Prin coviltir a zărit doar o clipă pasagerul, şi, având senzaţia că semăna mult cu Yoshioka, s-a întors să se uite, tocmai când opreau la Kikuobana. Şi culoarea pantalonilor care au apărut de sub coviltir îi era cunoscută.

— Ce ciudat, dar nu poate fi adevărat...

Totuşi, vrând să se convingă, s-a întors cu băgare de seamă, şi tocmai se îndrepta spre uşă când a ieşit cineva – era o fată de vreo paisprezece-cincisprezece ani, o slujnică trimisă după vreun comision. Komayo a oprit-o imediat.

— Cel care tocmai a venit e un client?

— Da.

— E patronul stăpânei tale?

— Da.

— Atunci am să trec altă dată. Salut-o din partea mea.

— Desigur, a zis fata şi a pornit în fugă spre magazinul de băuturi.

Komayo, deşi gata să leşine, a auzit-o clar comandând:

— O sticlă mare, cea mai bună.

Ajungând acasă, era încă prea şocată ca să plângă. Nu ştiuse nimic până azi, când se hotărâse să-i facă o vizită lui Kikuchiyo. Şi nu suporta gândul că acum cei doi stăteau acolo şi râdeau de ea.

Tocmai atunci a intrat administratoarea să-i spună că are un angajament la Taigetsu şi, dându-şi seama că o aştepta monstrul marin, a înnebunit de furie. A rugat-o pe O-Sada să sune să spună că nu se simte bine şi va plăti pentru a-şi lua liber. Apoi a urcat, dar după o jumătate de oră a chemat-o pe administratoare şi, ca şi cum s-ar fi răzgândit, a zis că se duce la casa de ceai.

Puţin după ce plecase, cam la ora când se aprind felinarele, Komayo a sunat acasă şi a cerut-o pe Hanasuke.

— Mă duc la Mito. Te rog anunţă-le tu pe administratoare şi pe Jūkichi, a zis ea.

— Koma, a strigat Hanasuke, temându-se că închide. Unde eşti, la Taigetsu?

— Nu, am fost şi pe-acolo, dar acum sunt la Gishun. I-am explicat totul patroanei de aici, dar e prea greu să sun să le explic şi celor de la noi. Revin mâine sau poimâine. S-a întâmplat ceva şi trebuie să-l văd neapărat pe Segawa-*san*. Mă bazez deci pe ajutorul tău.

Nu ştia de ce, dar simţea o nevoie de nestăvilit să-l vadă pe Segawa. Era plină de resentimente şi tristeţe, şi nu avea pe nimeni care s-o mângâie, în afară de el. Fără să se mai sinchisească de consecinţe, hotărâse să se ducă după trupa lui Segawa la Mito.

12. Ploaie de toamnă

Trecut de mult de vârsta mijlocie, Nansō Kurayama se bucura în voie de peisajele diferite pe care i le prilejuia fiecare anotimp în parte şi de apele din apropierea vilei sale din Negishi la vremea când începeau să vină

codobaturile şi *uguisu*[31], luând locul ţânţarilor care se ascundeau în umbra frunzişului des. Apa micului iaz fusese captată pentru a forma un pârâiaş ce trecea chiar pe sub fereastra biroului său, şi, în nopţile de vară, când papura era înflorită, admira licuricii care păreau să cadă ca picăturile de ploaie pe tulpinile subţiri de bambus. Iar toamna, cu bărbia sprijinită în mâini, asculta foşnetul trestiei. Prefera acum să contemple copacii şi florile din grădină, asistând uimit la trecerea implacabilă a timpului.

La sfârşitul verii, nici nu apuca să admire pe îndelete cum picăturile ploii de seară poposeau ca nişte perle pe frunzele de lotus, că pe nesimţite începeau să se audă trestiile uscate foşnind în vânt, şi era deja toamnă, iar locul amarantelor era luat de crizanteme. Iar când şi ultima frunză înroşită de arţar cădea bătută de ploile toamnei târzii, ştia că anul era deja pe sfârşite. Atunci trebuiau număraţi mugurii prunilor care înfloreau odată cu solstiţiul de iarnă. În cele mai reci zile, răscolea pământul gras şi, ţinându-se de nas, îl răspândea pe la rădăcinile copacilor seculari. În fine, se putea bucura de plăcerile mărunte ale zilelor de iarnă: un bol de ceai degustat în toiul nopţii sau boabele roşii de *yabukoji* contrastând cu albul zăpezii. Apoi, într-o clipă, pe rafturi apăreau narcise şi scânteioare, şi nici nu apucau să se ofilească că venea echinocţiul de primăvară. Era vremea când rărea crizantemele şi semăna iarbă. Zilele sunt prea scurte pentru cineva care iubeşte grădinăritul, şi Nansō era mereu ocupat, întâmpinând sau luându-şi rămas-bun de la o serie de flori. Nici bine nu apucau ochii lui să se bucure de verdele crud din vârful copacilor, că deodată grădina se întuneca de sezonul ploios, şi dacă prunele se coceau şi începeau să cadă dimineaţa, seara cădeau florile de mimoză. Sub soarele strălucitor de la amiază, rodiul părea

[31] Cuc japonez.

o făclie de flori, şi pământul era acoperit de petalele clopoţeilor. Noaptea târziu, din umbra plantelor de apă, ţârâitul subţire al insectelor anunţa venirea toamnei.

Primăvară, vară, toamnă, iarnă – era ca şi cum ar fi citit poemele despre anotimpuri dintr-o culegere de haikuuri. Şi anul acesta, aceiaşi *uguisu* de anul trecut se porniseră să ciripească din adâncul frunzişului, iar codobaturile îşi începuseră dansul obişnuit pe malul iazului. Într-o lume în care moda şi gusturile se schimbau de la o zi la alta, era plăcut pentru Nansō să constate că micuţele păsări reveneau în grădina lui în fiecare primăvară, fără excepţie. Avea grijă să nu le tulbure când curăţa crengile, înaintând din ce în ce mai adânc în tufişuri, până ajungea la hotarul dintre grădina lui şi cea alăturată. Hotarul era marcat printr-un gard înalt de bambus având şi ici şi colo capete de şarpe. Printr-o crăpătură putea zări grădina însorită a vecinului. Se vedea până dincolo de veranda casei principale, aflată în faţa unui iaz mic.

De câte ori mergea de-a lungul gardului şi se oprea să privească prin acea gaură, era fascinat de casă, de poarta de bambus şi de forma crengilor de pin ce se aplecau peste iaz – exact ca într-un tablou din vechile poveşti de dragoste. Deseori rămânea visător până când ţânţarii începeau să-l sâcâie şi trebuia să fugă în interior. Casa aceea aparţinuse odinioară unui bordel din cartierul Yoshiwara[32], dar de mult timp nu mai era locuită. Casa lui Nansō aparţinea familiei sale de trei generaţii, iar el auzise de la bătrâni foarte multe lucruri despre istoria casei vecine, pentru că locuise acolo de când se născuse. O anumită întâmplare îl marcase în mod special, deşi nu era decât un bebeluş când se petrecuse. Casa fusese folosită pentru odihnă şi recuperare încă dinainte de epoca Meiji, şi pe vremea aceea o curtezană a fost trimisă din Yoshiwara

[32] Cartier de plăceri din Tōkyō, care îşi are începuturile în epoca Edo.

acolo ca să se vindece, dar murise pe neaşteptate într-o noapte de iarnă în care ninsese mult. Iar Nansō îşi amintea că povestea sfârşitului ei nefericit îl impresionase mult, deşi era mic. Şi chiar şi acum, când privea cetinile pinilor seculari ridicându-se de pe malul iazului până la marginea verandei, îşi spunea că, oricât timp ar trece, nu va putea considera balade precum *Urazato* şi *Michitose* ca fiind doar rodul imaginaţiei. Şi considera că, oricât de mult sporea influenţa occidentală în Japonia, atâta timp cât auzeai clopotele în nopţile scurte de vară sau vedeai urma Căii Lactee într-o seară de toamnă, iar copacii şi florile specifice fiecărui loc continuau să dăinuiască, tristeţea asociată iubirii rămânea şi ea în miezul poveştilor de dragoste, exact aşa cum se spune în poemele vechi.

Nansō, atât prin personalitatea sa, cât şi datorită mediului în care trăise, fusese predestinat să devină scriitor. Străbunicul său fusese doctor, dar în acelaşi timp studiase şi literatura clasică, iar bunicul, de asemenea doctor, devenise un renumit poet satiric. La vremea când tatăl lui, Shūan, îşi luase în primire moştenirea, familia sa avea deja nenumărate proprietăţi şi, dacă lucrurile mergeau tot aşa, o a treia generaţie de doctori urma s-o sporească şi mai mult. Dar Restauraţia Meiji a curmat cariera lui Shūan, medicina tradiţională de tip chinez pierzându-şi credibilitatea. De aceea, fără să stea prea mult pe gânduri, el a renunţat la meseria de doctor şi s-a reprofilat: a început să inscripţioneze sigilii şi monumente, artă pe care-o deprinsese din pasiune. Tot atunci şi-a schimbat şi numele în Shūsai. A ajuns să fie cunoscut în diferite medii ca poet talentat şi caligraf rafinat, dobândind o oarecare faimă în lumea literară a capitalei. Acest lucru i-a adus venituri mai mari decât cele obţinute ca doctor şi, fără prea mult efort, a strâns o avere considerabilă, care

avea să-i scutească de griji financiare pe urmaşii săi pentru mulţi ani. Murise fericit.

Nansō avea douăzeci şi cinci de ani pe atunci şi publicase deja două-trei romane-foileton în stilul lui Bakin în ziare şi, cum printre cunoştinţele lui Shūsai se numărau câţiva editori şi proprietari de edituri, Nansō a devenit automat un scriitor publicat după moartea acestuia. Nu se simţea apropiat de grupul de scriitori „Prietenii peniţei”, precum Kōyō sau Bizan, şi nici nu era familiar cu practicanţii „noii literaturi”, precum Tōkoku, Shukotsu sau Kōchō. Nu avusese nici prilejul să-i cunoască pe unii literaţi ca Shōyo sau Futō, din cercul Waseda. Lucra în singurătate, având drept sursă de inspiraţie cărţile din vechea lor bibliotecă din casa de la Negishi – volume ale clasicilor chinezi şi japonezi şi colecţii de eseuri şi însemnări din perioada Edo. Modelul lui era când Chikamatsu, când Saikaku sau Kyōden sau Sanba. De la ei a învăţat umilinţa de scriitor de „povestiri frivole”, şi de vreo douăzeci de ani scria în linişte şi cu grijă povestiri, fără să se îmbogăţească de pe urma talentului său.

Dar vremurile se schimbaseră, mai ales la începutul secolului XX. Apăruseră noi tendinţe în artă, literatură, teatru şi muzică, şi chiar în ritmul vieţii cotidiene. Dar pentru Nansō acestea nu erau deloc atrăgătoare, ci mai degrabă prilej de indignare crescândă. Totuşi, îşi dădea seama că n-ar vrea să scrie până la sfârşitul vieţii numai povestiri pentru femei şi copii, aşa că, urmând exemplul lui Kyōden şi Tanehiko, se apleca acum, la bătrâneţe, asupra manierelor şi obiceiurilor din vremurile de mult apuse. Iar ca scriitor se limita numai la obligaţiile faţă de unele ziare cu care avea vechi relaţii.

Aşa se face că pentru Nansō vechea casă cu grădină din Negishi devenise o comoară nepreţuită. Împrejurimile se dezvoltaseră încetul cu încetul, iar atmosfera de altădată a

cartierului Negishi era pe cale să dispară. Deşi insectele începuseră să mănânce veranda casei, pentru Nansō acesta era locul unde se aşeza străbunicul său pe vremuri, privind prunii înfloriţi de lângă iaz, în timp ce recita din clasici. Tot aici, bunicul său compusese mai apoi versurile lui satirice, uitându-se la luna de toamnă care făcea să strălucească acoperişul de ţigle. Datorită acestor amintiri, Nansō era hotărât să păstreze casa aşa cum era, oricât ar fi costat şi oricât de incomod era de locuit în ea. Tâmplarul care venea din când în când să astupe vreo gaură sau să facă alte reparaţii îi tot spunea că în timp casa trebuia reconstruită. Nansō se mulţumea să zâmbească şi, cu trei ani în urmă, când fuseseră necesare reparaţii la fundaţie, supraveghease lucrările el însuşi, ca un adevărat tâmplar. Din aceleaşi motive privea fiecare copac şi plantă din grădină ca pe o amintire care-i inspirase demult pe strămoşii săi să scrie poezie; îi îndrăgea şi-i preţuia, la fel ca pe cărţile, ustensilele şi celelalte obiecte păstrate în magazia familiei. Primăvara şi toamna mergea el însuşi să îngrijească grădina, temându-se ca grădinarul să nu facă treaba cu neglijenţă.

Această dragoste nu se limita la propria-i casă, ci se extindea şi dincolo de gardul grădinii vecine. Casa aceea rămăsese nelocuită după ce bordelul din Yoshiwara dăduse faliment şi nu se găsise nici un cumpărător. După câte se spunea, curtezana care murise acolo revenise ca un spirit al zăpezii să viziteze vila, iar vulpile şi ratonii îşi reluaseră obiceiurile, şi asta-i gonise pe posibilii cumpărători. Dar niciodată nimeni din casa Kurayama de alături, nici măcar femeile sau copiii, nu socotise acel loc ciudat. În nopţile cu lună foarte frumoasă, după ce gusta plăcerea de a se plimba prin propria grădină, tatăl lui Nansō, bătrânul Shūsai, nu considera nimic nefiresc să pătrundă prin gaura din gard în grădina vecină ca să se

plimbe în jurul iazului, recitând poeme închinate lunii. Iar când cineva venea să-i aducă aminte că nu-i terminase la timp monumentul, fugea şi se ascundea în acea grădină, unde veneau apoi după el slujnica şi soţia, care-l căutaseră prin toată casa neştiind ce să-i spună clientului.

În cele din urmă, tatăl său nu a mai putut îndura să vadă cum crengile bătrânului pin de lângă iaz se uscau din lipsă de îngrijire şi, deşi ştia că singurul care va profita de asta va fi următorul proprietar, l-a trimis pe grădinarul lui să scuture acele uscate şi să se ocupe de crengi. Altă dată, poarta cu acoperiş s-a stricat în timpul unei furtuni. Convins că meşterii actuali n-ar fi fost în stare să mai construiască un lucru asemănător, oricât li s-ar fi plătit, şi nesuportând s-o vadă distrusă, s-a dus în secret şi a reparat-o cu mâna lui. Altă dată a deschis obloanele şi a intrat în casă. Oare aici îşi lua curtezana medicamentele, îşi scria scrisorile sau ardea arome? Poate că era doar rodul imaginaţiei lui, dar găsea fermecătoare acea casă, cu tot aspectul ei deplorabil, şi de multe ori aducea sake pentru a-l bea singur acolo, iar vila cea pustie devenise ca o a doua reşedinţă pentru el. Cu toate zvonurile că ar fi fost bântuită, oaspeţii familiei Kurayama erau deseori duşi în acel loc, încât se obişnuiseră, şi unul s-a hotărât chiar s-o cumpere. Era vorba de Segawa Kikujo, tatăl adoptiv al lui Segawa Isshi. Cum o dovedea şi prietenia sa cu Shūsai, Kikujo avea o puternică afinitate pentru viaţa literară, ceva atipic la un actor, şi faptul că putea locui în camerele care aparţinuseră pe vremuri unui bordel din Yoshiwara îl relaxa, înlocuind grijile vieţii de actor cu liniştea de a scrie versuri şi a practica în voie ceremonia ceaiului. După moartea lui Kikujo, soţia lui stătuse acolo încă un an. Apoi, fiind tânără, a preferat să se mute într-un loc mai comod din Tsukiji, iar casa a fost din nou abandonată. A rămas totuşi în proprietatea familiei Segawa, şi a fost angajat un

grădinar care să aibă grijă să fie pregătită pentru eventualele vizite din primăvară sau toamnă.

Tatăl lui Nansō murise cu câţiva ani înaintea lui Kikujo, dar legătura dintre cele două proprietăţi crescuse la generaţiile următoare. Nansō devenise critic de teatru foarte de tânăr şi era o persoană cunoscută. Aşa că, după moartea lui Kikujo, fiul său adoptiv, Isshi, a început să vină aproape zilnic în vizită. La rândul său, Nansō îl primea cu dragoste, pentru că pe vremea aceea avea ambiţia de a scrie teatru el însuşi.

Însă după ce mama lui Isshi s-a mutat la Tsukiji, prietenia dintre ei s-a răcit. Pentru Isshi drumul era prea lung, şi rareori venea să înnopteze acolo, iar Nansō nu mai era aşa de interesat de teatru şi literatură. În momentele de singurătate, seara sau dimineaţa, se uita în linişte la casa vecină doar ca să-şi amintească de timpurile trecute. Nu mai simţea nevoia să-l întâlnească pe tânărul actor.

Între timp, grădina devenise din ce în ce mai părăginită. Era îngropată într-un strat gros de frunze moarte. Nici vara, nici toamna, când trebuiau curăţate crengile, nu se auzea niciodată zgomotul uneltelor. Era o linişte deplină, întreruptă numai de ţârâitul insectelor, întocmai ca în copilărie, când Nansō îl urma cu greu pe tatăl său în acel loc. Lucrând în propria-i grădină, arunca deseori o privire prin gard şi îşi spunea că nimeni din familia Segawa – nici văduva, nici fiul Isshi – nu era interesat de vilă. Tot aşteptând să apară un cumpărător, o lăsau să se dărăpăneze.

Nansō nu mai nutrea ambiţii legate de teatru, dar ziarele cu care avea relaţii îi cereau uneori să scrie cronici dramatice şi se gândea că, dacă avea să asiste la vreo piesă în care juca şi Isshi, trebuia să se ducă în culise să-l caute şi să reînnoade vechea lor prietenie, şi în felul acesta să aducă în discuţie problema vilei. Iar dacă se ivea

o astfel de ocazie, să meargă chiar mai departe, sfătuindu-l s-o vândă cuiva care-o putea aprecia. Socotea că e o datorie de familie, pentru că până şi tatăl său, fără ştirea nimănui, îngrijise pinul bătrân şi poarta. Uneori se îndoia însă că asta l-ar impresiona pe Isshi. În prezent, chiar familii foarte vechi, precum Date din Sendai, vindeau fără regrete valoroasele bunuri strânse de generaţii întregi, chiar dacă nu aveau nevoie neapărat s-o facă. Era la modă să transformi astfel de bogăţii în bani gheaţă, aşa că s-a hotărât să nu mai spună nimic. Dar, pe zi ce trecea, privind dimineaţa şi seara, grădina cea veche, se întreba când va apărea un nou proprietar şi când avea să fie scos din rădăcini şi îndepărtat pinul de lângă iaz.

Într-o noapte, ploaia cădea cu zgomot pe frunzele uscate de lotus. Tocmai se pregătea să se culce, după ce îşi strânsese cărţile împrăştiate şi hârtiile de pe birou. Şi-a mai umplut o dată pipa de argint şi asculta ploaia, fumând, când deodată i s-a părut că aude sunet de *shamisen*. A ciulit urechile.

Se mai auzise şi altă dată sunet de *shamisen* prin împrejurimi, dar ceea ce l-a frapat a fost melodia ciudată. Părea să fie o baladă din repertoriul Sonohachi, interpretată de o femeie cu o voce încântătoare. Nansō, care era captivat de astfel de lucruri, a deschis fereastra ca să vadă mai bine. Şi ceea ce-a văzut a fost şi mai uimitor. În casa vecină, pe care-o credea pustie, era aprinsă o lumină, iar balada de mai devreme răsuna şi mai melancolic, pătrunzând până la el prin grădina biciuită de ploaie.

Totul era atât de straniu încât, pentru prima dată, Nansō s-a gândit că vila o fi fost bântuită de un spirit neîmpăcat. Dacă piesa interpretată ar fi fost o baladă Kiyomoto sau

din repertoriul de *nagauta*[33], nu s-ar fi simţit atât de tulburat, chiar dacă ploua. Dar era vorba de Sonohachi, cel mai trist stil de *jōruri*, rezervat povestirilor cu sinucideri din dragoste, interpretate pe cel mai disperat ton. Şi şi-a zis că trebuie să fi fost spiritul curtezanei care murise acolo; neputând să se odihnească în pace, se întorsese în noaptea ploioasă să-şi cânte durerea de a fi încă legată de această lume.

Uşa de la birou s-a deschis încet.

— Am pregătit nişte ceai, i-a spus soţia lui.

Nansō s-a întors brusc.

— O-Chiyo, să ştii că se întâmplă ceva ciudat.

— Ce vrei să spui?

— Se pare că totuşi casa aia e bântuită.

— Ce-ţi mai trece şi ţie prin minte!

— Atunci ascultă, nu auzi o baladă Sonohachi venind dinspre casa pustie?

Ea a răsuflat uşurată.

— Nu poţi să mă sperii aşa cu una, cu două, pentru că ştiu mai multe despre asta decât tine.

Nansō s-a mirat de calmul soţiei, care de obicei se speria foarte uşor.

— Cum, ştii de fantomă?

— Desigur, tu n-ai văzut-o încă?

— Nu.

— Ei bine, are douăzeci şi patru sau douăzeci şi cinci de ani şi pare chiar mai tânără. Are obraji plini şi pielea puţin întunecată. E o fată încântătoare, în floarea tinereţii; o s-o găseşti fermecătoare.

Şi după o clipă a continuat:

— Şi are o voce într-adevăr minunată. Oare tot ea cântă şi la *shamisen*?

---

[33] Principala formă de muzică folosită ca acompaniament în teatrul kabuki.

Soţia lui Nansō nu avea legătură cu lumea actorilor şi muzicanţilor, dar ştia mai multe lucruri decât o gheişă medie despre stiluri precum Sonohachi, Katō, Itchū sau Ogie. Asta pentru că se născuse în familia unui pictor care dusese o viaţă de huzur şi crescuse înconjurată de pictori, actori şi scriitori care veneau în vizită la ei acasă. Erau aproape douăzeci de ani de când intrase în familia Kurayama ca tânără mireasă, iar acum era o femeie de treizeci şi cinci de ani, cu doi copii. Dar atunci când îşi aranja părul în stilul *marumage* şi pleca la cumpărături, lumea încă o confunda cu o gheişă. Temperamentul ei tineresc, lipsa de griji şi generozitatea erau mai degrabă nepotrivite cu personalitatea rezervată a lui Nansō, dar într-un fel, tocmai acest constrast devenise baza vieţii lor armonioase împreună.

— Cum de ştii toate astea, ai spionat?

— Nu, am obţinut informaţiile într-un mod cât se poate de cinstit, dar nu-ţi spun cum, a râs ea, apropiindu-se şi povestindu-i până la urmă.

Seara, pe când revenea de la cumpărături, două ricşe cu coviltir trecuseră pe lângă ea şi opriseră la poarta casei vecine. Părându-i-se ciudat, se întorsese exact la timp ca să vadă cum dintr-una coboară Segawa Isshi, iar din cealaltă o femeie tânără, superbă, care părea a fi gheişă.

— E locul perfect ca să scapi de privirile iscoditoare, nu crezi? a zis ea, râzând din nou.

— Da, e-o mişcare inteligentă, pentru că Segawa e foarte cunoscut acum, a râs şi Nansō.

— Mă întreb dacă e gheişă sau amanta cuiva...

— Uite, pare că s-a oprit ploaia. Adu-mi, te rog, un felinar, că mă duc să arunc o privire.

— Nu cred că merită osteneala, a zis O-Chiyo, dar s-a dus imediat pe verandă şi a aprins un felinar.

— Copiii dorm?

— Cred că da, s-au dus de mult la culcare.

— Atunci ce-ar fi să vii cu mine? Ştii, cine ţine felinarul merge în faţă.

— Bine. Ploaia s-a oprit exact la timp, a zis ea şi îndată a încălţat saboţii de grădină şi a pornit pe cărăruia pietruită, luminându-i drumul. E ca într-o piesă, iar eu sunt slujnica credincioasă, a chicotit.

— E plăcut afară, la lumina felinarului, nu-i aşa? Eu ar trebui să fiu prinţul din *Poveste în douăsprezece capitole*[34]. Dar de fapt jucăm acum o piesă mai sumbră, despre un bărbat care-şi pune soţia să spioneze casa vecină, a izbucnit el în râs.

— Mai încet, o să te-audă!

— Auzi greierii? E trist că încă sunt în viaţă şi cântă. Vezi că nu putem merge pe-acolo, întotdeauna sunt băltoace lângă rodiu. E mai uşor să ne strecurăm pe sub mirt.

Urmărind pietrele cărăruii, au trecut uşor pe sub crengile tufişurilor. O-Chiyo ascundea lumina cu mâneca chimonoului şi-şi ţinea răsuflarea. Muzica s-a stins, numai lumina se vedea prin pereţii de hârtie ai verandei. Nu se auzeau nici râsete, nici voci – doar o linişte dezolantă.

A doua zi cerul era senin şi strălucitor, ca după ploaie. Din pământul umed şi acoperişurile învelite de muşchi se ridicau aburi. Nansō ieşise în grădină şi planta bulbi de narcise sub prun şi în jurul pietrelor, când şi-a dat seama că cineva îl spionează. Segawa Isshi i-a zis prin gard:

— A, *sensei*, sunteţi la fel de harnic ca întotdeauna.

Ridicându-şi o mână murdară ca să-şi scoată pălăria, Nansō s-a uitat în direcţia de unde venea vocea.

— Oare de ce nu ne-am văzut până acum? De când ai venit aici? Habar n-am avut.

---

[34] Faimoasă baladă din secolul XV, *Povestea în douăsprezece capitole a prinţesei Jōruri*.

— De-abia ieri, şi n-o să stau mult. Îmi cer scuze că n-am venit mai de mult.

— A trecut o vreme de când nu ne-am mai văzut! De ce nu vii în vizită? Soţia mea vorbeşte deseori despre tine. Poţi s-o aduci şi pe *ea*, n-o să suflăm o vorbă. Ieri, de fapt, am fost fermecat de vocea *ei.*

— A, deci s-a auzit. Trebuie să vă explic atunci.

— Aş vrea s-o cunosc, a zis Nansō, dar tocmai atunci a răsunat o voce din verandă.

— Unde eşti, nii-*san*?

— *Sensei*, hai să vorbim serios mai târziu, pentru că vreau să vă cer părerea despre mai multe lucruri, a zis Isshi, apoi s-a îndreptat spre casă, strigând: Aici sunt. Ce-i?

13. În drum spre casă

La două zile după ce femeia care cântase în stilul Sonohachi plecase, Segawa s-a dus singur la Nansō şi i-a vorbit deschis despre tot felul de lucruri.

— Femeia de alaltăieri e din Shimbashi. Cred că o ştiţi, o cheamă Komayo.

— A, Komayo de la Obanaya? Mi s-a părut mie că-i recunosc vocea. Am văzut-o de multe ori dansând, dar nu ştiam că se pricepe de minune şi la Sonohachi.

— Zicea că a repetat unele părţi în ultima vreme.

— E o relaţie de durată, nu? Deci chiar te-ai hotărât să te însori? Am auzit eu unele zvonuri încă de la sfârşitul anului trecut.

— Cred că ar cam fi timpul s-o fac, dar cât trăieşte mama n-o să fie uşor.

— Da, înţeleg despre ce-i vorba, dar să ştii că o femeie care nu e gata să se supună soacrei n-o să se supună nici soţului. Deci te sfătuiesc să ai şi asta în vedere, şi să nu te laşi orbit de dragoste.

— Aveţi dreptate, dar mama, la cei cincizeci şi unu de ani pe care tocmai i-a împlinit, e încă tânără şi greu de mulţumit. Am dus-o pe Komayo de câteva ori în vizită. Zice că e bine că-i sfioasă şi îndatoritoare, dar îi lipsesc energia şi averea care sunt neapărat necesare soţiei unui actor. A mai zis că asta n-ar fi o problemă cât trăieşte ea, dar după aceea s-ar putea să am o groază de belele. Are probabil dreptate, dar ce-o îngrijorează cu adevărat este că Komayo e o gheişă din Shimbashi care are încă de plătit datorii. Cred că v-am mai spus că mama e crescută la Kyōto şi, ca toate femeile de familie de acolo, are banul în sânge. Când vine vorba de avere, greu ajungi să te înţelegi cu ea.

— Asta aşa e.

— De fapt tot răul mi se trage de la tata. Ce i-o mai fi trebuit a doua soţie după ce-a murit mama? Şi pe deasupra s-o aducă tocmai de la Kyōto! Nu sunt destule femei şi aici, în Tōkyō?

— Aşa o fi, dar tot ai noroc că nu e o femeie vulgară, fără experienţă şi gust. Ştii cum s-a întâmplat, de pildă, în familia Narita. A rămas numai soţia aia necioplită şi e mare păcat ca un nume atât de faimos de actori să fie distrus de o asemenea femeie.

— Totuşi, în femeile din Kyōto, chiar şi profesioniste, nu poţi avea încredere. Sunt atât de calculate! Odată ce le eşti dator cu ceva, oricât de neînsemnat, îţi amintesc de asta mereu.

— Ei, aşa-s femeile!

— Da. Însă, sincer vorbind, singurul motiv pentru care aş lua-o de soţie pe Komayo este că-mi aminteşte întruna cât de multe îi datorez, şi gândul ăsta nu-mi dă pace!

— A, deci n-ai lua-o din dragoste? Atunci se schimbă mult lucrurile.

— De ţinut, ţin la ea şi ştiu sigur că nici eu n-am fost un client oarecare. Am tot solicitat-o să vină la petreceri şi n-am făcut-o doar din simţul datoriei. Dar trebuie să recunosc că nu ard de nerăbdare s-o iau de soţie.

— Eşti vrednic de plâns, a râs Nansō.

— Ce să fac, dacă aşa simt? Dar sigur, nu vreau să rămân holtei toată viaţa, şi dacă se iveşte o ocazie bună să mă căsătoresc n-am de gând s-o pierd. Komayo a fost abandonată de patronul ei anul trecut din cauza mea şi, mai mult, el i-a cumpărat contractul lui Kikuchiyo, de la aceeaşi casă, iar în scurt timp i-a făcut şi un local al ei. Komayo m-a implorat atunci să mă însor cu ea măcar pentru câteva zile, ca să se răzbune, şi m-a ameninţat că se sinucide cu morfină dacă o voi părăsi. A făcut un întreg circ şi n-am reuşit să scap decât spunându-i că nu ne putem căsători înainte de comemorarea a treisprezece ani de la moartea tatălui meu.

— N-aş vrea să fiu în locul tău.

— Nu râdeţi de mine! N-am vrut s-o rănesc, dar nu puteam s-o duc acasă, unde e mama, nici la o casă de ceai oarecare, unde puteam fi recunoscuţi. Asta ar fi fost o jignire profesională pentru ea. Aşa că, după multă chibzuinţă, mi-am dat seama că vila asta nelocuită e numai bună pentru noi şi putem fi împreună departe de ochii tuturor.

— Da, e tare linişte şi plăcut aici. Chiar voiam să te întreb de o vreme dacă o s-o păstrezi ca a doua reşedinţă.

— Probabil, cel puţin pentru moment. N-am găsit un cumpărător, şi mama zice că n-ar fi bine să se afle că vrem să vindem şi să încăpem pe mâna vreunui escroc.

— Atunci nu te grăbi, poţi oricând s-o vinzi şi e mai bine s-o laşi aşa până apare cineva care s-o vrea cu adevărat, pentru că o apreciază. Companiile de tranzacţii imobiliare vor ţine seama numai de preţul terenului, ca şi cum casa

n-ar fi decât o dărăpănătură. În schimb, cineva care se pricepe va aprecia valoarea fiecărui lucru, de la ferestrele şi uşile vechi, la coloana din *tokonoma*[35] şi chiar hârtia uşilor glisante. Trebuie neapărat s-o mai păstrezi aşa cum e. Cu timpul, valoarea ei va creşte cu siguranţă.

— Dacă nu vă încurcă prea tare, credeţi c-aţi putea avea grijă de ea? Mama m-a rugat ca, dacă vă întâlnesc la teatru, să vă întreb dacă aţi putea accepta asta, în calitate de vechi prieten, dar am uitat.

— A, da? Sigur că accept şi-mi voi da toată silinţa s-o întreţin.

Nansō s-a lansat apoi cu pasiune într-un monolog despre valoarea porţii cu acoperiş şi a pinului din grădină, uitând cu desăvârşire de Komayo şi de problemele lui Segawa.

Acesta avusese intenţia să plece de la Nansō înainte de asfinţit, pentru a se duce acasă în Tsukiji să se odihnească. A doua zi începea stagiunea la teatrul Shintomi. Într-un târziu, şi-a dat seama că, vorbind de una, de alta, soarele deja apusese. Şi tocmai când voia să se ridice să plece, a fost anunţată cina şi a fost invitat să rămână. Apoi au mai vorbit o vreme, iar când în sfârşit a ieşit pe poarta din spate a casei înconjurate de bambus a lui Nansō trecuse de opt. Pe strada întunecată bătea un vânt rece. Luna strălucea peste pădurile din Ueno, iar ecoul îndepărtat al roţilor unui tren şi al sirenei conferea şi mai multă tristeţe peisajului. Înainte să plece de la Nansō, Segawa se gândise că era prea departe să se întoarcă acasă în Tsukiji, şi i-ar fi surâs să stea singur peste noapte în vila goală, dar între timp se răzgândise, şi acum se îndrepta grăbit spre gară. Pe când aştepta trenul, a început să se întrebe cum putea cineva să locuiască în zona asta atât de îndepărtată şi întunecoasă. Poate că pentru Nansō, ca

[35] Alcov din casele tradiţionale japoneze, unde se aşază aranjamente ikebana.

scriitor, sau pentru un pictor, era un loc potrivit, dar i se părea foarte neobişnuit că tatăl său, Kikujo, se mutase acolo, într-un loc atât de retras, ca să se consacre ceremoniei ceaiului şi altor pasiuni. Fără să-şi dea seama, a început să compare arta şi personalitatea sa artistică cu cea a tatălui său, precum şi cele două lumi diferite în care trăiseră.

Ca membru al familiei de actori Segawa, Isshi se specializase din copilărie în roluri feminine de kabuki. Într-o vreme însă, presa criticase sever rolurile *onnagata*, susţinând că ele trebuiau interpretate de femei. Faptul că erau încă jucate de bărbaţi constituia o tară a epocii Edo, când accesul femeilor pe scenă fusese interzis. Atunci Isshi luase de unul singur hotărârea să nu mai joace astfel de roluri, ajungând astfel la tot soiul de neînţelegeri cu tatăl său. Se gândise chiar să renunţe de tot la acea meserie sau să se alăture unei trupe de teatru modern şi să meargă în străinătate. Până la urmă însă, pornirea lui s-a dovedit un capriciu trecător, de care a uitat imediat ce subiectul nu a mai fost tratat în presă, mai ales că din copilărie fusese pregătit să joace *onnagata*, şi pentru acele roluri era el de fapt apreciat. În scurt timp, datorită experienţei pe care o acumulase, a devenit foarte cunoscut ca un actor desăvârşit, fără să depună prea multe eforturi. Când începuse şi el să vadă astfel lucrurile, susţinerea publicului pentru actriţe a început să scadă, şi chiar se spunea că în teatrul japonez bărbaţii erau mai potriviţi pentru a interpreta rolurile de femei. Asta l-a determinat să acorde mai multă importanţă decât era cazul rolurilor sale feminine şi să devină o pacoste pentru producători şi regizori.

— Ia te uită pe cine văd! Domnul Segawa! De unde veniţi? l-a salutat un bărbat cu ochelari care stătea chiar lângă uşa autobuzului.

În timp ce vorbea, îşi mângâia pălăria de catifea maro. Avea în jur de treizeci de ani, dar în pantalonii săi *hakama* semăna cu un student.

— O! Yamai, ai fost la Yoshiwara? l-a întrebat Segawa râzând şi s-a aşezat pe scaunul liber de lângă el.

— Mă simt flatat! a zis Yamai, râzând şi el. Dacă nu greşesc, mâine sunteţi primul la Shintomiza?

— Da, şi sper că vii.

— N-aş rata aşa ceva, a zis Yamai, scoţând un exemplar din mormanul de ziare. Asta-i revista despre care vă spuneam şi pe care voiam să v-o trimit. Pe copertă apărea o femeie occidentală goală şi era scris titlul *Venus, numărul 1*. Numai cu abonament, un yen pe lună. Nu e disponibilă la chioşcuri. E plină de poze nud pe care nici o altă revistă nu le-ar putea publica.

— Sună bine!

— Primul număr nu-i chiar extraordinar, dar de acum încolo paginile o să fie pline de fotografii cu femei goale, fiindcă picturile nud sunt deja demodate.

— Sună şi mai bine. Fă-mi şi mie abonament.

— Locuiţi tot în Tsukiji 1? a întrebat el şi a scos un carneţel ca să-şi noteze adresa.

Bărbatul era ceea ce se numea un tip nou de artist, care nu folosea un pseudonim sau o poreclă, ci era cunoscut cu numele său adevărat, Yamai Kaname. Nu avea o pregătire academică, terminase doar liceul, dar avea o inteligenţă înnăscută, şi încă din timpul şcolii scrisese poezii în stil tradiţional sau occidental în revistele pentru tineri. Cu vremea, îşi însuşise termeni de filozofie şi estetică şi putea purta o conversaţie despre artă şi viaţă ca orice om cultivat. După ce absolvise liceul, împreună cu un grup de prieteni, reuşise să convingă odrasla unui om bogat să le finanţeze o nouă revistă de artă pe care o edita el. A publicat rapid poezii, piese şi romane, încât în trei-patru

ani ajunsese renumit. În plus, avea şi ambiţii de actor şi, folosindu-şi faima obţinută, a înfiinţat o trupă de actriţe alături de care juca şi el, punând în scenă o serie de piese străine traduse. Curând ziarele au răspândit ştirea că avea o relaţie cu una dintre actriţe, şi teatrul a fost închis fiindcă nu-i putuse plăti pe proprietarul teatrului, pe peruchier şi costumier, fiind nevoit să revină la ocupaţiile lui literare.

Deşi trecuse de treizeci de ani, trăia ca un student de douăzeci. Nu avea familie şi închiria câte o cameră mobilată fără să se preocupe câtuşi de puţin de viitorul său. Şi nu-şi înşela doar gazdele, ci şi editorii, de la care lua bani în avans pentru cărţi pe care n-avea de gând să le scrie. Uneori, după ce publica ceva, lua manuscrisul şi-l vindea şi altei edituri. Se mai spunea că adeseori lua pagini din manuscrisele unor prieteni, fără a le cere permisiunea, bineînţeles, şi le adăuga la propriul manuscris, ca să obţină o carte mai mare şi bani mai mulţi. Avea facturi neplătite la restaurantele occidentale, la tutungerii, croitori, şi înşelase cât putuse toate *machiai* din Shimbashi, Akasaka, Yoshi-chō şi Yanagibashi, până în cartierul Yamanote. Acum, dacă o gheişă sau o slujnică de la vreo *machiai* pe care o trăsese pe sfoară îl vedea la teatru sau în alt loc, se grăbea să privească în altă parte şi să dispară, de teamă să nu sufere şi alte pagube dacă-i vorbea. Nici vorbă să-i ceară socoteală pentru datorii. Nu se ştie cine inventase asta, dar era cunoscut cu porecla de Izumo Tōshū, care suna ca un nume de dramaturg, dar avea şi sensul că e cineva care trişează mereu.

Lumea pare dar e destul de mare. Deşi poate părea crudă, uneori e plină de generozitate. De aceea existau actori şi gheişe care nu-şi dăduseră încă seama cât de periculos şi de neserios era, sau alţii care, deşi fuseseră păcăliţi de câteva ori, considerau cu indulgenţă că aşa

sunt scriitorii şi pictorii. Mai erau şi alţii care, deşi îi cunoşteau toate păcatele, credeau că e interesant să aibă de-a face cu un astfel de om josnic. Se fereau să-i cadă victime, dar, pe de altă parte, adorau să-i asculte poveştile mârşave, pe care ei nu le-ar fi putut inventa niciodată. Deci unii erau dispuşi să-i facă cinste cu o băutură, încântaţi să asculte un şarlatan profesionist, şi Segawa era unul dintre ei. Nici nu-l întâlnise bine şi acesta îl convinsese să cumpere revista *Venus* cu coperta cu nuduri, dar tot era amuzat.

— N-am mai văzut un film interesant de o veşnicie. Mai organizezi vizionări din alea speciale?

— Există încă, dar nu mă mai ocup eu de ele. Îl ştiţi pe fiul patronului de la Obanaya din Shimbashi? el se ocupă acum, a zis Yamai, ca şi cum şi-ar fi amintit de ceva.

— Fiul patronului de la Obanaya? Nu-l cunosc. Îl ştiam doar pe Ishikawa Raishichi, actorul care a murit acum câţiva ani. Are un frate?

— Da, are un frate mai mic. E fiul lor adevărat, dar l-au dezmoştenit cu ceva timp în urmă. E foarte tânăr, are în jur de douăzeci şi doi de ani, dar e un geniu al viciilor. Pe lângă el până şi eu par un amator.

Yamai s-a lansat apoi într-o povestire lungă despre fiul mai mic al lui Gozan.

14. Asakusa[36]

Yamai îl cunoscuse pe fiul lui Gozan într-un bar rău famat din cartierul Senzoku din Asakusa. Yamai nu era niciodată în stare să se ducă direct acasă după ce mergea la teatru sau la o petrecere, şi nici măcar după ce fusese la cineva ca să discute chestiuni importante. În astfel de seri nu se îndrepta spre hotel, ci hoinărea fără scop prin

[36] Zonă din Tōkyō în care se află cartiere de plăceri.

cartierele dubioase. Când unele case de ceai nu-l primeau din cauza datoriilor acumulate, iar în buzunar nu mai avea bani nici de o ricşă până în Yoshiwara sau Susaki, nu-i rămânea altă soluţie decât să înnopteze, ameţit de băutură, în cele mai sordide bordeluri. De multe ori când se trezea a doua zi regreta cele întâmplate, dar mintea lui nu mai avea nici o putere asupra trupului obişnuit de prea mulţi ani cu viciile. Sentimentele pe care i le inspira propria-i slăbiciune şi le exprima în poezii *tanka* tradiţionale, cărora le dăduse titluri moderne, precum „Tristeţea cărnii" sau „Gustul amar al săruturilor", şi pe care le publicase fără ruşine într-o culegere intitulată *Confesiunile mele*. Dar, spre norocul său, culegerea fusese bine primită în lumea literară avidă de noutăţi, şi unii critici l-au declarat reprezentantul suprem al poeziei de tip nou. A fost numit „Verlaine al Japoniei", şi chiar şi el se credea aşa când era ameţit de băutură, străduindu-se, în setea lui de glorie artistică, să se afunde şi mai adânc în desfrâu. Cum nu fusese în stare să urmeze decât gimnaziul, pe care-l absolvise cu rezultate proaste, nu avea decât vagi cunoştinţe de limbi străine, dar, cel puţin în mintea lui, începuse să se considere cu timpul un poet de tip occidental. Cu câţiva ani în urmă, când aflase că se îmbolnăvise de sifilis, începuse să spună – probabil citise undeva – că şi scriitorul francez Maupassant înnebunise în urma cumplitei boli. Şi, deşi era înspăimântat în sufletul lui, faptul că amândoi fuseseră loviţi de aceeaşi năpastă îl măgulea, provocându-i un asemenea entuziasm artistic, încât a creat câteva zeci de noi poeme *tanka*, publicate în volumul intitulat *Iod*. Şi acest volum fusese bine primit, iar din încasările rezultate şi-a putut plăti spitalizarea, contrar metehnei sale de a cheltui banii fără rost.

În apropierea unui canal murdar din spatele localului Hanayashiki din parcul Asakusa, se afla un bar rău famat

numit Tsurubishi. Când nu avea bani pentru o gheişă la o casă de ceai sau nu voia să se ducă până în Yoshiwara sau Susaki, Yamai mergea să petreacă noaptea acolo. Proprietăreasa era o femeie de vreo douăzeci şi patru de ani, pe nume O-Sai. Era înaltă, cu pielea lucioasă şi un păr frumos, o femeie cum rareori găseşti într-o astfel de meserie. Avea ochii limpezi şi sprâncenele dese şi arcuite, nasul delicat şi gura mică. Prima dată când Yamai trecuse pe acolo din întâmplare, ea îi strigase prin fereastra cu zăbrele: „Domnul cu ochelari, poftiţi înăuntru!” Aproape că ai fi putut-o lua drept gheişă, datorită părului ei frumos aranjat şi hainei roşii cu embleme. Atunci, convins că avea să fie ceva special, Yamai se grăbise să intre. Nu s-a tocmit la tarife – un yen pentru o vizită scurtă şi trei pentru o noapte –, ba chiar, a doua zi dimineaţă, i-a făcut şi cinste cu o porţie de peşte prăjit. Se mai dusese s-o vadă de trei-patru ori, iar apoi, într-o zi, după multă vreme, când se întorcea după o noapte în Yoshiwara, i-a venit poftă să bea ceva prin apropiere. S-a îndreptat agale spre barul lui O-Sai şi a zărit-o îmbrăcată cu o pijama legată lejer la brâu cu un cordon subţire. Prăjea nişte peşte afumat pe grătarul lung din faţa localului. În faţa ei, la o masă joasă cu picioare arcuite, stătea un bărbat chipeş, cu tenul deschis la culoare, de vreo douăzeci şi cinci de ani. Purta o haină de mătase obişnuită de culoare maro. Amândoi beau sake, dar când femeia l-a zărit pe Yamai s-a îndreptat repede spre el şi l-a îmbrăţişat.

— Unde-ai fost? M-ai lăsat aşa, fără nici un semn atâta vreme. Hai, stai cu noi şi bea nişte sake, că de data asta te iert, i-a zis ea şi l-a îndemnat să se aşeze la măsuţă.

Atunci a observat că tânărul care era cu ea dispăruse fără urmă.

Deşi Yamai nu venise acolo pentru că era îndrăgostit de ea, situaţia i se păruse ciudată, şi a întrebat-o ce-i cu acel

client. O-Sai i-a răspuns că nu era de fapt un client, ci fratele ei mai mic, şi apoi l-a dus aproape cu forţa la etaj, lipindu-se de el mai senzual ca niciodată. Nu era chiar o cameră, ci un loc secret, o mansardă mică de vreo trei *tatami*, cu tavanul acoperit de hârtie ca să nu cadă înăuntru excremente de şoarece şi alte vietăţi.

Yamai s-a strecurat mai târziu pe furiş afară din casă, lăsându-i femeii un yen din ce-i mai rămăsese după distracţia din Yoshiwara. Strălucea soarele şi adia un vânt plăcut, care l-a făcut să se simtă alt om. Asemenea cuiva care după ce-a mâncat pe săturate uită că a fost flămând, se plimba liniştit pe sub copacii din parc cu bastonul sub braţ şi nu arăta deloc ca un bărbat care tocmai îşi cheltuise ultimul bănuţ ca să se culce cu o târfă obişnuită. După o vreme s-a oprit să fumeze o ţigară, studiind arhitectura templului zeiţei Kannon care se înălţa în faţa sa. Aşa, cum admira faţada, semăna cu un adevărat artist. Citise într-o revistă despre romanul *Catedrala* al lui Blasco Ibáñez, cunoscut drept Zola al Spaniei. Cartea descria viaţa celor care locuiau în apropierea Catedralei din Toledo, iar Yamai se gândea acum că putea scrie şi el un roman asemănător, a cărui acţiune să fie plasată în împrejurimile templului Kannon din Asakusa. Citea cu aviditate articolele despre literatura occidentală din diferite reviste, căutând idei pe care să le adopte, treabă pentru care era deosebit de înzestrat. Şi totuşi nu citise niciodată acele opere în original, fiindcă nu avea cunoştinţele necesare. Acest lucru era însă mai degrabă în avantajul lui: pe de o parte, nu putea fi acuzat de plagiat, şi, pe de alta, imaginaţia lui nu era influenţată cu adevărat de original.

Cufundat în gândurile lui, s-a uitat lung la templu, până când a terminat de fumat. Tocmai atunci, cineva l-a strigat deodată din spate.

— Yamai-*sensei*!

S-a întors mirat. Iar când a văzut cine-i vorbea a fost şi mai mirat, dacă nu chiar înspăimântat. Era tânărul palid care lua mai devreme micul dejun cu O-Sai în faţa localului Tsurubishi.

— Ce vrei? Ne cunoaştem de undeva? a întrebat el, uitându-se în toate părţile.

— Îmi cer scuze că v-am speriat, a zis tânărul, înclinându-se politicos de mai multe ori. Ştiţi, eu trimit texte la reviste. Anul trecut am câştigat un premiu pentru o piesă, iar dumneavoastră aţi fost în juriu. Şi chiar speram foarte mult să vă întâlnesc cândva.

Răsuflând uşurat, Yamai s-a aşezat pe o bancă din apropiere. Tânărul i-a spus că se numeşte Takijirō şi este fiul mai mic al lui Gozan de la Obanaya.

Până în toamna anului în care împlinise paisprezece ani, locuise cu părinţii săi, povestitorul Sounken Gozan şi gheişa Jūkichi, şi frecventase o şcoală primară din apropierea casei de gheişe din Shimbashi. Dar, pe măsură ce creştea, chiar în toamna când urma să intre la gimnaziu, tatăl său hotărâse că nu era bine să-l ţină în continuare pe băiat într-un astfel de anturaj, iar mama sa fusese nevoită să încuviinţeze. După ce se sfătuiseră cu mai mulţi patroni, au decis să-l dea în grija unui avocat, doctor în jurisprudenţă, care-i ceruse de nenumărate ori lui Jūkichi să cânte împreună cu el balade Itchū. Băiatul s-a dus să stea cu el, ca elev şi ajutor în casă. Avocatul avea o reşedinţă minunată în Surugadai, şi copilul a început să frecventeze gimnaziul de acolo. Dar tocmai această schimbare i-a adus nenorocirea. Deşi era firesc ca Gozan să nu vrea ca băiatul, ajuns la vârsta studiilor serioase, să locuiască într-o casă de gheişe, chiar dacă acela era căminul în care se născuse, ar fi fost poate mai bine să-l ţină sub controlul său, învăţându-l valorile samurailor, pe

care le respecta cu îndârjire, decât să-l încredinţeze unui străin. Mai târziu ambii părinţi au regretat decizia luată, dar nu mai era nimic de făcut.

În primii doi ani, tânărul a studiat cu dăruire şi promitea să devină un învăţat. Dar, spre sfârşitul celui de-al doilea an, soţia avocatului s-a îmbolnăvit de inimă şi s-a dus să locuiască la ţară în Ōmori, luând-o pe fiica lor cu ea. Avocatul a început şi el să meargă des acolo şi să rămână peste noapte. Venea acasă numai dimineaţa, ca la birou, pentru a rezolva diverse treburi. Cu stăpânul plecat, slujnicele şi chiriaşii, toţi elevi ca şi Takijirō, au început să-şi facă de cap. Şi, cum studenţii la drept par să aibă o înclinaţie deosebită către desfrâu, când se strângeau în grup petreceau toată noaptea jucând jocuri de noroc şi pariind între ei care va ajunge primul în patul slujnicelor sau bucătăresei, care locuiau în camerele din spate. Cei care pierdeau începeau să parieze pe învingători în toiul nopţii. Cei care câştigau la cărţi se duceau să cheltuiască banii prin Yoshiwara, Susaki, Asakusa, Gundai sau la bordelurile din Hama-cho şi Kakigara-chō, în căutare de târfe ieftine. La început Takijirō se opusese acestui stil de viaţă şi chiar plânsese prima dată când îl forţaseră să-i însoţească, dar rezistenţa lui n-a durat mult. Fiind o fire influenţabilă, în mai puţin de un an, pe la optsprezece ani, devenise un desfrânat sadea el însuşi. Nu se putea abţine să nu iasă în oraş când se înnopta. Se ducea prin cartier încercând să seducă vreo femeie – slujnicele de la tutungerie, băcănie, gheţărie şi alte prăvălii din zonă. Mai târziu, se întrecea cu colegii de cameră să se culce cu slujnicele din casă; dar chiar şi ziua încerca să le ademenească pe fetele de şcoală pe care le întâlnea în tramvai. Ghinionul lui a fost că într-o noapte, tocmai când o seducea pe fata patronului tutungeriei din spatele templului Myōjin din Kanda, l-a prins poliţia – care făcea o

razie pentru a depista delincvenţi juvenili – şi l-a arestat pe loc. Incidentul fiind raportat la şcoală, a fost apoi exmatriculat, cum era şi firesc, şi i s-a cerut politicos să se mute din casa avocatului.

Părinţii lui erau dezamăgiţi şi cât se poate de ruşinaţi, dar n-aveau cum să dreagă lucrurile. Takijirō s-a mutat înapoi în casa de gheişe din Shimbashi, iar tatăl său i-a spus că, pentru c-a făcut familia de ruşine, trebuia să stea numai în casă. Nu mai era însă fiul ascultător de pe vremuri şi nu exista nimeni acolo care să vegheze ca dorinţa tatălui să fie respectată. Gozan era nevoit să plece după-amiaza la spectacole, ducând o servietă imensă în care avea haina *haori* cu cinci embleme şi evantaiul cel mare cu care lovea pupitrul când spectatorii dădeau semne că nu sunt atenţi. De obicei se întorcea acasă la cină, apoi pleca la spectacolul de seară, iar uneori se ducea direct, fără să mai treacă pe acasă. Fiul cel mare al lui Gozan, actorul Ichikawa Raishichi, care pe atunci încă mai trăia, chiar dacă nu avea spectacol, se ducea zilnic după micul dejun la profesorul său, întorcându-se abia după zece noaptea.

Pentru un ochi neexperimentat, viaţa din casa de gheişe putea părea dezordonată, dar cine o privea mai îndeaproape îşi dădea seama că, începând cu patronul şi patroana, şi până la administratoare şi slujnice, toată lumea era extrem de ocupată cu propriile îndatoriri. Jūkichi, patroana, deşi uneori era la angajamente până după miezul nopţii, trebuia să se scoale devreme pentru lecţiile de muzică predate în fiecare zi de profesori de la diferite şcoli precum Tokiwazu, Kiyomoto, Itchū, Katō, Sonohachi, Ogie şi Utazawa, iar după ce se întorcea acasă le instruia la rândul ei pe gheişele ucenice. Se ocupa şi de gheişele senioare, care trebuiau ajutate la îmbrăcatul chimonourilor şi alte lucruri. Avea şi sarcina de a se

consulta cu gheişele din alte case, pentru a decide ce cântece urmau să interpreteze la petrecerile comune şi, în calitatea ei de gheişă experimentată, dădea o mână de ajutor la toate repetiţiile atunci când gheişele urmau să apară într-un spectacol public. Nici nu termina bine aceste activităţi, că venea ora când trebuia deja să facă baie şi să-şi aranjeze părul pentru angajamente; nu apuca să stea puţin jos şi să fumeze, că trebuia să se ducă să supravegheze pregătirile pentru cină. Toate gheişele din casă erau cam la fel de ocupate, iar administratoarea care ţinea registrele, răspundea la telefoane şi le ajuta pe gheişe să-şi pună chimonourile şi podoabele avea de lucru cât pentru doi. Nici slujnicele care găteau şi spălau pentru atâtea persoane nu aveau timp să răsufle.

Gozan era un patron foarte exigent, gata să găsească un cusur în orice, aşa că fusese poreclit Kobei – Cusurgiul – după un personaj faimos din repertoriul său, iar Obanaya era cunoscută în tot cartierul pentru seriozitatea cu care se desfăşura totul. Casa era celebră şi pentru pregătirea temeinică pe care-o asigura gheişelor în artele necesare profesiei, la fel de riguroasă ca aceea din şcolile de scrimă. Se spunea că şi asta i se datora tot lui Gozan, care era încăpăţânat şi pretenţios şi nu putea face lucrurile doar pe jumătate. Deşi era unul dintre cei mai în vârstă povestitori, nu avea ucenici, pentru că nimeni nu putea să reziste stilului său sever. Voia ca gheişele care se pregăteau la ei atingă măiestria profesionistelor în artele lor. Când îi ajungea la ureche sunetul de *shamisen* din alte case unde gheişele repetau, exclama: „Ce dracu’ e asta?” Spunea că gheişele şi actorii sunt florile societăţii şi că, dacă s-ar fi dovedit vreodată în public altfel decât impecabili, s-ar fi acoperit de o ruşine ce nu putea fi spălată. „Când ieşiţi pe uşă trebuie să fiţi sigure că rochia de sub chimono e perfect aşezată, pentru că de fapt nu chimonoul şi

accesoriile contează.” Cam acestea erau învăţăturile lui Gozan, dar soţia sa, cu firea ei bună şi tolerantă, reuşea întotdeauna să îndulcească severitatea remarcilor lui şi să menţină relaţii armonioase cu gheişele şi toţi ceilalţi.

În această casă unde toată lumea trudea din zori şi până-n seară, Takijirō era singurul care nu avea nici o sarcină şi căsca leneş, citind ziarele şi revistele răspândite pe acolo. Deşi era prea tânăr pentru armată, Gozan socotea că, dacă îl mustrau cu severitate, băiatul avea să-şi găsească până la urmă un scop în viaţă. Nu mai putea fi vorba să continue şcoala, din moment ce fusese exmatriculat, dar Gozan se gândea să-i găsească un loc de ucenic pe la vreun negustor şi tot întreba încolo şi-ncoace. Dar când patronii aflau că e dintr-o familie de gheişe şi a fost dat afară de la şcoală, nu erau deloc încântaţi. „Aşchia nu sare departe de trunchi”, zicea Jūkichi, sugerând ca băiatul să se apuce de artele teatrale, deşi era cam târziu pentru asta. Trebuiau să decidă ce artă ar fi urmat să studieze, lucru deloc simplu. Fratele său mai mare îşi făcuse deja un nume şi ar fi fost ruşinos acum ca el să fie un actor de roluri secundare, în umbra acestuia. Ar fi fost greu să devină elevul lui Gozan, pentru că la mustrările tatălui s-ar fi adăugat cele ale profesorului. Să înveţe să cânte la *shamisen* era mult prea târziu şi, în plus, nu părea interesat să joace teatru modern sau să intre în trupa Soga-no-ya. Într-o zi, citind un ziar, i-a trecut prin minte că ar vrea să se facă scriitor, dar, neştiind cum să procedeze, a lăsat-o baltă şi cu acest plan. Şi, tocmai atunci, când habar n-avea încotro s-o apuce, s-a hotărât să se ducă la o casă de comisionari care a acceptat să-l angajeze cu speranţa că în timp se va schimba.

Lucrase cu spor vreo şase luni, când, deodată, cu banii frumoşi pe care-i câştigase, a cumpărat favorurile unei prostituate din zona Kakigara-chō, ceea ce s-a aflat repede

şi a dus la concedierea sa. A fost din nou luat acasă, dar n-a putut îndura mai mult de câteva zile stricta supraveghere a părinţilor. Într-o seară, pe când nu era nimeni prin preajmă, a luat nişte chimonouri şi accesorii ale mamei lui şi ale celorlalte gheişe şi a fugit.

15. La Gishun

Trenul a ajuns în Ginza, şi Yamai tot nu apucase să-şi termine lunga istorisire. S-a luat după Segawa când acesta s-a ridicat brusc ca să coboare, astfel că, atunci când Segawa s-a oprit în staţia din faţa ceasornicăriei Hattori ca să aştepte tramvaiul care mergea la Tsukiji, Yamai era încă lângă el.

— Unde locuieşti? l-a întrebat Segawa.

— În Shiba Shirokane.

— Şi de aici iei tramvaiul?

— De obicei îl iau de la Kanasugibashi din Shiba, a zis, apropiindu-se mai mult. Dar e încă devreme să merg direct acasă, ce zici?

— Nu-i nici zece, a răspuns Segawa şi a verificat ceasul de aur de la mână cu cele din vitrina ceasornicăriei.

— Ce mai e nou prin Shimbashi? N-am mai ajuns pe-acolo de mult...

Deşi au trecut două tramvaie, Yamai nu s-a urcat în nici unul şi nu dădea nici un semn că ar vrea să plece.

Segawa a ghicit într-un târziu că Yamai aştepta să fie invitat undeva pentru a bea un pahar şi, cu toate că ideea nu-i surâdea deloc, n-a putut să pretindă că nu înţelege şi să-l lase baltă pe Yamai. S-a gândit şi că, dacă-l cinstea cu un pahar, două în acea seară, Yamai îi va rămâne îndatorat şi-l va ajuta poate cândva. L-a întrebat deci dacă nu vrea să meargă undeva să bea ceva.

Apoi, fără să mai zăbovească, s-a îndreptat spre partea cealaltă a drumului, iar Yamai l-a urmat, radiind de fericire, ca şi cum urmărea o pasăre care i-ar fi putut scăpa, iar grija cu care anunţa fiecare maşină ce se apropia era caraghioasă. Segawa, trecând în grabă de Lion Beer Hall, s-a întors şi l-a întrebat:

— Ai vreo preferinţă?

— Adevărul este că am, dar sunt locuri mai degrabă rău famate, în care nu cred că-i bine să fii văzut. Mai degrabă du-mă la locul tău misterios, unde te-adăposteşti de furtună, ca să zic aşa, şi voi păstra secretul, a râs Yamai.

Încetinind pasul, Segawa s-a uitat într-o parte, ezitând asupra locului, dar, cum tocmai ajunseseră la Miharabashi, a părut să ia o hotărâre, călcându-şi pe inimă.

— Nici locul meu secret nu e foarte select, dar, când vrei cu-adevărat să te simţi bine, un loc rău famat e mai potrivit decât unul select.

Şi l-a dus pe Yamai la *machiai* din Gishun. Slujnica i-a însoţit în sala de recepţii, la etajul al doilea, şi, după ce i-a salutat cu respect, a zis cu voce joasă:

— Vă caută cineva la telefon, chiar acum.

— Cine?

— Ei, parcă nu ştiţi?! Îi zic să vină, a adăugat ea, ducându-se la telefon.

— Bine, cheam-o, dar mai cheamă şi pe altcineva.

— Pe cine mai doriţi? a întrebat iscoditoare, privindu-i, după ce a îngenuncheat din nou.

— Pe cine ai dori, Yamai-*san*?

— Putem să stabilim după ce vine Komayo. Acum, hai să bem nişte sake.

— Aduc imediat, a zis slujnica şi a ieşit.

— Gheişele sunt ciudate. Dacă vin două din localuri diferite care se duşmănesc, se poate strica toată

distracţia, a zis Yamai, aşezându-se comod, cu picioarele încrucişate şi privind la masa din lemn de trandafir.

— Toate femeile sunt încăpăţânate, chiar dacă nu poţi spune asta de la prima vedere.

— Este ceea ce se numeşte „firea femeilor”, a zis Yamai, servindu-se cu nişte dulciuri din farfuria de pe masă. Apropo, am auzit c-o să te căsătoreşti curând, e-adevărat?

— Cu Komayo?

— Da, aşa am auzit.

— Serios? Nu ştiam că se zvonesc astfel de lucruri. Ce neplăcut!

— De ce? Doar eşti fericit, nu?

— Nu mă pricep cine ştie ce, dar căsătoria nu mi se pare ceva prea distractiv. Şi, ca să fiu sincer, prefer să mai petrec o vreme ca holtei. Nu c-aş avea ceva cu ea, a adăugat Segawa, ca şi cum ar fi încercat să se convingă singur.

Yamai împărtăşea ideea că instituţia căsătoriei e una opresivă şi pune capăt libertăţii de care un bărbat se bucură cât este singur.

— N-ai nevoie să te grăbeşti, doar ai tot timpul s-o faci. Cred însă că e ceva ce trebuie să încerci măcar o dată în viaţă.

O-Maki a revenit cu sake şi mâncare.

— Komayo-*san* a sunat să spună că ajunge într-o jumătate de oră.

— La ele o jumătate de oră înseamnă o oră şi jumătate. Vrem până atunci pe cineva care poate veni imediat. Gheişele astea din Shimbashi te lasă întotdeauna să aştepţi.

— Şi nici nu vin bine, că sunt chemate la o altă petrecere, a râs Yamai.

Vorbea ca un expert, datorită faptului că în trecut frecventase toate casele din oraş.

— Aşa este, a zis O-Maki cu înţelegere, apoi, parcă amintindu-şi de ceva, a continuat râzând: E o fată care-şi face debutul chiar azi şi aş putea s-o chem. Arată excelent şi e o doamnă. E de fapt soţia unui medic, din câte am auzit.

— Ce ciudat! De ce-ar vrea atunci să fie gheişă?

— După câte se spune, se pare că e fascinată de lumea gheişelor şi a vrut neapărat să vadă cum e.

— Da? Atunci hai să vedem cum se descurcă. Oare asta e ceea ce se numeşte femeia de tip nou? a întrebat Segawa, pe un ton serios.

— Desigur. Multe dintre femeile care-mi aduc poeziile lor să le citesc n-ar avea nimic împotrivă să devină gheişe.

— Cât vă invidiez pe voi, scriitorii! Nu depindeţi de un program fix, iar când mergeţi să vă distraţi o puteţi face fără să atrageţi atenţia. Noi, actorii, suntem recunoscuţi peste tot şi trebuie să avem mereu grijă. E foarte neplăcut.

— În schimb vouă nu vi se întoarce niciodată spatele.

— Dar nu suntem nici noi neapărat primiţi cu braţele deschise.

Râdeau amândoi.

După un timp, uşa glisantă s-a deschis uşor, dând la iveală cocul unei femei care s-a înclinat, probabil cea pe care-o chemase O-Maki. Purta un chimono negru cu o emblemă complicată pe trenă, şi albul lenjeriei se vedea la gât. Avea vreo douăzeci de ani şi nu putea trece neobservată, cu părul drept, genele groase şi ochii mari şi negri. Fruntea îi era îngustă şi bărbia scurtă, fapt pentru care chipul arăta rotund. Corpul plinuţ şi mâinile moi nu se potriveau cu chimonoul ei de începătoare, iar părul îi era coafat ciudat. Faţa era prea încărcată de pudră, dar exact aceste amănunte atipice pentru o gheişă îi confereau farmec. Nu era deloc timidă, şi când Yamai i-a oferit sake a acceptat fără să ezite.

— M-am grăbit încoace, de-abia mai respir, s-a scuzat ea şi, după ce a golit cupa, a înapoiat-o, spunând „mulţumesc” în engleză, cu un accent puternic şi totuşi greu de identificat.

— Cum te cheamă?

— Ranka.

— Ranka? Sună a nume chinezesc, nu? De ce n-ai ales ceva mai rafinat?

— De fapt, aş fi vrut să-mi zic Sumire, dar numele era deja luat.

— Ai mai lucrat undeva, la Yoshi sau Yanagibashi?

— Nu, a răspuns ea pe un ton ridicat, sigur că nu. E prima mea ieşire ca gheişă.

Deşi vorbea cu un accent şi mai pronunţat, părea sigură de ea.

— Atunci ai fost actriţă?

— Nici asta, deşi aş vrea să devin. Dacă nu reuşesc ca gheişă, voi încerca.

Segawa a izbucnit în râs, schimbând o privire cu Yamai.

— Şi, dacă ai fi actriţă, ce rol ai vrea să joci?

— Julieta, a zis Ranka, fără să pară intimidată câtuşi de puţin. E minunată scena din Shakespeare – păsările cântând la fereastră, şi Julieta şi Romeo sărutându-se. Nu-mi place totuşi Salomeea lui Matsui Sumako. Parc-ar fi goală pe scenă, dar cred că poartă de fapt un costum mulat pe corp.

Segawa tăcea, dat cumva peste cap de toate astea, dar Yamai, care băuse, nu-şi putea stăpâni încântarea.

— Ranka, îţi iroseşti talentul ca gheişă, trebuie neapărat să joci! O să te ajut cât pot, pentru că sunt eu însumi artist şi trebuie să ne ajutăm unii pe alţii.

— Da? Eşti artist? Cum te numeşti?

— Yamai Kaname.

— Nu se poate! Profesorul Yamai? Am toate cărţile tale de poezii.

— Da? a zis Yamai şi mai încântat. Asta înseamnă că scrii şi tu versuri. Nu ne reciţi ceva?

— Nu, nu scriu. E mult prea mult pentru mine. Dar când eşti trist poezia te alină atât de tare...

Foarte mirat, Segawa pufăia şi îi studia pe cei doi printr-un nor de fum.

16. Deschiderea stagiunii (I)

Prima zi de spectacole la Shintomiza[37] a început, aşa cum fusese stabilit, la ora unu după-amiaza. Programul a început cu scena „Badarai”, din *Ehontaikoki*, urmată de actul zece al aceleiaşi piese. Erau bucăţi de bază interpretate de Ichiyama Jūzō, care încă din tinereţe îşi făcuse un renume în lumea scenei, imitând stilul bătrânului şi faimosului actor Mikawa, după care urma Segawa Isshi, specializat în roluri de femei tinere, care avea să interpreteze de data asta pentru prima oară rolul masculin, Jūjirō, spre marele entuziasm al publicului, iar a treia piesă, „Traversând lacul Biwa”, era un fel de intermezzo fără legătură cu linia generală. Decorul era bogat ca în filmele mute, un fel de jonglerie de păcălit copiii, pentru a destinde publicul. Între cele două acte principale s-a jucat scena „Focul vulpii”, din *Nijūshikō*. Al doilea act important a fost constituit de „Kamiji”, cu actorul Sodezaki Kichimatsu din Ōsaka. Deşi în prima zi toate biletele erau scumpe şi, în plus, se ştia că între acte erau pauze lungi şi nu se jucau deloc bucăţile comice *kyōgen*, lumea venise în număr foarte mare. Casa de

[37] Este vorba despre spectacole de teatru kabuki, formate din două piese principale cu subiecte istorice şi sociale, între care e intercalată o piesă dansată.

bilete a teatrului, precum şi casele de ceai prin care se distribuiseră bilete anunţaseră că nu mai erau locuri.

Când toba mare din spatele scenei a început să bată pentru a chema publicul în sală, Komayo împărţise deja bacşisuri la vreo trei-patru reprezentanţi pe care-i cunoştea de la casele de ceai cele mai solicitate. L-a chemat de asemenea pe asistentul lui Segawa şi i-a dat o sumă mai mult decât generoasă. Apoi le-a oferit sume considerabile celui care se ocupa de cabinele actorilor şi paznicului de la intrarea în scenă, pentru a fi lăsată să intre oricând dorea, ca şi cum ar fi fost soţie de actor. Şi, ca să sărbătorească faptul că Segawa juca pentru prima dată rolul masculin dintr-o piesă, îşi convinsese cunoştinţele din Shimbashi să strângă bani pentru o nouă cortină pe care o oferise teatrului cu această ocazie. Mai dăduse bani atât tâmplarilor, cât şi asistenţilor de scenă.

O invitase pe Hanasuke să vină cu ea, şi şi-au ocupat locurile în loja a treia din partea dreaptă a sălii. Cum „Badarai” se terminase, s-a uitat prin sala plină ochi şi şi-a spus că totul se datora popularităţii unui singur om, nimeni altul decât Segawa Isshi. Şi, când s-a gândit că ea, Komayo, era femeia pe care o iubea acest actor, nu-şi mai putea stăpâni fericirea. Dar apoi şi-a amintit că n-avea cum să ştie când vor putea trăi oficial ca soţ şi soţie, şi a fost deodată cuprinsă de tristeţe.

— Komayo-*san*, voiam să-ţi mulţumesc pentru generozitate.

Era Kikuhachi cel plin de riduri, asistentul care slujise mult timp în familia Segawa, începând ca ucenic al tatălui lui Isshi. Se ivise politicos în uşa lojei, iar din spatele lui pătrundea vacarmul celor întârziaţi.

— Stăpânul tocmai a sosit, a adăugat el.

— Mulţumesc, a zis Komayo, punându-şi la loc în *obi* tabachera. Hana-*chan*, hai să-l salutăm!

Hanasuke a urmat-o docilă, fără un cuvânt, asumându-şi întru totul rolul de subordonată. Kikuhachi le-a condus prin mulţime către cortina din partea opusă. Zărindu-le pe cele două femei, un bărbat mic de statură, cu ochelari, în costum european le-a oprit, zicând:

— Komayo-*san*.

— A, Yamai-*san*! Cum s-a terminat aseară?

— Ei, femeia aceea s-a dovedit a fi o adevărată gheişă.

— Să nu crezi că poţi să mă păcăleşti aşa de uşor, a râs Komayo. Păreaţi foarte îndrăgostiţi unul de celălalt.

Komayo îl întâlnise pe Yamai pentru prima dată cu o seară înainte, însă, fiind invitatul lui Segawa, l-a întâmpinat cu gesturi exagerate şi multă căldură. Când era vorba de cunoştinţele lui Segawa, ea nu făcea nici o diferenţă, şi se străduia să fie cât mai amabilă, ca să le arăte în mod clar că acţiona în numele actorului. Urmărea ca astfel să-şi atragă puţin câte puţin simpatia tuturor celor din jurul lui, sperând că aceştia aveau să-l îndemne mai târziu să se însoare cu ea. Aflând că Yamai era scriitor, a început să-l considere un aliat de nădejde şi i se părea firesc să aranjeze pentru el petreceri cu gheişe, ca să se simtă bine. Fiindcă nu ştia mai nimic despre cum se petrec lucrurile în lume, credea că meseria de scriitor constă în a scrie despre ce simt oamenii, aşa cum cea de avocat este de a apăra legea, şi deci putea merge la el cu probleme de suflet, cum ar fi mers la un avocat cu probleme care ţin de lege.

— Mă gândeam să-i povestesc lui Segawa despre noaptea trecută, a zis Yamai, urmând-o pe Komayo pe scări.

Au străbătut holul de la subsol luminat ici-colo cu lămpi de gaz şi au ajuns la cabinele care fremătau de agitaţia primei zile de spectacole. Komayo şi Hanasuke au urcat ţinându-se de mână scara pe care alergau în sus şi-n jos

asistenţii şi însoţitorii, unii în uniforme negre, alţii în chimonouri prinse cu brâuri. S-au îndreptat spre o cameră din stânga scării, care avea deasupra uşii o plăcuţă pe care era scris numele lui Segawa. Când au intrat, au fost întâmpinaţi de Tsunakichi, servitorul lui Segawa, care fierbea apă pe un reşou, într-un colţ al anticamerei. Văzând-o pe Komayo, s-a ridicat imediat ca să ducă perne în camera principală, ceea ce arăta că bacşişul ei dădea roade.

Îmbrăcat cu o pelerină de mătase căptuşită, cu un *obi* îngust şi uni, Segawa stătea turceşte pe o pernă mare, roşie, la o măsuţă de toaletă lăcuită cu roşu, şi dizolva pudra albă pentru machiaj. I-a zărit imediat în oglindă pe nou-veniţi.

— Îmi cer scuze pentru seara trecută, s-a adresat el întâi lui Yamai, apoi i-a zis curtenitor lui Hanasuke: Ia loc, te rog.

— Da, Hana-*chan*, ia loc, a repetat şi Komayo, arătându-i una din perne, în timp ce a refuzat-o pe a ei şi s-a aşezat în genunchi direct pe *tatami*, puţin în spatele lui Segawa. Iar atunci când Tsunakichi a venit cu ceaiul, a luat tava de la el şi l-a servit întâi pe Yamai, aşa cum ar fi făcut o adevărată soţie.

— Deci, ce s-a întâmplat după ce-am plecat? Ai stat peste noapte? a întrebat Segawa, ştergându-şi pudra de pe vârful degetelor.

— Nu, până la urmă m-am dus acasă. Era cam trei dimineaţa, a rânjit Yamai.

— O, şi vrei să te credem?

— În situaţia aceea, nu-l putea lăsa să plece acasă, nu, dragule? s-a uitat Komayo la Segawa.

— Văd că mă consideraţi un mincinos, a râs Yamai. Trebuie să recunosc că e foarte deosebită. În Shimbashi

întâlneşti uneori gheişe dintre cele mai ciudate. Nu pare să ştie că eşti actor!

— Nu se poate! a zis Komayo, făcând ochii mari de uimire.

— Prefer aşa, a zis Segawa şi şi-a pus ţigara în scrumul focului.

Şi-a scos jacheta căptuşită şi a început să-şi aplice pudra pe faţă şi pe gât. O făcea cu multă îndemânare, din obişnuinţă, iar ceilalţi tăceau, privind fix oglinda. Komayo a căzut pe gânduri, ca şi cum ar fi fost absorbită de imaginea lui reflectată.

— Yamai-*san*, ar trebui să mai ieşim împreună.

Continuând să vorbească, Segawa şi-a potrivit repede sprâncenele şi şi-a pus ruj pe buze, iar când a terminat, Tsunakichi era gata şi el cu costumul şi accesoriile. Segawa s-a ridicat şi a îmbrăcat o pelerină de ceremonie minunată, cu umeri laţi, pe care era brodată în aur o emblemă cu clopoţei. Peruchierul s-a apropiat din spate şi i-a pus pe cap o perucă cu moţ şi un coc mare, transformându-l într-o clipită într-un tânăr mai chipeş chiar decât cei din cele mai faimoase stampe. Komayo ar fi vrut să fie eroina Hatsugiku, ca să se arunce în braţele lui, aşa cum ar fi făcut dacă ar fi fost singuri în cameră. A reuşit să se stăpânească, dar nu şi-a putut dezlipi ochii de la el, fermecată parcă de ce vedea. Era obişnuită să-l admire în roluri de femeie, iar acum era atât de încântător ca bărbat! Oricum, îndrăgostită de el, îl găsea foarte atrăgător şi când nu era machiat, dar să stea în faţa lui machiat atât de minunat era mai mult decât putea îndura. A oftat uşor, spunându-şi că dragostea ei nemărginită pentru el devenea aproape dureroasă, dar Segawa nu a părut să-şi dea seama de ce simţea ea.

— Nu e rândul meu încă, nu-i aşa? l-a întrebat pe Tsunakichi pe un ton uşor iritat, ţinând încă între buze ţigara fumată pe jumătate.

Chiar atunci s-a auzit vocea celui care aranja încălţămintea la intrarea în cabine. S-au întors la salutul lui politicos şi au dat cu ochii de o femeie elegantă care stătea în uşă. Avea părul scurt şi purta o jachetă simplă, albastru-oţel. „Felicitări!” i-a spus lui Segawa şi a intrat. Surprinsă de această apariţie, Komayo s-a ridicat imediat, s-a înclinat adânc şi a zis înaintea tuturor:

— Ce frumos din partea dumneavoastră să veniţi! Îmi cer scuze că n-am trecut să vă văd.

Era Ohan, a doua soţie a lui Kikujo, şi deci mama vitregă a lui Isshi.

Avea faţa ovală, ochi mari şi un nas drept şi frumos. Părul era aranjat într-un stil potrivit pentru o văduvă, dar tenul îi era palid şi neted, fără riduri vizibile pe fruntea cu piele fină – o frumuseţe tipică din Kyōto, dar cu ceva de păpuşă lipsită de expresie. Totuşi, era fără îndoială o frumuseţe din cap până-n picioare, lucru atât de evident, încât nimeni n-ar fi luat-o drept o femeie în vârstă. În plus, avea frumuseţea rafinată a unei văduve dintr-o familie nobilă.

— Cât devotament, dragă! a zis ea, zâmbindu-i amabil lui Komayo. Ai un păr minunat. Te coafezi la Sadoya, nu? Cu aşa un păr, orice stil ţi se potriveşte.

— O! a zâmbit Komayo, fără să ştie prea bine ce să spună. Cu ajutorul accesoriilor, reuşesc să mi-l aranjeze cumva.

S-au auzit beţişoarele de lemn de pe scenă, iar Segawa a plecat în grabă, după ce le-a urat o seară plăcută. Tsunakichi l-a urmat cu o ceaşcă de ceai cu capac roşu, lăcuit. Yamai a privit spre Komayo şi Hanasuke.

— Ar fi o tragedie să ratăm debutul lui! a zis el de parcă ar fi rostit o frază dintr-un monolog, şi s-a ridicat să plece.

Profitând de ocazie, cele două femei au salutat-o pe Ohan şi s-au grăbit şi ele în urma lui. Când au ajuns pe coridor, Hanasuke a zis în şoaptă:

— Este mama lui Segawa-*san*?

— Da.

— Ce frumoasă şi nobilă e! Cred că trebuie să predea ikebana şi ceremonia ceaiului.

— Totdeauna e elegantă ca acum. Vezi acum de ce fetele simple ca noi n-au nici o şansă.

Pentru că ridicase puţin vocea, Komayo s-a uitat cu grijă în jur, dar pe coridorul prost luminat nu era nimeni. Nu se auzea decât ciocănitul de deasupra. Părea că încă nu se ridicase cortina.

— Vezi tu, oricâte eforturi am făcut, încă nu e suficient, şi cel mai mare obstacol e chiar această femeie, care nu e de acord cu relaţia noastră. Sau, cel puţin, aşa îmi spune el. Asta mă face atât de nefericită.

— Se poartă ca şi cum ţi-ar fi deja soacră.

Hanasuke adoptase strategia de a ţine întotdeauna partea persoanei cu care discuta, indiferent despre ce era vorba, şi chiar dacă ştia că Segawa nu era uşă de biserică, şi deci nu doar mama lui trebuia învinuită, nu-i suflase o vorbă lui Komayo, mai ales acum, când se afla într-o asemenea stare de agitaţie şi nu raţiona obiectiv. Când spui adevăruri neplăcute, nu numai că-i răneşti pe oameni, dar îţi poţi atrage chiar antipatia lor, şi Hanasuke nu spunea decât ce ştia că vor oamenii să audă. Iar Komayo o aproba întru totul. După cum toată lumea ştia deja, ea şi Segawa se iubeau din toată inima, şi, dacă ceva îi împiedica să fie împreună, nu putea fi decât împotrivirea mamei lui. Era convinsă de asta. Mai mult, felul prietenos

de a se purta şi manierele elegante ale acesteia o împiedicau să-i răspundă cum i-ar fi plăcut.

— Oare de ce nimic în lumea asta nu merge aşa cum vrem? a oftat Komayo.

Când au intrat în sală, se auzea zgomotul beţişoarelor de lemn şi cortina s-a deschis. Komayo a fost învăluită de lumina puternică, plină de viaţă, care contrasta cu coridorul întunecos, şi s-a grăbit spre locul ei, iar Yamai, deşi nu fusese invitat, a urmat-o tăcut. Oriunde se ducea, la teatru, la restaurant, la casele de ceai, Yamai se lua în linişte după câte cineva cunoscut. Aşezat între Komayo şi Hanasuke, scotea nori de fum din ţigara Shikishima, ca şi cum ar fi dispreţuit atât ceea ce se întâmpla pe hol, cât şi acţiunea de pe scenă.

17. Deschiderea stagiunii (II)

Înfăţişarea minunată a lui Jūjirō s-a transformat într-o scenă şi mai extraordinară după ce şi-a schimbat costumul cu o armură de samurai de culoare roşu-aprins. Toate privirile îl urmăreau cum trecea într-o postură eroică de-a lungul podului *hanamichi* ce străbătea sala.

Printre spectatori, în partea de est, chiar deasupra lojei în care era Komayo, se afla un grup de trei femei. Una dintre ele era subţirică, de vreo treizeci şi ceva de ani; purta părul aranjat în stilul *shimada*, prins cu o agrafă veche decorată cu mici mărgele de coral. De sub chimonoul elegant de mătase se vedea discret, ca un colier, modelul de un gri-albastru pal de mătase cu ape al veşmântului de dedesubt. Jacheta *haori* era de crep negru, iar *obi*-ul cu faţă dublă de mătase imprimată era prins cu o broşă făcută dintr-un mâner de sabie din aramă pură, podoabă ce îşi avea propria ei istorie. Purta un singur inel, un diamant discret într-un cerc de platină, dar costumaţia

ei era în mod clar foarte scumpă, ceea ce sugera că e o gheişă cu ceva experienţă. A doua femeie, de vreo douăzeci şi patru sau douăzeci şi cinci de ani, avea părul aranjat în stilul *marumag*e la Sadoya şi împodobit cu o panglică de mătase de culoarea lavandei şi un pieptene aurit cu perle. Chimonoul şi *haori* cu faţă dublă produs la Ōshima, cu un imprimeu de hexagoane mari, erau evident luxoase. *Obi*-ul era de fapt o singură bucată de mătase brodată, grea, prinsă cu o broşă cu pietre preţioase. Iar cele două inele, unul cu un diamant impresionant şi celălalt cu perle, costaseră probabil numai ele cel puţin zece mii de yeni. Ţinuta ei rafinată, în acord cu părul ei lung, faţa plină şi pielea albă îi confereau toate calităţile unei mari frumuseţi, iar prin îmbrăcăminte şi machiaj ieşea limpede în evidenţă. A treia femeie avea vreo patruzeci de ani şi părea să fie patroana unei *machiai*, dar vulgaritatea înfăţişării ei trăda faptul că îşi începuse drumul ca slujnică, venind de undeva din provincie. Ca la un semn, toate şi-au îndepărtat binoclurile, privindu-se în timp ce încuviinţau cu admiraţie.

Puţin după aceea, a apărut pe scenă Ichiyama Jūzō, în rolul lui Takechi Mitsuhide, iar fata cea frumoasă, cu părul coafat în stilul *marumage*, a prins-o de mână pe cea mai în vârstă de lângă ea şi i-a spus cu o voce şoptită, tremurând de emoţie:

— Soră mai mare, nu mai suport să-l privesc doar aşa, de la depărtare.

— Atunci ar trebui să-l inviţi undeva, nu?

— Aş vrea eu! Când eram gheişă, mă descurcam cu astfel de lucruri, dar acum mi-e ruşine şi nici nu ştiu ce să spun. În plus, are o relaţie cu femeia aceea de la Obanaya, nu?

— Te referi la Komayo? a zis cu dispreţ cea mai în vârstă. Se spune că e inteligentă, dar nu crezi că tu, cu educaţia ta, poţi concura cu ea?

— Nu cred, şi probabil ar trebui să renunţ. Dacă i-aş dezvălui ce simt şi m-ar refuza ar fi şi mai groaznic, a zis ea cu o voce dulce.

Piesa ajunsese la momentul în care mama cea bătrână, rănită, îşi începea monologul dinaintea morţii. Profitând de acel moment, cele două femei au mai şuşotit între ele, preocupate. Dar când Jūjirō, rănit la rândul lui, a apărut clătinându-se pe *hanamichi*, şi-au ridicat imediat binoclurile şi şi-au concentrat din nou atenţia asupra scenei, ca şi cum s-ar fi trezit dintr-o reverie. Apoi, când Jūjirō a murit şi pe scenă n-a mai rămas nimic, şi-au reluat sporovăiala.

Pentru că intermezzoul „Traversând lacul Biwa” nu era inclus în premieră, după actul zece din *Ehontaikōki* spectacolul a continuat cu piesa de mijloc, *Nijūshikō*. Aceasta s-a terminat în aplauze frenetice pentru Segawa Isshi, care interpreta rolul prinţesei Yaegaki, plutind misterios în grădina interioară.

Restaurantele teatrului au fost invadate, mulţi considerând că era momentul potrivit ca să facă o pauză pentru cină. Cele trei femei au găsit o masă lângă intrare, de unde se vedea parada clienţilor care se agitau. Deodată, fata cea tânără a tras-o de mânecă pe însoţitoarea ei.

— Rikiji-*san*, uite-o!

Le-au privit pe Komayo şi Hanasuke, care erau urmate îndeaproape de neobositul Yamai. Komayo a trecut destul de aproape de Rikiji, dar n-a observat-o, pentru că încerca să găsească o masă liberă. A mers mai departe, râzând la o glumă.

Rikiji a râs şi ea în bătaie de joc, cu o expresie de dezgust sincer, privind în urma lor.

— Ia te uită! Oare cine se crede? Chiar c-a întrecut măsura de data asta, a zis tare, de s-a auzit peste tot.

Fiind mai în vârstă şi având un statut superior lui Komayo, Rikiji găsea de neiertat ca o gheişă mai tânără să treacă pe lângă una mai experimentată fără să o salute, şi, în plus, râzând. Şi mai tare o înfuria însă gândul că Komayo o zărise, dar profitase de mulţime, prefăcându-se că n-o vede. Şi asta după ce cu câteva luni în urmă îl furase pe patronul ei, Yoshioka. De aceea voia să găsească un prilej să se răzbune, însă nu putea s-o facă la o petrecere unde toţi şi-ar fi dat seama de ruşinea ei. Căutase o ocazie la spectacolele de dans, dar până în acea zi nu i se oferise nici una. De astă dată părea să fi găsit momentul potrivit, folosind-o pe Kimiryū. Kimiryū aparţinuse casei lui Rikiji, şi contractul îi fusese cumpărat de un om de afaceri bogat, care-o făcuse amanta lui. Acesta murise de curând, lăsându-i casa în care-o instalase cu terenul aferent de 100 *tsubo*[38] din centrul Hama-cho, precum şi o sută de mii de yeni. Cu alte cuvinte, îi asigurase posibilitatea de a-şi construi cum voia viitorul. Putea să-şi deschidă o casă de gheişe sau un han, sau o *machiai*, sau chiar un restaurant cu specialităţi de pui, sau să nu se atingă de moştenire şi s-o folosească drept zestre. Dorea să se căsătorească dacă întâlnea un bărbat bine care s-o iubească, să-i fie credincios şi să-i dea libertatea să facă ce vrea. Această perspectivă era de preferat, fiind o viaţă comodă în comparaţie cu responsabilitatea pe care trebuia să şi-o asume dacă începea o afacere proprie. Preocupată de viitorul ei, venise deseori să discute cu Rikiji la Minatoya, şi ăsta era motivul pentru care aceasta o invitase acum la teatru.

---

[38] Unitate de măsură pentru suprafaţă (cca 3,3 m^2).

În cei trei ani de când părăsise viaţa de gheişă, Kimiryū se dedicase cu totul bătrânului om de afaceri, încât până şi ea era mirată de atâta devotament. Nu se mai apropiase de *shamisen*, iar la teatru se dusese extrem de rar, iar el, în schimb, îi rezervase un loc bun în testamentul său. Acum, după ce-şi îndeplinise datoria şi îşi primise răsplata, era liberă ca pasărea cerului. Şi, cum se spune că „ocazia îl face pe hoţ”, Kimiryū vâna toate oportunităţile care-i ieşeau în cale. Venind la teatru după atâta vreme şi văzându-l pe Segawa Isshi în premieră în rolul Jūjirō, i-a mărturisit deschis lui Rikiji că ar vrea să-l întâlnească după spectacol, dacă se putea. Rikiji a fost la început şocată de cererea ei, dar, când a înţeles că era o bună ocazie de a se răzbuna pe Komayo, i-a promis că-şi va da silinţa s-o ajute. Primul lucru pe care l-a făcut a fost să meargă la Kikyō, o casă de ceai care avea legătură cu teatrul, şi să discute cu patroana pe care-o cunoştea bine şi despre care ştia că avea relaţii deosebite în lumea actorilor. Prin intermediul ei, Segawa a primit un mesaj prin care era rugat să treacă măcar pentru câteva momente pe la *machiai* Kutsuwa din Tsukiji.

Datorită priceperii patroanei de la Kikyō, au primit un răspuns la care nici nu sperau chiar pe la sfârşitul celui de-al doilea intermezzo, „Kawashō”. Ambele s-au bucurat mult şi, când i-au spus vestea celei de-a treia, care nu era alta decât patroana de la Kutsuwa, aceasta a zis că pleacă înainte să pregătească totul. Şi-a plecat, într-adevăr, deşi urma o scenă faimoasă. A bătut-o prieteneşte pe spate pe Kimiryū. Dar acum, când totul era aranjat, Kimiryū a început să se teamă şi-a căzut pe gânduri. Gestul patoanei nu o încurajase, ci o făcuse să se simtă jenată. Iar când Segawa a apărut din nou în rolul slujnicei Koharu, Kimiryū, care stătea lângă Rikiji, şi-a acoperit pe jumătate faţa cu o batistă, dar chiar şi aşa îi privea fiecare mişcare. Ca pentru

a o încurca şi mai tare, la un moment dat Rikiji a tras-o brusc de mânecă.

— Fii atentă, iar se uită încoace. Arată-ţi mai mult faţa, a zis ea, ca şi cum ar fi fost vorba de propria ei întâlnire.

Kimiryū şi-a dat seama că Segawa privea într-adevăr din când în când pe furiş către loja lor în timp ce-şi spunea rolul, şi, când a văzut că şi Rikiji observase asta, s-a înroşit ruşinată şi nu şi-a mai putut ridica ochii din pământ.

18. Ieri şi azi

Se aflau în camera de patru *tatami* şi jumătate de la Gishun, locul lor preferat de întâlnire. Segawa purta un chimono dublu de mătase cu emblema familiei sale imprimată pe spate şi pe mâneci în nuanţe discrete, un stil specific casei Daihiko. Stătea pe *tatami*, cu genunchii îndoiţi puţin în afară, lăsând să se vadă un colţ din materialul maro spre galben cu model de roţi care pluteau pe valuri[39] al rochiei de sub chimono, o achiziţie de la Erien. *Obiul* din satin, după obiceiul vechi, îngust şi strâns tare, avea numele producătorului cusut cu roşu pe margine. Costumul era de la Hiranoya din Hama-cho, şi ar fi arătat cel puţin ciudat dacă ar fi fost purtat de un alt bărbat, însă lui Segawa, care juca *onnagata*, i se potrivea de minune. Legându-şi şi mai strâns cordonul la spate, s-a aşezat conform etichetei. Suportul pentru pipă era un cilindru de hârtie lăcuită decorată cu un model de frunze ruginii de arţar plutind pe apă, iar punguţa pentru tutun din piele aurită era prinsă cu un şnur ornat cu o sferă mică din coral vechi, adus de peste mări. Şi cine ştie ce maestru vestit lucrase clema de argint în forma unui coşuleţ plin cu pietricele aurite a punguţei? Segawa le-a luat şi le-a băgat cu nepăsare în *obi*.

[39] Model tipic pentru stofele de chimono.

— O-Koma, i-a zis lui Komayo, strigând-o cu numele ei de alint, acum trebuie să plec, dar cu siguranţă mă întorc într-o oră-două... Nu spui nimic? Măcar du-te şi adu-mi *haori.*

Komayo, care nu-şi scosese jacheta de crep negru, stătea lângă cămin şi, răscolind furioasă cenuşa cu cleştele, a răspuns rece, fără să-şi ridice privirea:

— Bine, o să te-aştept.

Apoi a luat sticla de sake de pe masă şi a început să toarne într-un bol de ceai care era deja plin ochi. Isshi a prins-o iute de mână.

— Ce-i cu tine? Te porţi de parcă n-ai fi tu, deşi ţi-am explicat în amănunt despre ce-i vorba. E un susţinător al nostru din Ōsaka, care a ajutat familia noastră de pe când trăia tata. Şi cum Sodezaki-*san* a venit la Tōkyō, a decis să-l însoţească.

— Atunci ar fi trebuit să ştii mai de mult că astă-seară vei fi ocupat, dar te-am auzit în cabină când l-ai invitat pe Yamai-*sensei* să ieşiţi în oraş, dacă spectacolul se termină mai devreme. Dacă spuneai că s-a ivit ceva neaşteptat, te-aş fi crezut, dar asta...

Komayo s-a oprit furioasă, simţind că ochii i s-au împăienjenit de lacrimi.

— Nu mă crezi deloc, nu-i aşa? Ei bine, atunci nu mă mai duc şi gata, i-a zis el, jucând teatru.

I-a privit reacţia şi, într-adevăr, Komayo n-a mai putut protesta, mărginindu-se să-şi şteargă ochii cu batista.

Apoi, prefăcându-se indiferent, bărbatul şi-a scos relaxat din *obi* punguţa de tutun şi şi-a aprins pipa, zicând ca pentru sine, în timp ce fuma:

— Dacă tu spui să nu mă duc, nu mă duc. Şi dacă susţinătorii mei n-o să mă mai sprijine, nu-i nimic, a adăugat el, scuturându-şi pipa. Tu ai pierdut sprijinul lui Yoshioka-*san* din cauza mea, şi, dacă şi eu pierd sprijinul

cuiva din cauza ta, vom fi chit. N-o să mai avem ce ne reproşa.

S-a întins relaxat pe *tatami*, ca pentru a-i arăta că nu-i pasă ce-o să facă ea. Ştia că acum, împinsă de dragostea pe care i-o purta, Komayo nu putea decât să-l implore să se ducă. Cu experienţa lui în ale dragostei, prevăzuse de la bun început acest lucru. Iar dacă ea ar fi continuat să insiste ca el să nu plece, era în stare să se elibereze cu forţa, dând-o la o parte din calea lui fără nici un regret. Ştia că, orice şi-ar fi spus unul altuia, în astfel de situaţii femeia este cea care cedează prima. N-avea nevoie să citească pasajele despre Yonehachi şi Adakichi din *Shunshoku umegoyomi* ca să fie sigur că putea pur şi simplu s-o abandoneze o vreme, iar apoi, cu o vorbă bună, s-o aducă înapoi la el în genunchi. Ştia cu ochii închişi ce urma să se întâmple şi în sinea lui se cam săturase de Komayo. Plănuia să pună capăt relaţiei lor de îndată ce-ar fi găsit pe cineva potrivit s-o înlocuiască şi, chiar dacă lucrul ăsta n-avea să se petreacă imediat, voia ca legăturile dintre ei să nu devină şi mai strânse. Era de presupus că datoriile lui Komayo creşteau, iar dacă se întâlnea cu ea încă jumătate de an sau mai mult, putea să-l oblige să-şi asume faţă de ea responsabilităţile unui soţ. Dacă se ajungea la asta, era sigur că ar fi avut curajul s-o părăsească, pentru că altfel risca să piardă lupta.

Komayo hotărâse să-l ţină cu orice preţ lângă ea în acea noapte, dar o înspăimânta gândul că mai târziu el i-ar fi putut reproşa furios asta, pentru că, fie că voia sau nu să recunoască, era vorba de Segawa Isshi, un om dintr-o bucată, care spunea ce gândea şi era incapabil de linguşeală, lucru foarte rar în lumea plăcerilor. De fapt, de aceea se şi îndrăgostise nebuneşte de el. În plus, ţinând seama de cât de convingător fusese, a început să se întrebe dacă nu cumva spunea adevărul şi era într-adevăr

vorba de un admirator din Ōsaka, aşa că hotărârea ei de a-l opri a început să slăbească.

— Se face târziu. Du-te repede şi revino cât de curând poţi. Hai, că nu mă supăr, a zis Komayo, apropiindu-se de el şi privindu-l pe furiş cu teamă.

— Zici tu? Pot renunţa, găsesc eu pe urmă o scuză, a zis el, ridicându-se leneş.

— Nu, du-te, pentru că altfel o să regret că te-am făcut să ratezi o întâlnire importantă. E deja trecut de unsprezece. Du-te şi întoarce-te repede. Pentru că nu suport să aştept aici de una singură, o să mă duc şi eu până acasă şi apoi revin.

— Bine, dacă nu te superi, atunci mă duc. Ne revedem aici mai târziu, a zis Segawa, luându-i mâna ca şi cum ar fi avut nevoie de ajutor să se ridice.

S-a sculat anevoie şi şi-a îndreptat gulerul.

O femeie îndrăgostită de un actor trebuie să-şi ascundă sentimentele în astfel de momente, oricât i-ar veni de greu, şi să-l conducă veselă la uşă ca să nu întârzie la întâlnire. Tot spunându-şi că această datorie a femeii e absurdă, Komayo a mers în spatele lui şi l-a ajutat să-şi pună *haori*, apropiindu-se atât de mult, că era gata să-l îmbrăţişeze, exact ca într-o piesă modernă. Segawa s-a aplecat, lipindu-şi trupul de al ei, şi a apucat-o de mână.

— Atunci mă aştepţi, da?

Cu aceste cuvinte, a deschis uşa. Komayo l-a urmat cu tava pe care-i pusese pălăria şi eşarfa.

— Pe mai târziu.

Patroana şi slujnica s-au înclinat pe când el urca în ricşă. Când a trecut pe sub poarta de la Gishun, Segawa şi-a privit instinctiv ceasul de aur de la mână. Ştiuse de la bun început că nu putea onora două întâlniri în seara premierei, care dura întotdeauna mai mult decât de obicei. Dar patroana de la Kikyō se pricepuse să-i gâdile orgoliul

masculin, şi acum ardea de nerăbdare, ca un copil care nu poate nici dormi, nici face altceva în aşteptarea jucăriei la care jinduieşte. Era conştient că o înşela pe Komayo, dar femeia experimentată de la Kikyō îi promisese cu o voce mieroasă c-o să-i ceară ea iertare lui Komayo după aceea, luând toată vina asupra ei. Stârnit de acea invitaţie, decisese să învingă voinţa lui Komayo de a-l împiedica să plece. Pe deasupra, tânăra femeie cu trupul plin şi coc rotund i se păruse a fi o frumuseţe când o văzuse de pe scenă, iar zvonul că, de la moartea patronului ei, trăise retrasă, în castitate, ca o văduvă credincioasă, îi stârnea şi mai mult curiozitatea. Anticipând ce-avea să-l aştepte la destinaţie, Segawa se hotărâse în sinea lui să nu se mai întoarcă în acea seară, indiferent de consecinţe. Şi, cuprins în mrejele noii şi imprevizibilei sale iubiri, nici nu şi-a dat seama când a ajuns la *machiai* Kutsuwa, de pe malul îndepărtat al râului Tsukiji.

Patroana de la Gishun o invitase pe Komayo să stea cu ea la birou ca să-şi omoare timpul, şi chiar se oferise să telefoneze dacă Segawa ar fi întârziat. Komayo refuzase însă, nesimţindu-se în stare să stea şi să aştepte în linişte. I-a spus că se va duce până în Ginza şi va reveni. Nu s-a mai obosit să cheme o ricşă. A ieşit pe strada îngustă, flancată de *machiai*, blocată pe ambele sensuri de câteva maşini şi ricşe care îşi aşteptau clienţii. Komayo s-a strecurat printre ele, îndreptându-se către Ministerul Agriculturii şi Comerţului, grăbindu-se parcă să nu fie văzută.

Seara de început de iarnă era adâncă şi ciudat de caldă, părând să prevestească un cutremur. Lumina strălucitoare a lunii proiecta umbre ascuţite pe strada uscată, ca şi cum ar fi fost încă vară, şi o adiere de vânt i-a mângâiat lui Komayo părul şi tâmplele, făcând-o să-şi amintească fără să vrea noaptea când Segawa o chemase pentru prima

dată la Gishun. Plecase atunci târziu şi hoinărise pe străzi, beată de fericire, nevenindu-i să creadă că totul era adevărat, temându-se că fusese doar un vis sau o închipuire. Vrând să se bucure în linişte de acele amintiri preţioase, s-a întors pe alei ocolite şi întunecate, ferite de oameni şi maşini, deşi tremura de oboseală.

Era atunci la începutul toamnei şi căldura verii încă mai stăruia. Adierile plăcute ale serii îi fluturaseră mânecile chimonoului, dar apoi răcoarea nopţii îi îngheţase trupul. Deşi acum era un alt anotimp, după ziua lungă şi obositoare de la teatru se regăsea sub cerul umed de rouă al nopţii. Lumina lunii era strălucitoare şi clară, deşi ceaţa de pe vârfurile caselor şi briza care adia pe străzile întunecate îi mângâiau parcă pielea. Sunetele îndepărtate de *shamisen* ale unui cântăreţ ambulant au ajuns la urechile ei de dincolo de râu, în timp ce privea la fereastra luminată a unei *machiai* care se vedea printr-un gard subţire. Totul parcă îi reamintea acea noapte de neuitat, prima lor noapte împreună. Şi, grăbind pasul, simţea cum o podidesc lacrimile. Şi-a ascuns faţa în batistă, privind cu grijă în jur, dar, din fericire, partea străzii pe unde mergea era umbrită de clădirea imensă a ministerului. De obicei, la acea oră, strada gemea de ricşe care duceau sau aduceau gheişele de la angajamentele lor, iar firmele companiilor de taxiuri – Hiyoshi, Daisei, Shintake, Mihara, Nakamino – străluceau ca stelele în noapte. Dar, din întâmplare, în acea seară strada era pustie. O maşină singuratică a trecut dinspre podul Uneme, şi apoi au apărut două sau trei gheişe destul de ameţite, judecând după vocile lor ridicate şi râsul sălbatic. Komayo a căutat cu privirea un loc unde să se ascundă şi a luat-o la stânga în intersecţia Kobiki-chō. Avea nevoie de o alee întunecată unde să se poată prăbuşi ca să-şi îngroape faţa în mânecile chimonoului şi să plângă după pofta inimii. Nimic altceva

n-o putea ajuta. Dacă ar fi reuşit să fie singură, fără cineva care s-o deranjeze sau s-o aline, dacă ar fi plâns până n-ar mai fi avut lacrimi, s-ar fi simţit poate din nou calmă şi în stare să înfrunte lumea. Era obişnuită cu latura solitară a firii ei, care-o făcea ca, de câte ori dădea de necaz, să caute un loc unde să se ascundă, chiar şi un dulap, ca să poată plânge singură. Mai târziu avea să i se pară probabil un obicei ridicol, dar îl deprinsese de pe vremea când locuia în îndepărtata Akita, unde ani de zile nimeni nu o înţelesese, în afară de soţul ei. Fără să-şi dea seama, devenise un obicei permanent şi ştia foarte bine ce greu e să te dezobişnuieşti de ceva, oricât de mult ai încerca. Încă de pe atunci, avusese multe prilejuri de plâns de-a lungul timpului, iar momentele de plăcere care-ar fi putut-o ajuta să se dezbare de acest obicei erau foarte puţine. Plângând pe aleea întunecată, s-a gândit că poate destinul ei era să fie nefericită, ceea ce i-a sporit tristeţea. A plâns atât de mult, că lacrimile puteau fi stoarse din chimonoul de dedesubt, cel pe care-l comandase de curând pentru a se potrivi cu al lui Segawa.

A trecut o maşină, răspândind un nor de praf, şi, undeva în apropiere, un câine a început să latre. Komayo a ieşit din întunericul aleii şi a pornit din nou, dar, puţin mai apoi au apărut pe drum două gheişe care păreau să se întoarcă acasă de la o petrecere. Nu putea auzi prea bine ce vorbeau, dar a prins o frântură – cuvintele „stăpânul de la Hamamura” –, şi nu i-a trebuit mai mult. Era limpede că se refereau la Segawa Isshi. S-a strecurat în umbra streşinilor, încercând să se apropie cât putea de mult ca să audă ce spuneau. Cele două, neştiind că sunt ascultate, sporovăiau în continuare:

— Sunt sigură că era Segawa-*san*, şi mor de invidie. Unde crezi că se duceau? a zis una dintre ele.

— Fac pariu că nu era el. O s-o sun pe Komayo-*san* mâine s-o întreb şi, dacă era el, într-adevăr, fac cinste cu bilete la film.

— Bine. Dacă eu mă înşel, fac eu cinste. Dar nu cred că e bine s-o suni, pentru că, dacă era el însoţit de altă gheişă, am dat de bucluc. Komayo ne-ar putea bănui chiar pe noi, deci mai bine nu vorbi nici cu ea, nici cu altcineva.

— Da, ai dreptate. Dar cine era oare gheişa aceea?

Komayo şi-a ţinut răsuflarea în aşteptarea răspunsului, dar în zadar, pentru că tocmai atunci a trecut altă maşină, acoperindu-le vocile. Între timp, cele două gheişe au ajuns la uşa cu zăbrele a unei *machiai* şi s-a auzit cum o salută pe patroană înainte să intre. Komayo era deja înnebunită de furie. Auzise destul ca să ştie că nu putea sta cu mâinile în sân, aşteptând. Trebuia să sune la Kutsuwa, să se convingă dacă Segawa era sau nu acolo, după cum spusese. În caz că era vorba de o simplă întâlnire, n-avea nici o importanţă dacă-i recunoştea cineva vocea. Se întreba de ce nu-i trecuse prin cap de la bun început să facă asta. S-a grăbit înapoi de unde plecase şi, când a ajuns la Gishun, s-a năpustit asupra telefonului.

Când i s-a răspuns, a avut însă grijă să fie calmă:

— Bună ziua. Fiţi amabilă şi chemaţi-l pe domnul Segawa, vă rog... Din partea cui? A, sun de la reşedinţa sa.

A aşteptat fără să audă nimic şi, oarbă de furie, a strigat în receptor, dar liniile s-au suprapus şi s-a întrerupt legătura. Slujnica O-Maki, care era alături, nesuportând s-o vadă aşa, a luat ea telefonul şi a sunat din nou.

— O să ajungă acasă dintr-o clipă în alta, i s-a spus, şi, cum Komayo explicase deja de unde sună, n-au mai prea avut ce să zică.

Disperată, Komayo s-a gândit totuşi că, deşi le spusese că se duce acasă, venea de fapt spre Gishun, şi s-a hotărât

să aştepte. A telefonat din nou la Kutsuwa, dar de data asta şi-a lăsat numele.

— Spune-i că-l caută Komayo, cu care are întâlnire la Gishun.

După o lungă aşteptare, a primit acelaşi răspuns, cum că plecase spre casă, în Tsukiji. Deja înnebunită, a sunat acasă la Segawa, unde i s-a spus că nu e acolo.

Acum era clar că nimeni nu ştia unde se află el cu adevărat. Se făcuse miezul nopţii, iar *machiai* urmau să-şi închidă porţile. O-Maki, din consideraţie pentru Komayo, a închis numai o parte a porţii.

— O să vină în curând, a zis ea tare, şi, cum stătea în stradă, a zărit un bărbat scund, în costum, care se îndrepta spre ea împleticindu-se de la băutură.

Înfricoşată, s-a grăbit să închidă poarta, când bărbatul a zis:

— Ei, aşteaptă, sunt eu! Komayo e-acolo?

— O, nu v-am recunoscut... Aţi fost aici aseară, nu? a râs O-Maki.

— Da, sunt eu, Yamai, a zis bărbatul, şi, cu o agilitate căpătată în lunga lui experienţă, a intrat şi şi-a scos pantofii, înainte ca ea să aibă timp să-l refuze.

19. Yasuna

La două-trei zile după spectacol, a apărut în ziarul *Miyako* un articol cam de o coloană şi jumătate, cu titlul „Nebunia lui Komayo”. „Toamna trecută am avut ocazia să vedem la Kabukiza spectacolul *Yasuna*, iar primăvara aceasta spectacolul *Râul Sumida* – două succese care zugrăvesc nebunia şi care demonstrează că nu există nimeni în Shimbashi care să nu fi auzit de numele dansatoarei Komayo, faimoasa gheişă de la Obanaya. Dar în seara deschiderii noii stagiuni la Shintomiza, cineva i l-a

furat pe dragul ei prieten, celebrul actor Segawa Isshi de la Hamamuraya, şi de atunci nu mai poate dormi, aşteptându-l trează până în zori. Dacă ar fi fost doar o păpuşă fără sentimente, poate şi-ar fi păstrat calmul şi stăpânirea de sine, dar, în seara cu pricina, furia şi gelozia ei au ajuns la apogeu şi a fost văzută călcându-şi în picioare evantaiul.”

Autorul articolului parodia un pasaj din varianta *jōruri* a piesei *Yasuna*, Miyamazakura şi Kaneedaburi. Apărut într-un astfel de ziar, nu era de aşteptat ca articolul în sine să aibă efecte negative. Nimeni nu prea lua în seamă astfel de lucruri în lumea actorilor şi gheişelor, şi, în general, asemenea zvonuri erau date uitării aproape imediat ce apăreau. În mod surprinzător însă, zvonul despre Komayo a fost o excepţie şi a continuat să se răspândească de la o zi la alta, dând naştere unor noi versiuni, în toate locurile unde se întâlneau gheişele: la baia publică, la coafor, la casele de ceai, în sălile de repetiţii ale profesorilor de muzică şi dans. Şi nu era nimeni din Shimbashi care să meargă la spectacolele de la Shintomiza şi să n-o fi văzut acolo pe Kimiryū. Zvonul atrăsese lumea la toate reprezentaţiile şi diferite persoane confirmau în şoaptă că au văzut-o, pentru că, din clipa deschiderii stagiunii, Kimiryū fusese prezentă peste tot: fie în loja ei, fie pe hol, fie în cabina ei de machiaj sau în casele de ceai şi restaurantele din apropierea teatrului. Era mereu în zonă; în plus, în a patra sau a cincea zi, când a fost prezentată piesa din mijloc, *Nijūshikō*, pe cortina superbă care a fost ridicată şi lăsată s-au văzut iniţialele brodate care indicau că fusese oferită stăpânului de la Hamamura de către cinci gheişe de la Minatoya, iar numele lui Rikiji figura primul. Apoi, pe fondul acestei agitaţii, a fost lansat un nou zvon, cum că anul următor, când Segawa Isshi avea să devină oficial moştenitorul tatălui său, adică şef la Hamamuraya,

acesta urma s-o ia în căsătorie pe Kimiryū. Şi imediat cineva a adăugat că i-a văzut deja pe cei doi schimbând daruri după obicei, iar altcineva a zis că de fapt se logodiseră de multă vreme, de pe când Kimiryū era încă gheişă.

Ultimul zvon părea destul de plauzibil şi, cu toate că unii consideraseră că această trecere bruscă de la o simplă aventură la căsătorie era incredibil de rapidă, începeau de-acum să creadă că era adevărat.

Când zvonurile au ajuns şi la urechile lui Komayo, ea s-a resemnat cu propria-i decădere. Segawa a profitat de situaţia creată ca să-şi justifice comportamentul şi, drept urmare, nu a discutat niciodată cu ea dacă erau sau nu adevărate. Komayo începuse să creadă în ele şi ajunsese în pragul unei depresii din acest motiv. Îl învinuia pentru lipsa lui de loialitate, dar el, plictisit de lacrimile şi reproşurile pe care i le făcea de câte ori se întâlneau şi ştiind că orice i-ar fi spus nu l-ar fi crezut, s-a hotărât să dispară pur şi simplu. Spre deosebire de Komayo, Kimiryū nu avea ce să-i reproşeze, şi cum era animată de energia şi însufleţirea unei proaspete amante, Segawa s-a ataşat cu atât mai mult de ea, cu cât totul devenea din ce în ce mai dificil cu Komayo.

Într-o zi, pe când erau la Kutsuwa, i-a vorbit lui Kimiryū despre ce se spunea în legătură cu ei:

— Lumea vorbeşte că o să ne căsătorim şi n-avem cum împiedica astfel de zvonuri.

— Ştiu că nu e bine pentru tine şi-mi pare rău.

— Eu mă gândeam că pentru tine e şi mai rău şi voiam să-ţi cer iertare.

— Da? Nu înţeleg de ce crezi asta.

— Bănuiesc că din cauza acestor zvonuri ţi-e greu să mai ieşi în lume.

— Tocmai de-asta ziceam că trebuie să fie greu pentru tine. În plus, tu erai cu Komayo-*san*, iar eu m-am băgat peste voi, şi dacă lucrurile s-au înrăutăţit din cauza mea n-aş putea să mi-o iert.

— Te rog să nu mai pomeneşti de ea! Ştii, mai e o poveste ciudată care circulă despre noi: se zice că ne-am fi logodit încă de pe vremea când erai gheişă la casa lui Rikiji. Apoi, când contractul ţi-a fost cumpărat de patronul tău, ne-am fi despărţit pentru o vreme. De fapt, Rikiji e de vină. Se pare că atunci când o gheişă a întrebat-o dacă-i adevărat i-a spus că da. Mă rog, chiar şi eu am spus că totul este adevărat, pentru că m-am săturat să mi se tot pună întrebarea asta. La fel i-am spus şi lui Komayo.

— Şi ea ce-a făcut?

— Habar n-am, pentru că nu ne-am mai văzut de-atunci.

— E ciudat că, deşi nu ne cunoaştem decât de câteva zile, am senzaţia că te ştiu de-o viaţă. Oare de ce se întâmplă aşa?

— Ce vrei să zici?

— Te rog, promite-mi că n-ai să mă părăseşti niciodată, a zis ea şi a izbucnit în lacrimi, aşa cum fac deseori femeile fără să aibă un motiv anume.

Şi astfel Segawa a petrecut noaptea cu ea în casa din Hama-cho, unde o instalase. După aceea, a mai stat încă o noapte, şi apoi alta, încât, până la urmă, a început să meargă zilnic de la ea la teatru şi înapoi. Între timp, şi Tsunakichi, servitorul său, şi Kumako, care-l ducea cu ricşa, s-au mutat de tot acolo. Apoi, încet-încet, toţi cei care aveau o treabă urgentă cu el au început să-l caute în mod firesc în Hama-cho, iar locuinţa lui din Tsukiji a ajuns să fie considerată drept un loc unde se ducea numai rareori. Astfel, deşi nu avea numele lui la poartă, casa din Hama-cho devenise adevărata sa locuinţă, iar Kimiryū,

purtând părul aranjat în stilul *marumage* al femeilor căsătorite, devenise în fapt soţia sa.

Mama adoptivă a lui Segawa, Ohan, văzând ce întorsătură luaseră lucrurile, se bucura desigur la gândul averii lui Kimiryū, şi chiar s-a dus în mod special la Hama-cho, rugând-o să-i acorde în continuare favorurile sale fiului ei. Iar când Kimiryū i-a întors vizita, Ohan a primit-o cu atâta căldură, încât a convins-o că o poate privi ca pe propria mamă. În curând au devenit ca două bune prietene care mergeau împreună la teatru, nu numai la Shintomiza, ci şi la Teatrul Imperial, la Ichimuraza şi altele.

În tot acest timp, Rikiji de la Minatoya, mergând în Shimbashi dintr-o casă de ceai în alta, nu obosea să răspândească subtil printre gheişele, actorii şi artiştii pe care-i cunoştea zvonuri favorabile care o puneau în cea mai bună lumină pe Kimiryū, atrăgându-i simpatia tuturor.

20. Baia de dimineaţă

Era înainte de prânz, cam pe la unsprezece, şi în bazinul larg al băii publice Hiyoshi nu se afla decât o persoană, Gozan, bătrânul patron de la Obanaya, care savura apa călduţă, încântat că se putea bucura singur de ea. Căscând zgomotos, şi-a întins braţele osoase şi subţiri, mai-mai să-i sară din articulaţii, uitându-se apoi cum lumina strălucitoare a soarelui de iarnă străpunge apa curată, pătrunzând prin fereastra din tavanul înalt. Atunci uşa de sticlă de la intrare s-a deschis cu zgomot şi în încăpere a pătruns un bărbat de vreo patruzeci de ani, cu pielea închisă la culoare şi un gât gros şi zdravăn, cu umeri largi, pe care chimonoul căptuşit de mătase nu cădea deloc bine. Se vedea că gulerul era murdar, dar îşi purta hainele cu o anumită eleganţă. Nu purta *haori*, însă mustaţa avea un aspect îngrijit. Nu putea fi luat drept

ziarist sau avocat, pentru că toată înfăţişarea lui arăta că nu e cineva cu o meserie onorabilă. Pe când îşi scotea chimonoul, a cercetat afişele pieselor de teatru de pe pereţii vestiarului, cu o privire insistentă şi neplăcută. A deschis cu putere uşa dintre vestiar şi bazin şi s-a aruncat în apă stropind totul în jur. Tocmai atunci s-a ridicat şi Gozan, care îşi încălzise trupul. Zărindu-l, bărbatul l-a salutat scurt, ca un elev. Tocmai voia să se scufunde în apă, dar a ezitat, părându-i-se prea fierbinte.

Gozan a profitat de ocazie şi i-a zis cu o undă de ironie în glas, reţinându-şi un nou căscat:

— Nimic nu se compară cu baia publică, nu-i aşa, Takaraya-*san*? Şi baia de-acasă e bună, dar asta te face să cânţi de plăcere.

Nu îl antipatiza în mod special pe patronul de la Takaraya, dar era ceva la el care nu-i plăcea. Se zvonise că, înainte de a începe afacerea la Takaraya, lucrase cu o trupă de actori ambulanţi rău famată, al cărei nume stârnea până nu demult dispreţ printre gheişele şi clienţii din Shimbashi. Însă tocmai datorită acestui lucru Takaraya a prosperat repede şi, în scurt timp, luându-şi câteva gheişe recunoscute şi oferind bacşişuri generoase pe la casele de ceai, şi-a deschis o nouă afacere, de data asta respectabilă. În plus, cu un an în urmă, când din cauza unor probleme la Asociaţia gheişelor trebuise să se aleagă un nou comitet, condusese o campanie de succes şi-şi asigurase un loc influent în cadrul acestuia. Gozan s-a gândit că patronul de la Takaraya făcea parte din clasa noilor îmbogăţiţi, cum îi numea presa, oameni fără obârşie nobilă care parveniseră, iar acest gând l-a deprimat. La început, Takaraya nu dăduse nici o atenţie aparenţelor şi recursese la tot felul de afaceri murdare; dar după ce a strâns ceva avere, a folosit-o ca să obţină avantaje de tot felul, uitând de unde plecase şi dându-şi importanţă.

Gozan ar fi putut accepta o astfel de atitudine din partea unui politician sau a unui om de afaceri, dar, după părerea lui, patronul unei case de gheişe trebuia să fie un amator cu gusturi rafinate, care nu urmărea succesul material, ci făcea totul din pasiune. Într-o astfel de afacere totul trebuia să fie distins şi elegant – aşa considerase Gozan în tinereţe, şi nu vedea nici un motiv pentru care să-şi schimbe acum părerea. Dar, uitându-se la patronul de la Takaraya, i se părea că lumea s-a întors pe dos. În primul rând îl deranja faptul că poartă mustaţă, dar şi comportamentul pe care-l adoptase de când fusese ales în comitet. De câte ori se discuta bugetul Asociaţiei sau alte probleme, critica orice părerea venită din partea altcuiva, ca şi cum ar fi ţinut un discurs la şedinţa acţionarilor unei firme. Era de-a dreptul ridicol.

Takaraya nu părea să fie conştient de antipatia pe care i-o trezea lui Gozan, pentru că altfel poate ar fi apelat la obrăznicie şi şmecherie, calităţi pe care le considera cheia succesului. N-a reacţionat la vorbele vagi ale bătrânului şi la căscatul său reţinut.

După ce s-a cufundat în sfârşit în apă, a zis:

— *Sensei*, e-adevărat ce se spune, că aţi renunţat să mai apăreţi la varietăţi după incidentul acela neînsemnat?

— La vârsta mea n-aş mai putea fi la înălţime nici dacă aş vrea şi, dacă m-aş întoarce, mai mult i-aş încurca, atât pe proprietari, cât şi pe spectatori, a zis Gozan, scărpinându-se, de pe platforma unde ieşise să se usuce.

— Dar nu mai e nimic care merită văzut, în ultima vreme, şi teatrele sunt mai mult goale! Chiar voiam să vă rog să veniţi să discutăm ceva, dar am fost ocupat, aşa cum vă puteţi imagina.

A aruncat o privire grijulie în jur, însă nu mai era nimeni în afară de ei doi, şi nici din baia femeilor nu se auzea vreun zgomot. Singura persoană prezentă era bătrâna cu

ochelari de la recepţie, concentrată să descoasă o haină veche.

— De fapt, ne gândeam să vă întrebăm dacă n-aţi vrea să deveniţi membru în comitet. Nemaijucând, aveţi mai mult timp liber, şi am fi bucuroşi să contăm pe sprijinul dumneavoastră.

Terminase în stilul său patetic. Pentru a-şi spori influenţa asupra comitetului, Takaraya îi obligase pe membrii în vârstă să plece unul câte unul şi îi înlocuise cu persoane mediocre, care n-aveau nici o putere. Urmărea de fapt să aranjeze lucrurile cât mai avantajos pentru el. Gozan, patronul de la Obanaya, una dintre cele mai reputate case din Shimbashi, era cunoscut în tot cartierul ca un bătrân dificil şi încăpăţânat, dar în acelaşi timp toţi ştiau că e un om bun, foarte sincer, foarte generos, şi tocmai această reputaţie îl făcuse pe Takaraya să încerce să-l aducă în comitet. Se ştia că bătrânului nu-i place să-şi piardă vremea cu probleme triviale şi în consecinţă era de aşteptat să nu se bage în discuţiile de la şedinţe; aşadar, era de preferat cuiva care ar fi fost o ameninţare din acest punct de vedere. Dar Gozan a răspuns scurt, ca şi cum i-ar fi ghicit gândurile:

— Îmi pare rău, dar nu pot accepta. Soţia mea nu se simte prea bine în ultima vreme, şi eu însumi am sănătatea şubredă, deci n-aş fi oricum de nici un folos.

— Păcat că gândiţi aşa. Sunteţi o persoană influentă şi respectată în tot cartierul.

Atunci i-a întrerupt unul dintre angajaţii de la baia publică:

— S-a făcut rece, nu-i aşa?

Şi s-a apucat să-l spele pe Takaraya pe spate.

Au mai apărut, unul după altul, trei clienţi: primul era soţul unei coafeze cunoscute, O-Kō, renumită pentru bogăţia ei, un bărbat la vreo treizeci de ani, palid, care

purta ochelari cu ramă aurită. Pe vremuri lucrase ca povestitor la filmele mute, dar acum era întreţinut de soţie. Al doilea, la vreo cincizeci de ani, gras şi chel, era proprietarul de la Ichijū, un restaurant de *yakitori*[40]. Acesta era însoţit de un băieţandru de doisprezece-treisprezece ani, care avea un defect la un picior – ceea ce se numeşte de obicei picior de raţă. Locuiau cu toţii în vecinătate şi se cunoşteau, aşa că se salutau reciproc, pe măsură ce intrau. S-au grupat în mod firesc – Gozan cu patronul de la Ichijū, pe de o parte, şi Takaraya cu soţul coafezei, pe de alta, ultimii lansându-se într-o discuţie despre gheişele din diferite cartiere. Apoi Takaraya a zis, ca şi cum şi-ar fi amintit ceva:

— De fapt, şi în Shimbashi am avut de curând o astfel de gheişă, iar unii membri ai comitetului se plâng că ar putea dăuna reputaţiei cartierului.

— A, da? Cum se numeşte?

— Ranka. N-ai auzit de ea? N-are mai mult de o lună de când a debutat, dar toată lumea din Shimbashi o ştie.

— A, da? a zis soţul coafezei, care, absorbit de conversaţie, a uitat să-şi spele săpunul din ochi. Din ce-mi spui pare fenomenală. E frumoasă? Ce fel de persoană e?

— Nu te entuziasma aşa. Dacă o laud prea mult, O-Kō o să se supere pe mine mai târziu.

— Mă faci şi mai curios!

Takaraya i-a spus râzând:

— După părerea mea, nu-i o adevărată gheişă. Are însă un corp pe cinste şi oriunde te-ai duce numai de ea se vorbeşte. E foarte populară, pentru că are personalitate şi e inteligentă.

— Dar ce face aşa de neobişnuit? Dansează goală?

— Da, dar nu în piese vulgare ca *Burniţa*. Din ce mi-au spus fetele mele, se pare că de fapt nu dansează deloc, ci

[40] Frigărui de pui unse cu un sos dulceag.

apare goală la banchete, cum e foarte la modă în Occident, la varietăţi. Se pare că rosteşte numele câte unei statui cunoscute şi, îmbrăcată în colanţi de un alb imaculat şi cu o perucă albă, care-o fac să arate ca marmura, imită acea statuie. Iar ăsta nu-i un motiv întemeiat să faci o plângere împotriva ei. Reprezintă cu siguranţă „noul tip de femeie modernă”. La banchetele la care participă, spune lucruri şocante – de pildă că Ministerul Educaţiei se opune organizării expoziţiilor de picturi cu nuduri pentru că poporul japonez nu ştie să aprecieze frumuseţea corpului gol, ceea ce este foarte trist. Tocmai ca să îndrepte această stare de lucruri organizează propriile ei expoziţii, „pentru a forma gustul domnilor de calitate”.

— Extraordinar! Cred că şi eu am nevoie să-mi formez gustul!

— Să ştii că nu dă spectacolul ăsta pentru oricine. Are câte trei, patru banchete pe noapte, ceea ce-i absurd.

Pe când cei doi continuau această conversaţie obscenă, discuţia dintre Gozan şi patronul de la Ichijū luase un curs foarte diferit – era o înşiruire de nemulţumiri şi critici de oameni bătrâni.

— Băiatul o să împlinească doisprezece ani, dar nu ştiu ce să fac cu el în starea în care e. De şcoală nici nu poate fi vorba, a zis el, frecând spatele palid al fiului său. Uneori îmi vine să cred că e pedeapsa pentru puii pe care-i ucid.

Băiatul nu avea probleme numai cu piciorul diform, ci părea subdezvoltat atât la trup, cât şi la minte. Avea o expresie absentă, nu vorbea şi nici nu părea interesat de ceva, ci stătea privind în gol.

Gozan i-a examinat pe amândoi cu o milă sinceră.

— Oamenii spun mereu lucruri de-astea, dar, dacă aşa ar sta lucrurile, toţi copiii din piaţa de peşte ar fi betegi. Se mai zice că n-ar trebui să ne băgăm în afacerile cu ţipari,

pentru că şi ei sunt creaturi ca peştii, şi uciderea lor atrage ghinion, diformităţi şi boli, dar toate astea sunt numai în mintea oamenilor. În plus, uită-te la mine, am şi eu un fiu, şi doar când mă gândesc la el m-apucă jalea.

— Takijirō îl cheamă, nu? Ce-a păţit?

— E o poveste lungă. Acum trei ani am auzit că ar locui la un bar de lângă parcul Asakusa. Îmi pierdusem orice speranţă în legătură cu el, dar mi-am zis totuşi să-l caut şi să încerc să-l aduc pe calea cea bună, doar e sânge din sângele meu, sunt tatăl lui. Aşa că m-am dus şi-am tot întrebat prin barurile din zonă.

— Cum ar face orice părinte.

— Dar am rămas mut de uimire când am auzit ce zice lumea despre el. Mi-au spus că şi-a vândut sufletul diavolului şi, chiar dacă i-aş vorbi, n-aş face decât să înrăutăţesc lucrurile. Atunci am considerat că-i o cauză pierdută, m-am întors şi n-am mai deschis vorba despre asta de atunci, nici măcar cu Jūkichi.

— Dar ce-ai mai aflat?

— Mi-e frică şi să repet. Locuieşte cu o femeie care-i e soţie şi care aduce clienţi acasă, dar lui nu-i pasă. Ba o trimite chiar el la prietenii şi cunoştinţele lui şi o foloseşte în filme din alea pe care le ţii ascunse de poliţie. Şi mai şi joacă profitul la cazinou. Nimeni din cartier nu spune ceva bun despre el, nici măcar prostituatele, şi-i plâng cu toţii de milă femeii. Când cineva ajunge în halul ăsta de degradare, nu mai e nimic de făcut, aşa că am decis s-o rup cu el pentru totdeauna, dar mi-e groază când mă gândesc că are probleme cu autorităţile. Şi mă întreb dacă nu e răsplata mea pentru toate piesele cu împătimiţi de jocurile de noroc pe care le-am interpretat.

Tocmai atunci a intrat în grabă o slujnică, deschizând uşa cu zgomot.

— Domnule, a strigat ea, cu glasul înecat.

— Ce s-a întâmplat? a întrebat-o bătrânul.
— Doamna...
— Îi e rău? Vino repede să mă ajuţi să mă şterg.

21. Necazul

Jūkichi, patroana localului Obanaya, suferise un atac cerebral uşor în acea primăvară, în timpul unei petreceri de la o casă de ceai, şi-şi pierduse cunoştinţa, incident în urma căruia renunţase să mai bea sake, deşi îi plăcea la nebunie, şi se străduise să fumeze din ce în ce mai puţin. În ziua cu pricina avea un angajament la ora două şi se dusese devreme la coafor, dar, exact când s-a întors acasă, a avut un atac, chiar lângă telefon. S-a prăbuşit inconştientă şi numai un horcăit puternic arăta că încă mai este în viaţă.

Administratoarea O-Sada plecase să strângă facturile de la casele de ceai, ucenicele erau la lecţii şi Hanasuke se dusese până la templul local. Numai O-Shige şi Komayo rămăseseră acasă. Fiind ultima seară de reprezentaţii la Shintomiza, Komayo se pregătea să facă baie şi tocmai îşi luase pieptenele din dulapul de haine. Slujnica strigase pe neaşteptate după ajutor, şi Komayo, repezindu-se pe scări, a găsit-o pe Jūkichi prăbuşită la pământ. Deşi O-Shige intrase tare în panică, Komayo a trimis-o în grabă la baia publică după Gozan şi apoi a sunat la doctor. Voia s-o mute pe Jūkichi în camera de zi, dar singură nu avea putere. Tocmai adusese o cuvertură din camera din spate în care s-o învelească, când Gozan şi O-Shige au venit într-un suflet. Au reuşit toţi trei s-o ducă pentru moment în camera din spate. Imediat a sosit şi doctorul, care a examinat-o, dar a spus că nu se poate pronunţa până când nu vede cum va fi după o noapte. Oricum, era mai bine să nu fie transportată la spital. Trebuiau doar s-o lase să se

odihnească în linişte. După ce i-a spus lui Gozan ce are de făcut, doctorul a plecat. Urma să sosească curând o infirmieră, iar ai casei se întorceau de la treburile lor. S-au organizat astfel încât să aibă grijă de ea cu rândul, dar când au început să sosească buluc cunoscuţii care auziseră zvonul în cartier – gheişe, patronii caselor de ceai, patroanele de la *machiai*, actori, asistenţi şi alţii – ca să-i ureze sănătate, n-au mai avut nici o clipă de răgaz. Uşa se deschidea şi se închidea necontenit, iar telefonul zbârnâia fără încetare. Atâta agitaţie ar fi îmbolnăvit şi o persoană sănătoasă. Administratoarea nici nu mai apuca să mănânce, atât era de ocupată să răspundă la apeluri, iar Komayo şi Hanasuke, care întâmpinau pe toată lumea la intrare, n-aveau timp nici de o ţigară. Totuşi, când s-au aprins luminile în casă, şuvoiul de vizitatori s-a mai rărit.

— Koma-*chan*, hai să comandăm ceva de mâncare cât avem un moment de tihnă. Ce-ai vrea?

— Aşa ar trebui, că n-am pus nimic în gură de azi-dimineaţă, dar nu prea am poftă.

— Hai să comandăm mâncare străină – e mai uşoară.

Hanasuke tocmai se ducea să dea comanda, când a început din nou să sune telefonul. După ce a răspuns ceva, a strigat:

— Koma-*chan*, o clipă, e patroana de la Gishun. Sună de la Shintomiza.

Komayo a luat receptorul.

— O, da? Îmi cer scuze, dar avem un incident aici, patroana e bolnavă, şi nici n-am apucat să vă sun. Îmi pare foarte rău.

Conversaţia a continuat pe un ton calm, apoi Komayo a închis.

— Koma-*chan*, e ultima zi la Shintomiza, nu? O, am uitat. N-ar trebui să te duci?

— Tocmai am refuzat. Nu pot pleca azi în nici un caz.

— De ce? Nu-i aşa de simplu. Dacă ai un angajament, te duci – asta e meseria noastră. Măcar ca să păstrezi aparenţele. Sunt liberă în seara asta, deci mă pot ocupa eu de vizitatori, iar patroana pare să se simtă mai bine. Du-te, măcar de formă.

— Dar n-am făcut baie şi uite cum mi-e părul, a zis ea, şi, ca şi cum ar fi vrut să-l strice, şi-a tras tare cocul care de fapt stătea încă destul de bine. Şi-a scuturat capul enervată. Dacă nu s-ar fi întâmplat nimic, m-aş fi dus neapărat, dar cum el a ales, nu mai are nici un sens. Dacă m-aş duce, aş vedea şi aş auzi lucruri care n-ar putea decât să mă amărască, deci mai bine nu mă duc.

— Aici greşeşti. E plin de el şi face numai ce vrea tocmai pentru că tu renunţi uşor. În locul tău l-aş zgâria, i-aş scoate ochii, indiferent cine m-ar vedea.

— Dar la ce-ar ajuta asta, odată ce-i îndrăgostit de altcineva? Mi-am învăţat lecţia, a zis Komayo pe un ton ferm. Dacă el aşa a hotărât, nu pot să mă mai arăt. Trebuie să plec din cartier.

— Problema ta e că mereu vezi lucrurile în negru. Toţi bărbaţii sunt la fel când e vorba de o relaţie nouă. Înnebunesc o vreme. Dar ştii zicala: „Trunchiul e întotdeauna mai bun decât ramurile”, adică nici o iubire nu mai e ca prima. Dacă ai răbdare, o să învingi până la urmă. Du-te deci şi prezintă-te şi nu mai căuta pretexte. Doar ştii că-ţi vreau binele.

Komayo lăsase impresia că nu vrea să se ducă, dar de fapt nu şi-ar fi iertat niciodată dacă n-ar fi făcut-o. Acum, după ce se împotrivise atât, avea senzaţia că vorbele lui Hanasuke o stârneau şi mai mult să meargă.

— Atunci o să mă duc puţin. Crezi că Jūkichi-*san* o să fie bine?

— Dacă e ceva, te sun!

— Nici nu ştiu cum să-ţi mulţumesc.

S-a oprit în bucătărie să ia nişte apă fierbinte ca să-şi netezească părul, apoi s-a grăbit la etaj şi s-a aşezat în faţa oglinzii. De obicei camera vuia de agitaţie, dar azi era pustie şi tristă. O lampă strălucitoare fusese lăsată să ardă şi poate că era doar imaginaţia ei, dar i s-a părut că reflecţia ei în oglindă era oarecum sinistră. În mod normal o ajuta administratoarea să se îmbrace, dar de astă dată şi-a luat chimonoul şi a început să se pregătească singură. I-a venit greu să-şi lege *obi*-ul şi să se ocupe de celelalte detalii, dar s-a grăbit să termine, dornică să scape de singurătatea camerei de la etaj. Când a vrut să iasă, un obiect lung şi subţire i-a căzut la picioare. Speriată, a făcut un pas înapoi, pe urmă, privind cu atenţie, şi-a dat seama că era vorba de catarama *obi*-ului ei, cea de culoarea aramei, cu model de roată învârtindu-se.

Şi-a amintit cum, pe la începutul relaţiei lor, plecaseră într-o zi de la Gishun şi hoinăriseră prin oraş. Pe când se apropiau de strada unde locuia Komayo, în districtul Takekawa, au trecut pe lângă magazinul de bijuterii Hamamatsu. Fără s-o prevină, Segawa a deschis uşa şi a împins-o înăuntru. Bijutierul le-a arătat tot felul de obiecte rare şi rafinate, genţi şi accesorii, dar lui Komayo i-au căzut ochii pe o cataramă cu model de roată. Atrasă de legătura dintre indeograma pentru roată şi cea din numele lui Segawa, o cumpărase imediat, în timp ce el găsise una împodobită cu un mânz care amintea primul caracter al numelui ei. Cei din familia lui Segawa erau clienţi la Hamamatsu de generaţii întregi şi se spunea că toţi actorii de No din vestitele şcoli Narita, Otawa, Takashima sau Tachibana purtau numai accesorii făcute acolo.

Komayo a luat catarama şi tocmai voia s-o strângă la *obi*, când a observat că acul se slăbise. S-a desfăcut imediat ce l-a prins. Deşi mărunt, acest amănunt a

descurajat-o. Neavând încotro, a luat o cataramă veche cu perle, pe care-o avea mai de mult, a coborât şi a plecat.

Când a ajuns la teatru puţin mai târziu, şi-a dat seama că nu mai avusese o zi atât de insuportabilă ca aceea. Întâmplarea cu catarama parcă prevestise ce-avea să urmeze. Pentru că spectacolul începuse, nu mai era nici o însoţitoare care s-o conducă la loja ei şi a trebuit să aştepte în picioare fără să zică nimic, până când o slujnică pe care-o recunoscuse a venit în grabă. Când a cerut să fie condusă la locul ei, i s-a spus că patroana de la Gishun părăsise loja şi nu lăsase vorbă c-ar veni altcineva, deci fusese dată altor clienţi. Patronul casei de ceai a venit să-şi ceară scuze cu umilinţă şi până la urmă i-au oferit alt loc, care era vizibil din toate părţile, şi s-a simţit groaznic stând acolo singură, sub privirile tuturor. Ieşind pe hol, a găsit un loc lângă intrare de unde putea zări spectatorii, dar primul lucru pe care l-a văzut a fost chipul rivalei sale, Kimiryū, în centrul unei loje din partea de est. Coafura *marumage* îi era prinsă cu o fundă roşie, şi lângă ea stăteau Rikiji de la Minatoya, patroana de la Kutsuwa şi însăşi mama vitregă a lui Segawa, Ohan, cu care părea să converseze într-un mod foarte intim. Komayo a fost cuprinsă de tristeţe constatând că Kimiryū reuşise să-i câştige inima lui Ohan în aşa măsură. Pentru ea, Kimiryū era deja ca o mireasă care se înţelege bine cu soacra, şi gândul că toate astea se petrecuseră fără ştirea ei o făcea să se simtă dată la o parte ca o străină. Era plină de tristeţe şi furie şi avea lacrimi în ochi, dar a plecat imediat, fără să afle măcar ce piesă se juca, nevrând să fie văzută în acea stare de atâta lume care o cunoştea. A ajuns în grabă acasă şi s-a dus direct la etaj, aruncându-se în faţa oglinzii.

22. Diferite întâmplări

Până la urmă, Jūkichi, patroana de la Obanaya, şi-a dat sufletul într-o dimineaţă, la trei zile după ce suferise atacul cerebral. Cenuşa i-a fost îngropată în templul familiei din Yotsuya Samegahashi, apoi i s-a făcut, după obicei, pomenirea de şapte zile şi au fost oferite tradiţionalele prăjiturele cu cremă din soia dulce, învelite în pânză, tuturor celor care contribuiseră cu bani la înmormântare. Nici nu terminaseră bine de pus lucrurile în ordine, că a şi venit perioada sfârşitului de an, când casele de gheişe sunt foarte ocupate. Din fericire, administratoarea cunoştea în amănunt treburile curente. Dar acum, că Jūkichi se dusese, bătrânul Gozan habar n-avea cum să aleagă şi să pregătească chimonourile gheişelor şi ucenicelor pentru Anul Nou. Ca bărbat singur, socotea că nu poate conduce casa de gheişe, aşa că, în seara ceremoniei de pomenire de şapte zile, când se adunaseră la ei cei mai buni prieteni, a spus că luase hotărârea să vândă sau să încredinţeze afacerea cuiva potrivit s-o continue cu cinste. În ceea ce-l privea, pentru restul zilelor care-i mai rămâneau de trăit – nu multe la număr –, urma să închirieze o cameră undeva, la etaj, şi să-şi reia munca de povestitor de *rakugo*.

Administratoarea O-Sada, fiind foarte ocupată să pregătească darurile de sfârşit de an pentru casele de ceai unde erau chemate gheişele de la Obanaya, nu dormise mai deloc cu o noapte înainte, iar acum, dimineaţa, se dusese să le înmâneze pe la toate casele mai importante. Când a revenit, bătrânul Gozan era ocupat, ca de obicei, să facă ordine în documentele de prin sertare şi cutii. Privind-o, şi-a dat seama că, deşi era o zi rece de iarnă, O-Sada se întorsese cu fruntea acoperită de picături de sudoare.

— Îţi mulţumesc pentru ajutor! a zis el, scoţându-şi ochelarii cu rame mari şi grele, cum poartă bătrânii. Ar

trebui să te odihneşti puţin, fiindcă nu ştiu ce m-aş face dacă te-ai îmbolnăvi din cauză că te-ai obosit prea tare. Apoi, când ai o clipă liberă, te rog să vii puţin, să mă mai lămureşti cu unele detalii.

— Dacă ştiu, vă spun cu plăcere. Despre ce anume e vorba?

— Despre fetele de la noi şi viitorul lor. Oare îşi dau seama care-i situaţia? Încă n-am vorbit cu ele, dar aş vrea să ştiu dacă s-au sfătuit cu tine cu privire la ce vor să facă de-acum încolo.

— Hanasuke-*san* se gândeşte să se mute la altă casă de gheişe, dacă i-o vei cere.

— A, da? Am avut noroc şi cu Kikuchiyo, că a reuşit să-şi plătească toate datoriile anul trecut. În felul ăsta, trebuie să ne îngrijim doar de Hanasuke şi Komayo. Celelalte două, care sunt încă nişte copile, n-o să fie o problemă.

— Komayo-*san* a zis, pare-mi-se, că vrea să plece undeva la ţară.

— Ce? Cum să plece la ţară, doar n-a înnebunit? Am ţinut asta secret până acum, dar să ştii că am intenţia să-i anulez datoriile când se va căsători cu Segawa-*san*. Ăsta va fi darul meu de nuntă.

— Dar ştiţi, *danna*, nu cred c-o să mai aibă loc vreo căsătorie. Adevărul e că relaţia lor nu prea mai merge.

— Serios? S-au despărţit? Şi eu care aveam de gând să-i ajut! Zici că nu mai e nici o speranţă?

— Nu ştiu prea multe amănunte, dar se pare că nu mai e nici o şansă ca el s-o ia de soţie.

— A? Deci a intervenit o altă femeie? Atunci lucrurile se complică.

— Da. Am auzit că Segawa-*san* se va căsători la primăvară cu Kimiryū de la Minatoya. Pare un lucru stabilit.

— A, de-asta vrea Komayo să plece la ţară? Acum înţeleg de ce crede că nu mai poate rămâne aici, dar n-ar trebui să încerce să repare lucrurile? De ce renunţă aşa de uşor?

— Nu ştiu prea bine ce-i în mintea ei, dar Hanasuke-*san* zicea că la un moment dat Komayo a făcut mare caz de asta, îngrijorând pe toată lumea. Chiar şi eu am fost îngrijorată din pricina ei. Apoi însă, când a murit stăpâna şi am fost ocupate cu înmormântarea, a mai uitat de necazul ei, iar acum pare să se fi resemnat cu situaţia.

— Cealaltă femeie e frumoasă?

— Kimiryū-*san*? Am avut ocazia s-o cunosc mai demult, n-aş zice că-i o frumuseţe. Dar e bine făcută şi înaltă, atrage imediat atenţia. În plus, se spune că, mai mult decât înfăţişarea ei, averea pe care-o are l-a împins pe Segawa-*san* să se răzgândească.

— Aşa deci? În cazul ăsta, Komayo ar trebui să se considere mai degrabă norocoasă c-a scăpat de el. Oricum, mi-e milă de ea, probabil suferă foarte tare!

— Komayo ar fi foarte fericită dacă ar auzi ce spuneţi, cred eu.

Chiar atunci a sunat telefonul şi O-Sada s-a dus să răspundă, închizând uşa în urma ei. Camera a rămas cufundată în penumbră, pentru că, deşi Gozan abia mâncase de prânz, începuse deja să se întunece, zilele scurtându-se pe măsură ce se apropia solstiţiul. I-a sărit în ochi lumina lumânărilor aprinse în altarul casei, care se reflecta puternic pe suprafaţa lucioasă a tăbliţei mortuare aurite pusă acolo pentru Jūkichi. Gozan s-a ridicat, ţinându-se de şale, a aprins lumina şi apoi a reaprins beţişoarele parfumate de la altar. Pe urmă s-a aplecat din nou asupra actelor din sertare.

„Iată şi contractul lui Komayo”, şi-a spus, descoperind extrasul din registrul ei de familie care era ataşat la

document. În registru apăreau numele ei, Masaki Koma, data şi anul naşterii, precum şi o însemnare cum că şi tatăl, şi mama ei muriseră. „Deci i-au murit ambii părinţi!” a murmurat Gozan ca pentru sine.

Mama lui Komayo murise exact când fetiţa intrase la şcoală, iar femeia cu care se recăsătorise tatăl său se purta atât de rău cu ea, încât bunica din partea tatălui a luat-o s-o crească ea. Tatăl lui Komayo, care tencuia case[41], murise între timp, iar bunica decedase şi ea tocmai când Komayo îşi urmase soţul în Akita, aşa că, acum, era singură pe lume.

Cât trăise Jūkichi, Gozan îi încredinţase acesteia administrarea casei de gheişe, considerând că un bărbat nu trebuie să se amestece în treburile femeilor. Şi, chiar dacă din când în când fusese consultat, în general se ferise să se amestece, pentru că, după părerea lui, femeile trebuie să-şi rezolve problemele între ele. Aşa se face că vedea acum pentru prima dată termenii contractului lui Komayo, aflând din acte amănunte legate de viaţa ei. Şi, pentru prima dată, înţelegea cât de singură fusese ea până atunci. Când pricepuse că sfârşitul soţiei sale era aproape, Gozan se gândise la fiul lor, Takijirō, şi ar fi vrut să-l aducă acasă cât timp ea mai trăia, ca să-l vadă pentru ultima oară, chiar dacă nu mai putea vorbi. Îşi călcase pe mândrie şi-i împărtăşise unui om de la oficiul de înregistrare a gheişelor toată povestea lui, rugându-l să-l ajute să-şi găsească fiul. Aşa aflase că în primăvara trecută Takijirō, dezamăgit de ghinionul său în afaceri, plecase din Asakusa, unde poliţia făcea incursiuni frecvente, la Kobe, fără să lase nici o adresă. De când ştia asta, bătrânul şi încăpăţânatul Gozan se simţea copleşit de tristeţea bătrâneţii şi de vitregia sorţii. Iar acum,

[41] Meseria tatălui lui Komayo indică faptul că aparţinea unui strat social în care fetele deveneau în mod obişnuit gheişe.

descoperind din întâmplare în registru că şi Komayo era singură şi fără nici un sprijin pe lume, era cuprins de o milă fără margini pentru ea.

Se lăsa noaptea şi afară vântul de iarnă făcea să scârţâie cablurile electrice, iar clopoţeii ricşelor scoteau un sunet ascuţit care parcă anunţa luna decembrie. Gheişele şi ucenicele plecaseră deja la angajamentele lor. Pretextând că nu se simte bine, Komayo rămăsese singură în odaia de la etaj. Gozan a profitat de această ocazie şi a chemat-o în camera de zi, să stea de vorbă.

— Ce-i cu tine, ai răcit? a întrebat-o el.

— Nu e nimic grav, am doar nasul înfundat, a răspuns ea cu privirea plecată.

Vocea îi era răguşită şi părea palidă.

Gozan a observat că umbra părului ei aranjat în stil *shimad*a, atârnând în spate, unde se slăbiseră acele şi clemele, se reflecta pe uşa glisantă de lângă altar. Această imagine i s-a părut foarte tristă.

— Trebuie să te înveseleşti neapărat, inima ta e bolnavă! Te-am chemat ca să discutăm ceva. Am auzit că vrei să pleci la ţară şi, cu toate că nu-i treaba mea, cred că ar trebui să te gândeşti foarte bine înainte de a lua o astfel de decizie. Ştiu totul despre situaţia ta şi despre relaţia cu Segawa-*san* şi înţeleg foarte bine de ce vrei să te duci să lucrezi în altă parte. Desigur, e greu să rămâi aici când cineva ţi-a furat logodnicul. Exact despre asta vreau să discutăm. În primul rând, cred că eşti de acord, nu-i aşa, că pentru a-ţi salva onoarea ar trebui de fapt să rămâi?

Komayo a încuviinţat, uitându-se în pământ. Gozan vorbea fără să vrea cu vocea lui de scenă, cu care obişnuia să nareze povestiri triste în faţa publicului.

— Tocmai am dat din întâmplare peste contractul tău şi, citindu-l, am văzut că nu mai ai nici o rudă în viaţă. În aceste condiţii, nu cred c-o să rezolvi ceva dacă pleci

numai din mândrie undeva unde nu cunoşti pe nimeni, condamnându-te singură la o nesfârşită tristeţe. Ce-ai zice să rămâi aici şi să încerci să uiţi pentru o vreme de durerea ta? Ai observat probabil că, acum că Jūkichi s-a dus, eu nu pot să mă descurc de unul singur. Şi, chiar dacă l-aş găsi pe fiul meu, el fiind tot bărbat, situaţia ar rămâne aceeaşi. În concluzie, m-am decis să dau casa de gheişe cuiva care ar fi capabil să continue afacerea, mai ales că mie nu-mi trebuie banii acum, fiindcă pot să-mi câştig traiul oriunde cu talentul meu de povestitor. Îţi propun aşadar să devii patroană la Obanaya şi să le arăţi tuturor de ce eşti în stare!

Surprinsă de această propunere, Komayo n-a putut zice nimic, iar Gozan, luând tăcerea ei drept acceptare, a continuat de unul singur, cu nerăbdarea caracteristică celor în vârstă:

— Cum prezenţa unui bătrân ca mine ar dăuna atmosferei unei case de gheişe, mă voi duce să locuiesc undeva în apropiere. Mai trebuie să ştii că această casă e proprietatea mea – am reconstruit-o acum zece ani –, dar terenul e închiriat cu cinci yeni pe an. Accept să-mi plăteşti cât o să-ţi permiţi pentru chirie şi pentru folosirea numelui de Obanaya. O să vorbesc cu Hanasuke, celelalte gheişe şi administratoarea despre decizia mea şi, dacă nu le convine să rămână în aceste condiţii, pot pleca în altă parte, iar tu poţi aduce fete noi şi continua aşa cum vrei tu. Pentru mine ar fi o mare uşurare să ştiu că te ocupi tu de tot. Şi, după ce-o să câştigi mult, muncind din greu, o să-mi dai cât crezi pentru numele folosit. Ce zici, ne-am înţeles?

— Vai, *danna*, ce-mi spuneţi este atât de minunat, că nici nu ştiu ce să răspund!...

— De-aia m-am şi gândit eu la toate. Oricum, o să mi se ia o piatră de pe inimă după ce stabilim totul. Acum vrei,

te rog, să chemi maseurul? Eu mă duc până la baia publică.

Şi a ieşit ţinând un *furoshiki*[42] vechi în mână, fără să acorde nici cea mai mică atenţie chipului mirat al lui Komayo. După ce a telefonat aşa cum i se ceruse şi a mai pus nişte cărbuni în vatră, Komayo s-a aşezat tăcută în faţa altarului casei. Deodată, s-a simţit copleşită de fericire şi de durere, şi o vreme n-a putut decât să-şi ascundă faţa în mânecile chimonoului.

Table of Contents

Komayo. Povestea unei gheişe
1. Deschiderea stagiunii
2. O perlă rară
3. Flori de toamnă
4. Lumini pentru întâmpinarea strămoşilor
5. Un vis în miezul zilei
6. Emblema actorului
7. Asfinţitul în cartierul de plăceri
8. Păcate în dormitor
9. Spectacolul din toamnă
10. În lojă
11. Kikuobana
12. Ploaie de toamnă
13. În drum spre casă
14. Asakusa
15. La Gishun
16. Deschiderea stagiunii (I)
17. Deschiderea stagiunii (II)
18. Ieri şi azi
19. Yasuna

[42] Bucată pătrată de pânză colorată folosită drept prosop sau pentru a transporta diferite obiecte.

20. Baia de dimineaţă
21. Necazul
22. Diferite întâmplări